

VALENTIN MIKULA

STUKA

VICTORIA

STUKA
Copyright 1991 by Neuer Kaiser Verlag GmbH., Klagenfurt
All rights reserved

Fordította:
dr. Szabó Lajos

Magyar kiadás:
Copyright 1996 by Victoria Kft.
Minden jog fenntartva!

ISBN 963 7660 67 4

Kiadja a Victoria Kft.
Felelős vezető a Victoria Kft. ügyvezetője

TARTALOM

A kórház	5
Újoncidő	11
A nyugati erődvonal	15
Anglia ellen.....	29
Orosz tél.....	41
Afrikai szafari	53
Aszabadság örömei.....	85
A hosszú keleti front.....	87
Nyári offenzíva, 1942	129
Sztálingrád	133
A házaspár	179
Vissza a keleti frontra	183
München	187
A háború megy tovább.....	193
Otthon a szétzúllás uralkodik.....	211
Minden elveszett.....	227

1. fejezet

A KÓRHÁZ

Egy kórház ugyanolyan bárhol a világon: vigasztalan és szürke. „Csontmalom”, ahogy a bakák nevezik csalhatatlan ösztönükkel az itt elszenvedett kínok miatt.

Mindehhez járul még hogy az orvosok is egyenruhások, csak fehér köpennyel vannak *álcázva*. Viselkedésük a parancsolás és az orvoslás között ide-oda hullámszik. Az egyenruha megkönnyíti diagnózisaikat, és egyszerűsíti orvosi gondolkozásukat.

Dr. Hirnlein főtörzsorvos hideg fejű és csípős nyelvű. A műtőasztalhoz való odalépés számára egy zarándoklattal ér fel, és a beteg számára sokszor a mennybemenetelt jelenti. Ezeket a főtörzsorvos úgy tekinti, mint akik ellátási köréből megszöknek. Hiányzik belőle a gyakorlott orvosok nyugalma, a előrelátás és az együttérzés. Ennek a gyógykontárnak a tanulmányok csak a költséget jelentették. Poroszos alapossággal osztotta az embereket és a félembereket alkalmasokra vagy alkalmatlanokra.

Előírásai minden és mindenki számára szabottak voltak. Az ágyútolteléktől a vajdarabig, a szemetesedénytől a messzeségbe vesző látóhatárig számára minden kiszámítható és megismerhető volt.

Nikolaus Harderset körülengte a hallgatás, midőn Molling egészségügyi altiszt két segítőjével kiemelte a sebesültszállító gépkocsiból, és a kórterembe vive az ágyba fektette. A csend

csak akkor tört meg, amikor a tiszthelyettes kiment. Minden tekintet felé irányult.

– Honnan jöttél? – hangzott jobbról, és egy szőke berlini hajolt ki az ágyából, aki nem látszott betegnek. Vidám lókötő-ség áradt barátságos tekintetéből.

– Mi dolgod van itt, ember? – kérdezte, és közben pillantása végigszaladt az ágyak során.

Nik feléje fordult. Vidámság és bizalom sugárzott belőle. Porosz, gondolta Nik minden pátosz nélkül, és a berlini barátságos tekintetét nézve elcsodálkozott.

– Egyenruha nélkül jöttél? – hebegte egy beteg anélkül, hogy a kérdése felkeltette volna a többiek figyelmét.

Nikolaus felnézett, vajon mit kellene válaszolnia.

– Nikolaus Hårders a nevem – kezdte válaszát, hogy a kérdéseknek eleget tegyen. – Északi félteke, árnyékos oldal, a naplementéhez közel. – Hangosabban folytatta. – Negyvenöt foknyira az Északi-sarktól, 168 cm magas a katonaorvosok megállapítása szerint.”

Katonaorvosok? Emberek, hallott már valaki róluk? – kérdezte a szomszédja, csodálkozva nézve végig a kórtermen, majd Ismét viisszasüllyedt a párnái közé. – Folytasd ember, de borzalmas sejtelmeim vannak.

Ekkor az ajtó közelében elordította magát valaki: „Vigyázz!” Mindenki megmerevedett az ágyában, csak Nikolaus fordult és nézet az ajtó felé. A vizit!

Dr. Hirnlein főtörzsorvos cirkálóként kormányozta be magát a kórterembe. A két előresiető altiszt szinte feltépte az ajtószárnyakat előtte, majd szétugrottak, mint a tenger a hajóorr után.

– Mi van magával? Hogy hívják? Miért nincs a neve a névtáblára kiírva?

Molling mély lélegzetet véve jelentette:

– Härders tűzér éppen most jött a badeni kórházból – Molling vékony, ciripelő hangja szinte elveszett a kórteremben. A csendet a főtörzsorvos törte meg.

– Tehát ez az a madár! Mi a baja önnek? Akar végre valamit mondani?

– Igen, szívesen doktor úr, de még nem kérdezett – felelte Nik pislogva.

– Tegye ezt a fajankót a terem leghátsóbb sarkába. Értette?

– Igenis főtörzsorvos úr.

– Ha én a terembe jövök, takarja le ezt a balfácánt egy fekete szövettel, mert nem akarom látni a pofáját.

– Főtörzsorvos úr, a fekete lepel a szemfedél – mondta Molling.

– Rendben, akkor takarja le a birodalmi hadilobogóval, és ha panaszkodik, akkor aszpirin és beöntés neki...

– Igenis, főtörzsorvos úr– felelte Molling. – De ez az ember futballozás közben szenvedett insérülést.

– A futballban jeleskedhet ez az osztrák, de katonaként nem. Azonnal kap két aszpirint és egy beöntést, az majd rendbe hozza. Az „igenis” ezúttal elmaradt. Ezért Nik lihegte ki: „Bámulatos...”

Mölling altiszt délelőtt jelent meg a badeni kórházban, és közölte, Nikolaus Härders tűzért áthelyezik hozzájuk.

– Miért? – csodálkozott rá Nik, és számára ez az altiszt a pokolba való alászállást jelentette.

– Hallgasson, ön újonc és engedelmeskedik.

Nikolaus Hårders még mindig nem értette egészen, de már sokat hallott arról a csontmalomról, ahová átszállítják. S ha abból a pokolból vissza akar térni, akkor ahhoz is parancs kell.

Minap a sors jelet adott neki. Elisabeth Körbler surrant el előtte ápolónővéri egyenruhában. Frissen és üdén libegett el mellette. A nővér nem ismerte meg a hosszában csíkozott kórházi köpenyében, csak ránevetett. Még akkor is nevetett, midőn a sarkon befordult.

Tudta, semmit sem használna ha az elkövetkező napokban a vágyakozása lázemelkedéshez vezetne. A nevető nővér többé nem fordult be a sarkon, és a féltékeny Irmgard nővér úgy járkált fel és alá, mintha éppenséggel imponáló keblekkel és i szőke hajjal rendelkezne. Elölről nézve kiismerhetetlen, és a többi nővért tekintve féltékeny nőszemély volt. Parancsoló természetét kantárként viselte, közben házasságot kötött volna akár az egész kórteremmel is. Tőle kérdezősködve Nik nem kapott mást, mint mérges sziszegést és egy vállrándítást.

A szép nővérfantomot Nik nem látta többé, és nem sikerült megtudnia, hol található.

– Kész? – kérdezte Molling átnézve az ide-oda sürgő civil sokaság felett.

– Kész? – zsörtölődött Irmgard nővér mérgesen. Az egészségügyi altiszt számára ellenszenves volt, szaktudását tekintve pedig férjjelöltként nem jöhetett számításba. A férfiakat házasságra való képességeik szerint ítélte meg: előmeneteli kilátás, magasság, csillagzat és foglalkozás szerint csoportosította őket. Möllingnél a foglalkozás volt az akadály.

– Kész – morogta Nik harapósan, de ebben a közegben ez nem volt kérdéses. Éppen a magas katonai hatóságnak kellett

arra emlékeznie, hogy egy újonc katona egy civil kórházban fekszik. Márpedig a „civil” a kiegészítő parancsnokságoknál vastagon volt aláhúzva, mert a „civil” számukra betegségre hajlamosító tényezőként volt elkönyvelve.

A vizit eközben folytatódott. Mint a bika a vörös posztó mögött, úgy rohant át a kórtermen a főtörzsorvos. Midőn vége lett, minden oldalról barátságos megszólításokat kapott Nik. A berlini volt aki először szólalt meg.

– Te egyenesen tetszel nekünk. Véleményem szerint ez volt a legszebb nap ebben az aszpirin-fellegvárban. Észak és dél egységre lépett.

Elégedett morgás hangzott mindenfelől. Némelyik társával Nik kénytelen volt kezét fogni. A jobb oldali szomszédja zárta a sort.

– Bajtárs, az én nevem Hein. Berlini vagyok, egy szempillantás alatt meghódítom a leányszíveket, és nincs ellenségem. Nik megtudta, hogy Hein Behring újoncnak ugyanoda szólt a behívója, mint neki: Bruchsalba, a 35. erődítményi ágyús alakulat törzsszázáadához. Hein magasabb volt mint Nik, gyakorlatias fickó, kék szemű, szőke hajú, nem erős, de nem is vézna. Az apja szappanfőző volt, a nővére buta liba, aki még nem talált megfelelő partnert magának a házassághoz.

Amikor Nikolaus Härders megtudta hogy Heint kibocsájtják a kórházból, ő is egészségeset jelentett.

2. fejezet

ÚJONCIDŐ

Bruchsalba menet Hein katonai oktatást tartott, és felvilágosította Niket a laktanyai viszonyokról. Nik csodálkozott, és a végén azt hitte, a berlini túloz.

– Nik, én mondom neked, a kapunál nem juthatsz át letolás nélkül. A vacsoráig három kilométert futhatsz és lenyomhatsz száz fekvőtámaszt. A rólad csorgó vízben még a szar is megfő. Neked katonává kell válnod, itt mást nem tehetsz. Ha egyszer egyenesbe jutsz akkor már rendben vagy, de addig csak nevetned kell ezeken a szarságokon. Adok neked egy jó tanácsot: csináld velem a dolgokat. Ha hencegsz, akkor elveszett vagy. Azután már nem mászol ki az ugratásokból, és már csak a göröngyök juthatnak a sírodra.

Nik az egyik tisztet főbólintással köszöntötte, miközben a kezével egy mozdulatot tett. Hein ezt látva tömören megjegyezte: – Tetszel nekem. Hagyd azt a hüvelyt a fejedben, és csinálj egy „német” köszöntést.

Nik levette a sapkáját, és hagyta hogy a hűvös januári szél simogassa a homlokát, de ezentúl csak előrelelendített kézzel tisztelgett. Menet közben váltogatta a bőrdíjét a kezében, és ha úgy adódott, fesztelenül köszönt bal kézzel is. Röviddel a laktanyába érés előtt egy ilyen balkezes tisztelgésre egy őrmester összerándult, de végül Nik zavartalanul odaért a laktányához.

Az őrbódé előtt fegyveres őr állt. Fejének mozdítása nélkül, a fogai közt suttozva: „Jó napot, Hein, ismét egészséges

vagy? Jókor jöttél, az egész épület bolondokháza. A szolgálatvezetőt az új majmok felmérgeztették. Tudod, ilyenkor mi a helyzet.”

Nik szíve kalimpált a mellkasában, nem értette a szavak jelentését. Volt egy sajátos érzése, midőn újoncként először lépett a laktanya földjére. Hein lebiggyesztette az alsó ajkát, amikor Nik előtt belépett az őrszobába, hogy visszatérését jelentse.

Brauner altiszt lekicsinylő tartással, jólelkűségtől csillogó szemekkel, a háta mögött összekulcsolt kezekkel állt parancsnoki területének közepén.

Tökéletesen helyrehozták fiam? Vese, máj, gyomor és lélek, mindent meggyógyítottak?

– Igenis.

– Na, akkor húzza el gyorsan a csíkot, jelentkezzen a törzsőrmester úrnál, és jelentse, mi történt magával. Hogy áll a derékszíja, mi? A sapkáját igazítsa meg, mert úgy áll mint egy ganajtúró bogár.

Hein megigazította egyenruháját. Közben a szolgálatos altiszt észrevette Nikét, aki Hein mögött állt.

– Mi van önnel, cipőfűzőt akar itt eladni?

– Ezen a helyen kell jelentkeznem – felelte Nik.

Brauner altiszt barátságosan nézett Nikre.

– Egy késve jövő, nemde?

– Igenis – vágta rá Nik.

– Mit igenis? Mit bámészkodik még itt Behring? Önnek már a törzsőrmesternél kellene lenni!

Nik egyedül maradt az élvezettel vigyorgó altiszttel, aki már találkozott néhány rossz civil szokással.

– Mit cipel magával a bőrdíjében, talán robbanóanyagot. A laktanyát akarja felrobbantani? Sápátnak látszik!

Nik kinyitotta kis bőröndjét, és a vigyorgó altiszt a benne lévő holmit egyszerre felemelte, majd egyenként visszajeggette.

Brauner nagyon vidámnak látszott.

– Mi ez a könyv? Adja ide!

Nik fogta Nietzsche „Zarahustra”-ját, és odanyújtotta az altisztnek.

– Tudtam, hogy veszélyes anyagokat hozott magával. – Kezével a könyvre csapott. – Mit akar egy újonc a kiképzési ideje alatt a Zarahustrával? A élet magának itt sokkal egyszerűbb lesz. Ez az elmélet, de nálunk a gyakorlatot tanulja meg. Megértette? Blamauer, vigye magával ezt az embert a törzsőrmes-ter úrhoz, és tegyen jelentést a könyvről. Világos?

– Igenis, altiszt úr!

Blamauer feltette fejére a sisakját, és szólt Niknek, hogy kövesse.

Az irodához menet Blamauer a kezét állandóan a sisakja szegélyén tartotta. Nevetségesnek tűnt, hogy Blamauer mindenkinek tisztelgett.

A szolgálatvezető törzsőrmester nem sokat beszélt. Megnézte a Zarahustrát, és értetlenül kérdezte:

– Mit akar ezzel a szeméttel?

Ha Nik később a katonaságnál töltött első napjaira emlékezett vissza, mindez már nem jutott az eszébe. Az ordításokat csak távoli hangoknak hallotta, és már nem foglalkozott vele, hogy egykor neki ehhez köze volt.

Ha egy altiszt azt mondta neki, hogy a fa levele fehér, akkor Nik gondolkodás nélkül rávágta: „Igenis, altiszt úr, a fa levele fehér.” Közben arra gondolt, hogy felőlem nyugodtan felfordulhatsz, én akkor sem mondok ellent.

Minden nap reggel hatkor a század gyakorlatra készen állt. Az előző napról még fáradtak voltak, de az első szakasz máris vonult a bozótba.

Feküdj, fel, menet, menet, feküdj, fel, menet, menet, miért nem megy gyorsabban? A maga seggét az ellenség az első harc-érintkezésnél szétlövi. Nem tudna egyszer már úgy lefeküdni, hogy nem a farkara fekszik? Maga lesz az első sérültünk! Miért akarja, hogy az első dízsorsótűz maga felett dördüljön el?

Stein őrmester átvette a vezénylest, és toronyiránt hajszoalta a századot. Kínjában mindenki nevetett, csak a tüzérek mérgelődtek hason fekve a fűben. Az őrmester idegeskedett és rángatta a vállát. Ha a parancsot rosszul hajtották végre, elfordult a századtól, és fájdalmas arccal nevetésben tört ki, miközben felfűjt pofazacskójából a levegőt lassan engedte ki.

Az iszapgödörben naponként egy órát gyakoroltak, enélkül csak ritkán ért véget a gyakorlat. Az iszapgödör egy kilométer hosszú volt. Ezt a távot naponta többször végigugrálták, és kétszer-háromszor hasaltak is benne. Ezután nem lehetett rá ismerni az egyenruhákra, még a sisak alatt is koszosak lettek, a fegyver pedig nem volt többé fegyver, hanem agyaggal és piszokkal bevont bunkónak látszott.

3. fejezet

A NYUGATI ERŐDVONAL

Baden-Badenből egy szerpentin vezet északra, melyen egyórás séta után érhető el az ebersbergi magaslat. Az ott lévő szanatóriumot apácák vezették. Idilli a tájkép. Csillognak az ezüstfenyők a többi fenyőtörzs között, melyek szabálytalan szétszórtságban növekedtek.

Az itt lévő kolostorban helyezkedett el a 35. erődítményi ágyús alakulat törzse. Az apácák magatartása megnyerte a katonákat, így vasárnap többen mentek közülük misére, mint másutt.

A nyugati erődvonalból ide visszhangzott az ágyúzás moraja. Ha az ellenséges ütegek elunták, akkor ismét nyugalom ült a tájra, és a parasztok a földjeiken, az iparosok a műhelyeikben folytatták félbeszakított munkájukat. Körös-körül minden békés volt, s az emberek nem gondoltak arra, hogy a front tíz kilométerre van innen.

Január közepén a rottveili altisztképző iskolába kaptak behívást. A tábor mintegy öt kilométerre volt a várostól. Egy meredek út vezetett fel a barakktáborhoz, ahol pompás körkílátás várta az odaérkezőt.

Napi nyolc órát gyakorlatoztak terepfoglalkozással összekötve. Az oktatás során a védelem elmélete és gyakorlata, lövészet, ballisztika, tisztelgés, öltözködés, főzés és a felszerelés tisztán tartása szerepeltek a napirenden. Megtanították a he-

lyes fogmosást, az ütemes étkezést, a forma szerinti levélbontást.

Nik megpróbált szuperkatonának mutatkozni. Alvás után még futott egy kis ráadást, és úgy nézett ki, mint aki éhezik a fegyelemre. Hein meg is kérdezte, hogy rekordot akar-e felállítani? Nik ekkor megmagyarázta: egyszerűen csak látni akarja, milyen hosszan tud kitartani.

Március végén tértek vissza egységükhöz; hat kilóval könnyebben. Újoncok is érkeztek. Stein törzsőrmester és Claime altiszt Nikét és Heinít vette maga mellé kiképzőknek.

1940. április 20-án, a Führer születésnapján mindkettőjüket altisztnak léptették elő. A bolondos ünneplés az öreg kasztyóban két napig tartott.

Május 10-én a Rajnán túli német hadsereg felvonulásánál kellett jelentkezniük. A rádióból híradások és a fanfarok hangjai áradtak. Maguk is alig akarták elhinni, hogy a német hadsereg minden akadályt legyűrve halad előre ott, ahol huszonöt éve az apáik elvéreztek.

Brauner és Claime őrmesterek lettek, és a távközlési ügyeket bízták rájuk. Hein lett Claime helyettese, Nik pedig Brauner beosztásába került: a törzsszázad rádiósraját vezette. A törzsszázadnak egy 100 kW-os adója volt, mely az egység központjául is szolgált. Nik így előljárója lett az újonckori bajtársainak. Kellemetlen érzés volt. A három rádiós gépkocsiban tizenhét ember teljesített szolgálatot három váltásban.

A törzsszázad mindig egy lépéssel hátrább volt, és akkor érkezett a meghódított városokba, amikor ott a háború már néhány napja véget ért.

A törzsszázad megérkeztekor mindig mindenfelé halottak feküdtek, és erősen büzlött a környék. Hadifoglyok jöttek, és

a temetések során nem volt annak jelentősége, hogy a francia nyírfa keresztjére német sisakot tűztek vagy éppen fordítva.

A német csapatok gyorsan nyomultak előre, de a franciák kitartóan védekeztek. A légikötelékek bombái egyaránt hullottak barátra és ellenségre. A győzelmet semmi sem tudta megakadályozni, de közülük is már sokan hiányoztak. Ez volt az a tömeg, melyet a stratégiák veszteségként vettek számításba.

Monsnál a német motorosok átviharzottak a francia határon, és hamarosan elesett Lille. Az angol expedíciós hadsereg Dünkirchennél beszorult.

Csak néhány kiemelt erődítmény állt még. A szétszórt franciák a földeken dideregtek. A német páncélos ékek eközben átszaladtak felettük, és Észak-Franciaország felé fordultak anélkül, hogy a körbezárt ellenséggel foglalkoztak volna. A francia nép nem látott mást, mint páncélos szörnyetegeket, melyekről sokszor azt sem tudták, barátok vagy ellenségek.

Arrast is bevették. Az utolsó májusi napfény könyörtelenül tűzött Amiens romablakaira, és visszatükröződött a Somme habjain. Amikor a Szajna torkolatában a német fürdővendégek által csodált Le Havre körüli tengerpártot elérték, már csak napok kérdése volt, hogy Franciaország gyöngyszeme, Párizs is megnyissa kapuit.

Nik egységét egy tüzérhadosztályba szervezték be, és a beauvais-cillei repülőtér védelmére rendelték ki őket.

A törzsszázad egy kastélyban, Nik rádiós raja pedig a kapu-ór elhagyott házába költözött be.

Nik a bajtársainak jó előjárója volt. Braunernél számos könnyítést eszközölt ki, az újoncokat megszabadította az állandó gyakorlatozástól.

Úgy éltek Franciaországban, mint egy kisisten. Kimenőre is járhattak, ami mindig szép volt. Úgy gondoltak erre az országra, mint ahol a tej és méz folyik. A franciák fesztelensége a németek veséjéig hatolt. Itt voltak a nők, a homok és a tenger. A nők nem voltak kényesek, és tudták, mit kívánnak a katonák. Sőt, ennek a kívánságnak már félúton elébementek.

Nemsokára már nem látszott a háború, és nem volt már ellenség. A lakosságnak nem volt kenyeke, a katonák pedig dúskáltak benne. A katonai gépkocsik stílbútorokat szállítottak, a szeretett nők pedig cipőket kaptak.

Ezen háborús béke közepette jött Berlinből a parancs: *Behring és Härders altisztek jelentkezzenek légi alkalmassági vizsgálaton Stuttgartban. Az igénybevétel 4 napig tart.*

Először az orvosok nézték át őket, legfontosabb szerveiket vizsgálva. A következő szűrőre már csak 680-an maradtak. Ez alaposabb volt az előbbinél. Végül 500-an léphettek tovább.

Az egyensúlyvizsgálatok során a társaság fele kiesett. Becsukott szemmel sokan kiléptek a körből, s csak néhányan tudtak végigsétálni a felfestett vonalon,

– Nik – szólt kipukkadva Hein, amikor kijött a teremből –, majdnem fejvel mentem a falnak, de utána már úgy sétáltam a vonalon, mint egy tehén a Kurrfürstendammon.

Minden vizsgálat után fogytak a sorok. Délelőtt a tornateremben is sokan elbúcsúztak. A szellemi vizsgálatra már csak 160 ember várakozott.

A pszichológiai vizsgálatról eleinte nem tudta senki, mi az. Az első vizsgálaton átesettektől tudták meg, hogy egy pompás „kérdéss-felelek” játékról van szó. Földrajzi és történelmi kérdéseket kaptak. A teremben két százados és két őrnagy ült,

középen egy sárga folt volt felfestve, és ebbe kellett a vizsgázónak beállnia.

A belépő vizsgázó kicsinek érezte magát. Hein klasszikus testtartással, német köszöntéssel üdvözölte a bizottságot. Máris kapta az első kérdést: hogy hívják a majombandát kínaiul?

Hein jóval Nik előtt került sorra, és mintegy negyedóra múlva került ki a teremből.

– Emberek, én professzor vagyok vagy szappanfőző? Az őrnagy azt kérdezte tőlem, hogy a német császár miért ment meztláb Olaszországba? Mindent tudni akart.

Nikét szólították, s neki a torkában dobogott a szíve. A teremben középre állt. Az első kérdés a háta mögül érkezett.

– Az anyai nagyapja melyik évben született?

A következő kérdés ismét a háta mögül jött. Így megint fordulnia kellett.

– Mondjon három indiai szent folyót – mondta barátságosan az egyik őrnagy.

Nik megnedvesítette az ajkait.

– Gangesz, Indus és Bramaputra.

Újabb kérdés, újabb fordulat.

– Mit tenne, ha a gépe az orosz-lengyel határnál felmondaná a szolgálatot? Iránytűje nem működik, és a helyszínen sugárzó, szép idő van. – A százados lassan beszélt, hogy a helyszínt maga elé is képzelhette.

– Nyugat felé fordulnék, hogy ne sértsem meg az orosz határt.

– Igen jó – nevetett a százados. – De honnan tudja, merre van nyugat, ha rossz az iránytűje?

– Százados úr említette, hogy szép idő van. A nap állása és az óra alapján határozom meg az égtájat.

Ismét kérdés, fordulás.

– Úgy gondolom – mondta a százados –, magának komolyabb kérdést kell feltennem. Ha erre a kérdésemre is helyes választ ad, akkor a vizsgáját elfogadjuk.

Nik válasza készen állt, és a szeme sugárzott az örömtől.

– Meg tudja nekünk mondani, Hawaii milyen szélességi és hosszúsági fokon fekszik?

Nik haja az égne állt, és pillanatokra elállt a lélegzete.

– Milyen hosszú idő áll rendelkezésemre, százados úr?

– Mennyi kell magának?

– Három perc, százados úr?

– Rendben, kap öt percet a válasz kidolgozására. – A tisztek nevettek a fiatalember buzgóságán.

Elkezdett számolni. A világ térképe a fejében volt, mert a földrajz volt a vesszőparipája.

– Hawaii a Csendes-óceán közepén fekszik, a 21-25 északi, és a 158-162 nyugati szélességi foknál.

A vizsgáztatók egymásra néztek. Az idősebb őrnagy barátágosan bólintott.

– Jól van! A további kérdések alól felmentem, elmehet. Niken csodálkoztak a többiek. Ha valaki hamar végzett, az rendszerint kiesett. Nik nem válaszolt a kérdéseikre, hanem az egyik térképhez szaladt.

Az 1450-ből csak 68-an maradtak. Persze a későbbi években már nem voltak ilyen szigorúak.

A fegyverszünetet követően Franciaországban kegyetlen kenyérszűke volt. Kenyérért mindent lehetett cserélni: tojást, zsírt, húst, munkaerőt, illatszereket, textilt, nőket, egyszerűval mindent. A csereakciókat Hein vezette. Egyszer három kenyeret

akart elcserélni, de az éhes gyermekszemek láttán nekik ajándékozta a kenyereket, sőt megtoldotta pár darab szappannal is. A bajtársak szerint azért volt ilyen nagylelkű, mert a gyerekek 18 év felettiek és nőneműek voltak.

A napok békésen teltek, s romantikus lelkülettel gyönyörködtek a környező tájban. Lehetetlen alkoholkompozíciókat ittak, éjjelente a skatpartik járták. Közben német népdalokat énekeltek a normandiai csillagok alatt, a beauvaisi kastélyban hajkurászták a szobalányokat.

Augusztus elején érkezett meg a müncheni légikörzeti parancsnokságtól a behívó. Niknek és Heinnek München-Freimannban fedélzeti távirásztanfolyamra kellett menni.

Becsapva érezték magukat. Meglehetősen nyomott hangulatban érkeztek Münchenbe. Ott ismét egy német laktanyába léphettek, de ez már nem is egy laktanya, hanem egy katonaváros volt.

Ami ezután következett, az mérhetetlenül szomorú volt. Újra magolhattak, újra hámozott krumpli és drótakadály. A hallgatók az oktatóktól is elkülönültek, belépni hozzájuk csak külön engedéllyel volt lehetséges.

Nik később ismét kapott két hét szabadságot. Ebből tíz napot a nővééréknél töltött, és négyet az anyjánál. A tíz nap alatt eljegyezte a szőke Eugéniát. Meglehetősen gyorsan ment az egész. Eugéniától távol állt a gondolat, de végül gyorsan igent mondott. Nik azt magyarázta az új rokonságnak, hogy a felnövekvő ifjúság gyorsan cselekszik.

Hein nyelt egyet, mikor Nik ujján meglátta a gyűrűt.

– Istenem, Nik, te sunyi alak. Miért kellett neked azonnal lekötni magadat? Ráértél volna a katonáskodás után is. Csinos a kicsike?

Nik egy fényképet mutatott a lányról, mire Hein fűttyentett egyet. Valóban szeretetreméltó volt. Nik elgondolkozott: ő szereti, de hogy viszonszeretik-e, azt nem tudta.

Az egyik reggel kihirdette a szolgálatvezető, hogy tizenkét ember önként jelentkezhet Stuka-pilótának. Ezek számára a kiképzés azonnal befejeződik, és vizsgázniuk sem kell.

Nik és Hein egymásra néztek, majd mindkét karjukat magasba emelve jelentkeztek. Az egész század jelentkezett, de közöttük csak ez a két altiszt.

Heinit és Nikét a kiválasztott többi tíz emberhez írták a menetlevélén, s a következő napon már hátat is fordítottak a barátságtalan rádiósparadicsomnak.

Wertheim am Main. Egy a Maina kanyarulatában fekvő városka, alacsony hegyektől övezve, melynek a fennsíkján volt a repülőtér a Stuka-iskolával. Stuka-iskola. Ennek a szónak gyászos zenéje volt.

Ismét egy iskola, de ez egészen más mint az eddigiek. Barátságosan üdvözölték őket, a szolgálatvezető sem volt zord. Személyes kikérdezés után kerültek szétosztásra.

A modern stílusú laktanya terepszínűre volt mázolva. Persze erről egy repülő sem gondolta azt, hogy ez az ellenséget visszatartaná a bombázástól.

Széles utak, célszerű hangárok, és kertek mindenfelé. Tiszti, altiszti éttermek kantinnal. Mindenütt az okos tervezés volt felismerhető, minden zugot kihasználtak.

A repülőszemélyzet itt tiszteletben állt, érezték is kivételezett helyzetüket. Ez persze az őrség és a segédszemélyzet részére már nem adatott meg. A laktanya a repülők árnyékában élt, de azért nem kezelték rosszul őket.

Rövidesen tizenkét zászlós is érkezett Wertheimbe, így már huszonnégy ember állt az új alegység rendelkezésére. A zászlósok remek fickók, jó pilóták voltak, és egy külön épületben laktak.

A fedélzeti rádiók egy öreg „Leukoplast”-tal (FW-58) gyakorlórepüléseket végeztek, hogy a feladataikat megismerjék még a Stukákkal való repülésük előtt.

Hein és Nik a pilótájukkal hamarosan összebarátkozott. Az FW-58-as kétkormányos gép volt, és a kormány a felszállás után hamarosan az ő kezükbe került, mert pilótájuk számára már unalmas volt az állandó le- és felszállás. Így megengedték a vezetés gyakorlását, mely kisebb javításokkal már egészen jól ment.

Kialakították a repülőpárokat is. Hein egy berlini zászlóst fogott ki, ő keresett párt Niknek is. Nik végül Gerhard Dostal mellé került, aki szintén önkéntes jelentkező volt. Ezt a zászlóst Nik már régóta figyelte, de még nem tudott szót váltani vele.

Amikor a pilóták az iskolakörökkel és a le-felszállásokkal foglalkoztak, a rádiók ráértek csodálni a művészetüket. Hein a zajt túlkiabálva nyugtázta a végrehajtásokat.

Gerhard Dostal idegek nélküli ember volt. Minden felszállás után a gépét hibátlanul tette le. Az Istenen kívül semmitől sem félt. Könnyed de nem könnyelmű, kemény de nem könyörtelen volt. Olyan katona volt, amilyen a tábornokok kívánságlistáján szerepel.

Ekkor már együtt dolgoztak a JU-87-en. Egyenes repülés, balforduló, földet érés; ment, mint a karikacsapás. Repültek és kilebegtetve szálltak le. Naphosszat gyakoroltak.

A rádiózásra a Stuka-iskolán nem fordítottak nagy gondot. A JU-87-esek főként látás után navigáltak. Az improvizált légi harcok, bukfencek és fordulók közepette Gerhard Dostal néha elkeveredett, és ilyenkor Niknek kellett visszairányítania.

Ha más gépekkel összehasonlítjuk a JU-87-est, akkor ez különleges darab volt. A fesztávolsága 14 méter, hosszúsága 8 méter. Hajtóműve a JUMO-211-es motor volt, melynek a teljesítménye a felszálláskor elérte a 1650 lóerőt. Jellegzetes volt a szárnyállása, a futóművei meg úgy álltak, mint az angolkoros gólyalábak. A szárnyak a törzstől kifelé lejtettek, majd ismét emelkedtek, s a töréspontnál volt a futómű. A gép legnagyobb titka a stabilitásban rejlett. Aerodinamikailag csodálatosan feküdt a levegőben, és a kidolgozása is ragyogó volt, ám túl lassúnak bizonyult. Felszálláskor 180 km/óránál már elemelkedett, és 170 km/órás sebességgel tudott leszállni. Terheléssel alig érte el a 260 km/órát, 6000 méterről való zuhanáskor pedig 750 km/órával ment. Egyenes vonalú repülésben 340 km/órát tudott teljesíteni, de szükséghelyzetben 360 km/óra volt képes felgyorsulni, de ilyenkor már izzott a motorja. Egymotoros, kétüléses gép volt, melyben a pilóta és a rádiós egymásnak háttal ültek.

A pilótafülke golyóálló plexiből készült borítása körkilátást tett lehetővé. A plexit eltaláló lövedék csak kis lyukat ütött, mely csupán műszaki hibának számított. Így jelentős biztonságérzetet keltett, és emelte a személyzet morálját. A pilóta és a rádiósa között egy 10 milliméteres páncéllemez volt, az üléseket lábtámasz egészítette ki. A rádiós-lövész háta mögött volt a rádiókészülék, melynek kezelőszervei a jobb kezénél voltak. Ezenfelül különböző szükségfelszerelések egészítették ki a képet.

A gégemikrofonjukat a fejevédőbe épített fülhallgatóval együtt tudták a készülékhez csatlakoztatni. A gépet a kb. 150 perces repüléshez 800 liter üzemanyaggal töltötték fel, mellyel mintegy 600 km-t repülhettek. Amikor a belső jelzőlámpa felvillant, akkor még 10-15 perces repüléshez elegendő üzemanyaggal rendelkeztek. Ezt nem volt ajánlatos túllépni.

Az öregebb Stuka 8 tonnás volt, az újabb kiadások már 12 tonnások. A gép nem tudott vitorlázva repülni, s ha leállt a motor, akkor mint a kő zuhant a föld felé. Ennek ellenére remek repülési képességei voltak, a levegőben alig kellett hozzányúlni. Egy bivaly volt, de a durva mozdulatok fájtak neki. Légi harcnál lehetett a sebességét csökkenteni a szárnyfék-jével olyannyira, hogy képes volt szinte a saját farka körül megfordulni. Szükséghelyzetben tudott 90 fokos szögben zuhanni, a célon való túlrepülés esetén 110 fokos szögben is, ám ilyenkor nem volt szabad kioldani a bombákat, mert a légszavár került veszélybe, A felszerelések miatt a pilóta hátrafelé nem látott.

Sok elgondolkasztató tulajdonsága volt ennek a géptípusnak. Amikor a zászlósokból törzszászlósok lettek,, akkor kezdték a zuhanási gyakorlatokat, kezdetben 3000 méterről 60 fokos szögben.

A zuhanások mindig magasabbak és meredekebbek lettek, míg a felvétel egyre közelebb került a földhöz. Nem sokkal a tanfolyam vége előtt már 6000 méterről zuhantak és 150 méteren a gép már újra a pilóták kezében volt.

A lövészet során Lichen altiszt a gépével érintette a földet és felvágódott. A rádiója egy harminc méterre lévő szénaboglyára repült, égő ejtőernyővel, amelyen még az ülése is lógott. A gépből való kirepülése során a fején zúzott és szakadt sebek

keletkeztek. A pilótát 15 perc múlva szállították el; ami belőle megmaradt, az nem hasonlított emberre.

Lichen rádiósának „születésnapja” volt. Társai némán igyekeztek feldolgozni magukban a szerencsétlenséget. Később az ilyen látvánnyal szemben már érzéketlenek lettek.

A tanfolyam hamarosan befejeződött. A személyzet Hein Tychen főtörzsőrmester vezetésével egy tartalék alakulathoz ment Schaffen-Diestbe.

Schaffen-Diest takaros kisvároska Belgiumban, Löwen és Ostende között. Az ellátás és az elhelyezés jó volt, csak a lakosság volt tartózkodó magatartású. A repülőterük álcázva volt, az álcázással egy falut utánóztak: iskola felfestett diákokkal, templomtorony az egyik hangár mellett olyképp, hogy a hangár volt a templom hajója. Egy utcát is felfestettek, mely a hangártól a kifutópályáig tartott. Az álcázás alacsonyról még felismerhető volt, de 1000 méterről az illúzió már tökéletes volt, noha az angolok egy távolabbi látszatrepülőtérré az egyik éjjel fabombákat szórtak. Vicces dolog volt, mert a bombákra ráírták: „Fára fát”

Az újonnan érkezettek a zárt kötelékben repülést szinte vég nélkül gyakorolták, a rádiósok meg közben gyönyörködtek a szép vidékben. Fel- és leszállás, az egész egység zárt kötelékben való zuhanása, egyes zuhanások voltak a gyakorlatok tárgyai. Kötelékrepülés alsó és felső lépcsőzéssel, kötelékbe rendeződés, mélyrepülés, három pontra való leszállás, aztán a hibák értékelése állandó programjuk volt.

A lecsapásoknál vadásztak a réteken legelő állatokra. Egyszer Gerhard egy kis tehéncsordát fedezett fel. Amikor az állatok a gép zúgását meghallották, már felettük repültek. A sze-

rencsétlen jószágok először összetorlódtak, majd feltartott farkokkal vad galoppban szétugrottak, és a hangtól felizgatott szelíd tejtermelők sövényeket átugorva menekültek a dús legelőről. A pásztor csak nézett utánuk, és botjával fenyegette a gépet. Csibészség volt a tettük, de olyan nevetséges volt, amikor a nagy testű marhák telivérként száguldottak és ugrottak. A tetthely felett Gerhard a gépet lefékezte, majd ismét gázt adva nézett vissza és látta, hogy az a vallon paraszt aki a szénás szekeren ült, a kocsijával és a lovaival hirtelen fejre állt. Végül a szekeret darus kocsival kellett ismét talpraállítani. Az ilyen csínytevések után a lakosok utálata persze csak növekedett.

1941 nyara volt, a géppárok már frontra érettek lettek, de a parancs csak nem jött. Így a gyakorlatok tovább folytatódtak. Sturm főtörzsőrmester volt az oktatójuk. A keletporosz Sturm erős volt, mint egy bika, a mellkasa kettőével is felért. Sohasem kételkedett a végső győzelemben. Örökké mérges és izgatott volt, ami alacsony vérnyomásának csak jót tett. Olyan iskolarepülés nem létezett, amikor nem őrzöngött volna.

A levegőben is örülként viselkedett, és az embereket süketnémaként kezelte. Ha a tanuló a nyitott vagy zárt kötelékben a géppel imbolygott, akkor már nem bírta magát.

Már hosszú ideje repültek minden zavar nélkül a békés flamand vidék felett, amikor Sturm jelzett. A kötelék új formációba helyezkedett. A jelzések egymást követték, vagy félórán át a csúsztatások, felzárkózások, szétbontakozódások követték egymást. Sturm sohasem fáradt, jelzéseket adott, és árgus szemekkel figyelte a végrehajtást. Schumacher törzsszászlós az egyik jelzését nem vette észre. Ha Sturm megismétli a jelzést, akkor minden rendben ment volna tovább. De ez a tökéletlen

elengedte a botkormányt, feltépte a kabintetőt, lerántotta a fejtámláját, és egy vad mozdulattal félredobta. Vadul csapkodni kezdett a levegőben. Kioldotta bekötőhevedereit, ruháján a cipzárat félig lehúzta, felállt az ülésből, de a menetszél visszanyomta. Folyamatosan ordított, és rémisztő grimaszokat vágott.

A kötelék feszült érdeklődéssel követte a mozdulatait. Mivel nem figyelt a botkormányra, az egyébként jól kiegyensúlyozott gép enyhe balfordulóval lefelé kezdett menni. Közben Sturm tovább ordított és csapkodott. A kötelék magasabbra emelkedett, hogy az előírt távolságot az oktatójuktól megtarthassák. A vezérgép mindinkább balra csúszott, a kötelék távolodott az oktatójától, és már arra kényszerült, hogy meredeken felkanyarodjon a vezérgép fölé. Végre Sturm is észrevette a kötelék szétesését, és őriöngését abbahagyva hirtelen benyúlt a fülkébe, megragadta a botkormányt, és a gépet az előírt helyre hozta.

Sturm haladéktalanul hazafelé vette az irányt, és kiadta a leszállási jelet. A földön nem találta sem a pisztolyát, sem a fejtámláját, és a fülkéjéből az egyéb felszerelések is kiestek.

Sturmot néhány nap múlva egy kis szabadságra küldték. Hangszálait kamillával, egyéb bajait ágynyugalommal kúrálgathatta.

4. fejezet

ANGLIA ELLEN

A hálóterem párás levegőjébe a kora reggeli időhöz nem méltóan ordított be egy hang: „Háború Oroszországgal”.

Mi? Háború Oroszországgal? – ordította Hein az ágyból kiugorva.

A frontjelentéseket hallgatva, midőn az egykori cári birodalom első nagyobb városa elesett és a Berezina folyót átlépte a német hadsereg, az alakulatnál mindenkinek megfordult a fejében az a gondolat, hogy erről a háborúról lekéstek. Miért volt az egész kiképzés, ha most Belgiumban kell maradniuk? A német repülők keleten naponta elért eredményei pezsgésbe hozták a vérüket. A napi eligazításnál várták az útba indító parancsot, de az csak nem jött.

Egy napon mégis megérkezett. A tartalék alakulat azonnal helyeződjék át az Ostende melletti Cokside-ba, és legyen kész az Anglia elleni bevetésre.

Bumm, a nadrágok tele lettek. Egy bombázás nem hatott volna így rájuk. Az oroszországi bajtársak sétálnak a levegőben és eredményt eredmény követ, nekik pedig az angolok ellen kellett vonulni.

Az áthelyezés mélyrepülésben történt. Gent, Ostende és az Északi-tenger felett hamar elérték Cokside-ot. Ez a városka a francia-belga határon feküdt, Ostende és Dünkirchen között. A repülőtér pár kilométerre volt a várostól. A repülőszemélyzet egy tengermenti szállóba került, ahol hús szellő hűtötte le

az Oroszországra éhes repülősök kedélyeit. Már a következő napon támadta is egy angol vadászbombázó a szállodájukat, így Stuka-alakulat már volt Cokside-ban, ők egy másik szállóban laktak. Gyalázatosan drága volt, de csinos konzumlányok is voltak. Hein rövidesen szerzett belépőt oda is.

A JU-87-es alkalmatlan volt az éjszakai repülésre, mert nem voltak vakrepüléshez szükséges műszerei. Nappali bevetésre pedig nem indulhattak Angliába, mert lassúak voltak. Holdfényes éjszákra kellett tehát várniuk, melyek az éjszakai tájékozódást lehetővé tették. Az ellátásuk jó volt, valószínűleg azért mert kivégzés előtti vacsoraként számolták el. Étkezési jegyeket kaptak, melyekre válogatás nélkül bort, sört vagy más italokat is kaptak. Kényelmesen éltek, és a francia határ közelsége is színesítette ezt az életet.

Egy holdvilágos éjjelen végre megjött a felszállási parancs is. Az első gép Lange főhadnagy, második Bergmann zászlós, a harmadik Dostal zászlós, és így tovább. Kétperces időközökkel szállnak fel, az utazósebesség 260 km/óra. Az el- és berepülési útvonal a megadottak szerint. A kötelék a Temze torkolatában fekvő Ramsgate városhoz megy, és a kikötői berendezésekre, olajtartályokra, hajókra, üzemekre támad.

A személyzet ruháin behúzták a cipzáraikat, a bekötőhevedereket megfeszítették, az ejtőernyőket megvizsgálták, a különböző felszereléseket megtekintették. Elsősorban a mentőmellényeket, az oxigénpalackokat nézték meg. A tengeri felszereléshez tartozott egy gumicsónak, különböző jelzőzászlók, és a világítópisztoly a piros, zöld, fehér jelzőrakétákkal, valamint a szükségcsomag és térképek.

A repülő nem várhatja be míg az ellenség támad, neki kell támadnia. Mindenre ügyelnie kell: motorra, szerkezetre, lég-

térre, bajtársakra. A felszállástól a leszállásig életveszélyben van, de ez a földről nem látszik.

És most az éjszakában, holdfényben, a tenger felett, vakrepülő műszerek nélkül kell támadni az ellenséget.

Gerhard intett, és a „Gustav-7” felszálláshoz gurult. Ráálltak a startvonalra, az indító tiszt felemelte a zászlaját, az órájára nézett, és megadta a jelet.

A JUMO 21 l-es lőerejei felmordultak, a gép gurulni kezdett. Az 500 kg-os törzs alatti és 250 kg-os szárny alatti bombák a JU-87-es számára nem jelentettek terhet. Néhány száz méter után a gép felemelkedett, a város elmaradt alattuk. Lent csak a tenger és az éjszaka.

Éjfél mutatott az óra. Gerhard azonnal ráállt az irányra, és 2 m/sec sebességgel emelkedett, hogy a cél felett 3000 méteren legyen. A parancs 70 fokos zuhanást írt elő, ez lehetővé tette az ellenség megfigyelését, de figyelni kellett a bombák célba érését is.

Gerhard egy dallamot dúdolt, és feszült figyelemmel nézte a műszereket. Az óra 0,10-et mutatott, nekik pedig 0,20-kor kell a célnál lenniük.

– Ez a kalózok szigete – mondta Gerhard. – Öreg igazság gyermekem, hogy a kalózokat a saját fészkükben kell támadni.

– Igen – felelt Nik megfontoltan.

Szemük a bágyadt holdfényben valami felismerhetőt keresett, de semmi jele a földnek, csak a JUMO 21 l-es duruzsolt megnyugtatóan. Háromezer méter magasban jártak a csatorna felett.

Egyszer csak Nik ágyútüzet látott felvillanni balra, előre.

– Gerhard, eltértél az iránytól. Balra, előre ágyútűz! Lang vagy Bergmann lehet ott.

Az ellenséges fényszórók hosszú ujjakkal tapogatták a halvány éjszakai égboltot. A „Gustav-7”-et még nem érték el, de nem is fáradoztak azon, mert ők a szárazföld felől érkeztek. A fényszórók a keleti égboltot világították, és hirtelen az utánuk érkező Lermacher törzsszázlós gépe került a fénycsóvába. Éhes farkasként estek neki, minden fénynyaláb erre a célra fordult. Úgy látszott, megelégszenek vele. Közben egy légvédelmi üteg tüze villant. Eközben egyszerűen nem vették észre, hogy még egy ellenséges gép jön a másik irányból.

Gerhard lenyomta a gép orrát, majd gázt adva, ferde síkban repült a cél felé. A légvédelem pedig csak durrogatott a szerencsétlen Lermacher gépére. Csak egyetlenegy fényszóró forgott ide-oda a látótérben. Egy próbálkozás, és a 700 km/óra sebességgel zuhanó „Gustav-7” belekerült a fénybe, de Gerhard és Nik ezzel a sebességgel azonnal ki is csúszott belőle. A kikötő felett aztán ledobták a bombáikat. Hatalmas fény és több robbanás következett.

Mélyrepülésben, 700 km-es sebességgel szálltak a földnyelv felett, ismét a tenger felé. Közben a gép ágyúival sorozatot lőttek a légvédelmi ütegekre. Ismét meglátták társuk gépét a fénynyalábokban. Ráfordult a zuhanáshoz, de gépéből hirtelen fénycsóva nyúlt ki, és röviddel ezután egy ejtőernyőt láttak alálibegni. A zuhanó JU-87-es fényes csíkot húzott, a még járó motor üstökösként száguldott az égő géppel a Temze felett, hogy a talajra csapódva felrobbanjon.

Az ejtőernyő lassan libegett a föld felé. A fényszórók már az ernyőt világították keményen. A légvédelem rálőtt, de sem barát, sem ellenség nem törődött a szerencsétlennel, a pár szemzsinóron csüngő halálraitélttel. Nik látta, amint az ernyő

a normális sebességnél gyorsabban zuhan, és a part mellett a tengerbe toccsan.

- Disznók, még az ernyőt is szétlőtték.
- Igen, de ki hallott olyat, hogy az ernyőre lőnek?

Gerhard 100 méter magasan repült a víztükör felett, Normandia irányába. Az volt a parancs, hogy Dunkirchen irányába repülve kell az első repülőtéren leszállni.

Később megszólalt egy hang az éterben:

– „Gustav-1” mindenkire. Éjszakai vadász Dunkirchen térségében.”

– Nem látsz semmit, Nik? – A hangja úgy csengett, mintha a távolból jönne.

- Nem.
- Csak nyugi!

Nik torkát ismeretlen érzés fojtogatta. A csillagok is eltűntek, a tengerparttól a csatornáig egy nagy felhőtömb húzódott az angol partok felé. A mentelmet nyújtó part azonban még nagyon távol volt.

Nik hirtelen visszafogta a lélegzetét. Mi volt ez? Egy gép az ellenség irányából! Ördög és pokol, még 20 km a parttól.

– Gerhard, fordulj keményen jobbra! – A fedélzeti rádión keresztül a válasz csak egy mély sóhajtás, de a gép jobbra fordult.

- Még tovább jobbra, felívelni!
- Átkozott szar, beült mögénk!
- Világos, ez a vaddisznó rájött hogy csak jobbra fordulhunk, ha haza akarunk érn.

A pilóta számára az ilyen helyzet rosszabb, mert hátra nem lát, csak a társa szemére támaszkodhat. Ha ő hibázik, akkor már késő.

- Tíz kilométer a partig – adta meg helyzetüket Gerhard.
- Vigyázz, az árnyékunkban repül. Fordulj balra és vedd le a gázt!

Gerhard ekként cselekedett, és a tenger felé kanyarodott. Az éjjeli vadász jól kivehetően elsuhant mellettük. Nik az adás-váltót átkapcsolva közölte a környezettel: „Helyzetünk kb. 10 km-re Dünkirchentől a tenger felett. Légi harc az angol vadásszal. Repülés közvetlenül a víztükör felett. Vége.” S máris jött ismét a vadász.

A távolban már láthatták a parti jelzőfényeket. Valahol arra van Dünkirchen. A fényszórók az eget kémlelték, a légvédelem készségszolgálatban állt, de nem volt semmi lehetőség azoknak a szerencsétlen virsliknek oltalmat adni ott a JU-87-esben. Vég nélküli percek következtek.

– Gerhard, megint jobbra. Ismét mögöttünk van. Pontosan látom a fickót. – Nik célzott a géppuskájával. Gerhard levette a gázt és jobbra csúsztatott. Az éjjeli vadász újból eltűnt az éjszakában, pedig Nik már befogta a célkeresztjébe.

Mindketten jól látták egymást, de a vadász a sebességváltoztatásukat későn észlelte, és elszállt mellettük. Gerhard ismét teljes gázt adott, és igyekezett a part felé. A légvédelmi ágyúk elé akarta csalni a vadászt, mivel az ütegek rádióan keresztül már értesültek róla. A part mentén mindenki az őrhelyén volt. De alig voltak a parttól három kilométerre, mikor a vadász ismét jött. Eddig még nem került lövési helyzetbe, és a partok már közeledtek.

Hirtelen azonban mögéjük került, és legfeljebb ötven méter volt a távolság köztük. Nik kiáltott, de mire Gerhard változtatni tudott volna, már késő volt. Nik ugyan lőtte kétféle

ros ellenfelét, teleszórta lövéseivel a törzsét, de Gerhard szólt előlről:

– Ez a disznó szétlőtte a motoromat.

Most jutott el csak Nik tudatáig hogy a motor kihagy, és ők csupán tíz méterre vannak a tenger felett. Balra előre nézve még látta, hogy a vadász tűzcsóvát húzva a vízbe csapódik. Gerhard kiabált valamit a mikrofonba. Nik ledobta a tetőt, megragadta a gumicsónakot a mentőfelszereléssel. Abban a pillanatban egy tompa reccsenés hangzott a gép törzse alól, és már össze is csaptak a hullámok felettük. Egy fogással leoldotta az ejtőernyőt és a bekötőhevedert. A gép mint egy darab kő elsüllyedt, de az áldozatok kiszabadultak. Csavartak egyet az oxigénpalackon, majd a félhajtóerő szinte kilőtte őket a vízből. Niktől pár méterre Gerhard is felbukkant a víz alól. Nik még mindig a gumicsónakot fogta és húzta maga után.

Gerhard a nyugodt vízben Nikhez úszott. Arcából elhúzta a haját.

– Hogy vagy, öreg?

– Minden rendben. A gumicsónak is nálam van, de jót ittam odalent.

– Hurrá, Nik, ez a megoldás.

Mindketten fogták már a gumicsónakot, és Gerhard feltépte az oxigénpalack zárófedelét. A csónak egyből úszni kezdett a vízen. Fáradságos munka volt a csónakba kerülés. A tenger-víz hideg volt, a csizma és a felszerelés hihetetlen súlyt jelenttek.

Nik fújtatott mint egy kiszolgált gőzmozdony, Gerhard pedig a tengeri mentőkészletet bontogatta. A konyakosüveg nyílt ki először, és tartalma gyorsan végigszaladt meggémberedett tagjaikon. A cigarettáscsomag is előkerült, tűz is akadt. Még

egy húzás az üvegből, és a balsejtelem helyét a bizakodás vette át. Nik előhúzta a jelzőszereket, és jeleire az üteg hasonlóval válaszolt. Egy parti fényszóró a következő jeleket adta le: „Ktartani, a hajó kifutott már, piros jelzést fellőni.”

Már a második üvegnél tartottak, amikor mintegy ötven méterre egy piros rakéta szaladt fel az égre. Nik is megadta a választ. Ekkor már hallották is a hajó zaját, ami lassan közeledett. Négy légvédelmis katona és egy főhadnagy kémlelte a gumicsónakot. Gerhard felegyenesedve jelentette:

– Dostal törzsszászlós és személyzete tengeri szükséghelyzetben.

– Köszönöm, bajtársak, de az angol vadászt átengedhették volna nekünk – szólt a főhadnagy.

Az alakulatnál három pohárka pálinkát ittak a gyászra, és Lange főhadnagy temetés nélküli gyászünnepetséghez méltó néhány szóval búcsúztatta a halottakat.

Másnap este ismét tiszta idő volt: ez alkalommal két gép személyzete maradt oda. A sorok gyérültek.

A következő napokban olyan elviselhetetlenül zuhogott az eső, hogy a szokványos mércékkel és táblázatokkal nem is lehetett meghatározni a mennyiségét. Majd ismét javult az idő, és a katonák szorgalmasan látogatták a tengerpart strandjait.

Időnként néhány ellenséges vadász próbált a hullámok és a homokdombok közt beosonni. Nik éppen a fővényen napozott, amikor két távoli pontocskát látott közeledni mélyrepülésben. Odakiáltott Heinnek és Gerhardnak: „Légiriadó!” Máris rohantak a tengerbe, és a víz alá buktak. A víz felett pedig nem sokat keresgélhetett az angol, mert a szálló előtti légvédelmi ágyúk nem hagytak neki erre időt.

Nik és Hein felfedeztek a repülőtéren két iskolagépet. Végül a főnök engedélyezett egy-egy felszállást a rádiósoknak, de utána csendben kellett maradniok. Végül aztán elmondták a tervüket a főnöknek. Nincs elég képzett utánpótlás, viszont itt oktató is rendelkezésre áll. Egy rádióból gyorsabban lehet pilótát képezni, mint egy kívülállóból. Normálisan egy növendék 16-18 start után lehet egyedül repülő. A fedélzeti rádiók már rendelkeztek némi tapasztalattal, így Hein a 12., Nik a 15. startnál kapta meg az egyedül repülést jelző piros háromszöget a gépe farkára. Ez a jelzés adta tudtára mindenkinek kezdő mivoltukat. Ha más gépekről ezt meglátták, akkor tiszteletteljes ívben kikerülték őket, és a leszállásnál is elsőbbséget élveztek.

Amikor Nik és Hein a harmadik repülésről hazatérőben volt, Nik a partoknál motorhibát kapott. A légsavár még forgott, de a motor köpködött és krákogott, olyannyira hogy Nik már kereste a kényszerleszállás helyét. Hein közvetlenül Nik mellett repült, és kézjelekkel kérdezte Nikét, mi a baj. Nik keresztbe tett karjaival mutatta a motorhibát. Hein tágra meredt szemmel nyugtázta.

Nik fehér arccal, meredt szemekkel tekintett előre. Tudta, rövidesen Cokside-hoz érnek. Azonnal leszállt, keresztben a kifutópályára. Hein még tett egy iskolakört és leszállva mellé gurult. Abban a pillanatban felhördültek a szirénák. Hein nem hallotta mert még járt a motorja, de midőn az ágyúk löni kezdtek, boszorkányos gyorsasággal kiugrott a gépéből és a tér közepe felé szaladt. A Tommyk nem találtak semmit a boxokban, így dühük az iskolagépekre irányult. A nyomorultul égő gépek látványára Nik szeméből kicsordult a könny. Állt és a vágyait látta elégni.

Egy hét múlva a vacsoránál mondta Tychen a főnöknek, hogy mindkettőjüket el kellene engedni egy JU-87A-l-gyel. A főnök összeráncolta a homlokát.

– Bízik ebben a két taknyosban? Nem akar túl sokat, Tychen?

– Főhadnagy úr, jól csinálják a dolgokat. Én már képzett növendékeket kaptam, akik nem jelentettek számomra gondot.

– Nos, rendben van. Mindenképp szeretném holnap korán reggel magammal vinni őket, s majd meglátjuk, hogyan tovább.

Lang főhadnagy hosszasan és fáradtságosan vizsgáztatta őket. Végül megnyugodott és közölte velük:

– Isten nevében, ha ezek a faszok repülni akarnak, akkor tegyék, A JU-87-es nem játékszer tanulónak, de kíséreljék meg. Sok szerencsét maguknak. Köszönjék meg Tychennek, mert sokat fáradozott magukkal. Jó kéz és lábtörést!

– Igenis, főhadnagy úr – felelte hármójuk nevében Tychen.

Azonnal a gépekhez mentek. Hein szállt fel először, könnyedén elemelkedve a talajról. Szép kört csinált a repülőtér körül, majd nyugodtan letette a gépét. Örömeiben azonnal továbbgurult, és ismét felszállt még egy körre.

Niknek is jól ment, azonban az egyik leszállás közben a könnyű szellőkéstől megimbolygott a gépe, de azért simán földet ért.

A következő nap tíz felszállást csináltak, és így ment ez egy héten át. Két hét múlva már terep felett repültek, és amikor ismét leszálltak Cokside-ban, Hein teli szájjal ordította Tychen felé:

– Emberek, nincs olyan repülőgép-oktató, mint Tychen! No, és most hogyan tovább? – kérdezte Tychent.

– Azt nem tudom megmondani.

A kérdést eldönteni hivatott százados úgy nyilatkozott, a hadsereg nem tudja őket egyszerre pilótaként és rádiósként használni.

A lustálkodás napjait egy parancs törte meg; *Az alakulat azonnal települjön át Szmolenszkbe.*

Amilyen egyszerűnek és magától értetődőnek tűnt, annyira nem volt az. A két hely között 3000 km távolság volt. A belgiumi strandokról a munkás-paraszt paradicsomba kellett menniök.

Hein izgatottan kereste a lehetőséget a továbbtanuláshoz. Kilátásba helyezték nekik, hogy JU-87B-2-vel repülhetnek, ami azt is jelentette, hogy repülőgép-vezetői vizsgát is tehetnek.

A következő hajnalban búcsút intettek. Az alakulat zárt rendben még egyszer elhúzott a városka felett, és mélyrepülésben, szárnyaikat billegtetve köszönt a földi kiszolgálóknak, akik előírás szerint az üres boxok előtt álltak.

Sokat repültek. Maastrich felett Guben-Kottbusig, Berlin-től délre. Heint elfogta a honvágy, de rövid pihenő és tankolás után ismét felszálltak. Ebéd Varsó-Ocenyben, továbbrepülés Baranovicsibe, a Berezinához. Ismét leszállás, tankolás, felszállás. Köztes leszállás 16 órakor Minszkben. A következő leszállás már Szmolenszk északi repülőterén, naplementekor.

5. fejezet

OROSZ TÉL

Röviddel a birodalmi határok átrepülése után vég nélküli mezők képe tárult eléjük. Ott is sík vidék volt ahonnan jöttek, de szép folyók, festői városok és falucskák, erdők, templomok és más építmények szakították meg az egyhangúságot. De már Lengyelországban is negyedórákat lehetett repülni anélkül, hogy a láthatáron feltűnt volna egy falu. Erdők és szántóföldek váltakoztak, és csak ritkán lehetett emberi települést látni. Kelet-Európa pusztaságnak tűnt.

A Stuka-egység csillogó madarai mellett békésen húztak el a felhők, a nap lassan a hátuk mögé került, és a mélybe csúszott.

Oroszország kontinensnyi föld: végtelen távolság, szeretet és szükség, szabadság és elnyomás, korszerű technika és barlanglakás egymás mellett. Az embertartalékuk kimeríthetetlennek látszott, az ipari alapanyagok beláthatatlanok. Ezt az országot nem lehet legyőzni. Ilyen gondolatok nyomasztották őket kelet felé repültükben.

Szmolenszk sűrűn lakott, mozdulatlan város. A repülőtér a város északi periferiáján feküdt, a forgalmi épületeket és a hangárokat primitív barakkok helyettesítették. Itt minden német katonára hat-hét orosz hadifogoly jutott. Ők szabadon mozoghattak, és kedvtelenül nézték a személyzetet. Nem kiabáltak, mert ebben a pusztaságban elveszett a hang is.

Az egység nem tudott egyszerre leszállni, mert sok repülőgép használta a repülőteret. A déli szegélyen teherkocsik oszlopai táboroztak, és akadályozták a leszállást. Hirtelen löni kezdtek a légvédelmi ágyúk. Az újonnan érkezettek keresték az ellenséget, és szétrebbenték. Északra tőlük négy IL-2-es repült. Az ágyúzásra az oroszok nem változtattak irányt. Három ME-109-es szállt fel. Az ágyúk abbahagyták a tüzelést, a vadászok pedig elbizakodottan lőtték a felhőket.

A repülőtér másik oldalán egy páncélos kötelék volt a frontra felvonulóban. Nem az úton mentek, hanem toronyiránt. Ha elegendően voltak akkor a talajt simára döngölték, és egy orosz stílusú új út alakult ki.

Por és ismét csak por, zaj minden oldalon. Az ember nem törekedett arra hogy csendet leljen, mert aki utat tört az tovább élt, és mindenki élni akart.

Szmolenszk ezekben az időkben még frontkörzet volt, a harcok csak lassan nyertek tért Vjasma felé.

Sajátos hangulatban voltak a repülősök, talán azért mert reggel óta háromezer kilométert tettek meg. A sztyeppe illata, a félsivatagos, tűzeges vidék, a brekegő békák különös hangulatot teremtettek. Az életteli illatok távol estek a kultúrától és a technikától. Ilyennek látszott Oroszország, ha misztikus erejével és néptömegeivel még nem is ismerkedhettek meg.

A coksíde-i egységből egy csoportosítás alakult a Stuka-ezrederi belül. Ennek a második századába került Sturm és Tychen főtörzsőrmester, valamint Bergmann, Dostal és Jeschen törzsszáslósok, akik egy hét múltán hadnagyok lettek.

Az első bevetésük Vjasma ellen történt. Visszajövet Rsevnél volt egy köztes leszállásuk, ahonnan bombákat és benzint felvéve ismét a frontra repültek. A rsevi repülőtér az orosz tü-

zértség hatókörletébe esett, a 75 mm-es lövegek több kilométeres távolságból lőttek. Tüzüket hirtelen a gépekre helyezték, így itt volt az első ember és gépvesztésük.

A Szmolenszkből való átrepülés során hadianyaghalmokat, leégett erdőket és falvakat láttak. A nap utolsó sugarait szórta, és az ellenség tovább hátrált keletre. Noha három napja voltak csak itt, de a pihenőnapjuk ellenére már hatszor repültek bevetésre. Ez az angliai viszonyokhoz képest sok volt, ott egy hónap alatt volt ennyi bevetésük.

A repülő Személyzet minden reggel végighallgatta a százados eligazítását: „Bevetési terület a tegnapi. Kioldás orosz páncélosok felett, amelyikeket megfelelőnek találunk. Bevetési magasság 2500 méter, a kioldási 400 méter 60 fokos szöggel. Minden világos? Tíz perc múlva felszállás.”

Schöffert százados katonai unikum volt. Gondolkodó, kerülte a fölényeskedést, szigorú volt önmagával és másokkal szemben is. Tiszt volt tetőtől talpig, vadállat a levegőben, és katona minden helyzetben.

Az ezred legjobb pilótája volt, veszedelmesen rámenős, remegés nélkül ment át a legnagyobb bajon is, mintha csak iskolarepülésen lenne. Nem hagyott senkit cserben, még akkor sem ha a helyzet kilátástalannak látszott. Az ő egységénél volt a legkisebb a veszteség. A Schöffert név fogalom volt, melyet az emberek elfogadtak.

Schöffert Tychennel és Ketschmarek főtörzzsel az első köteléket alkotta. Dostal, Bergmann és Lang voltak a második kötelékben.

Schöffert még egyszer körbenézett, jobbját a magasba emelte és előremutatott. Gázt adott, s a többiek mellette, mögötte gurultak, majd az egység szépen elemelkedett.

Békésen húzott a 6. század három raja az ellenség irányába. Az egyik ásítózott a gépében, a másik énekelt. Egyszerre a főnök hangja áradt a hangszórókból:

– Sas-1, mindenkinek. Jobb előre az erdőnyiladéknál a célterület. Akar valaki még tudni valamit?

Nik előretekintve az erdő melletti földútnál néhány ágyúcsövet látott megvillanni a nap fényében. Hirtelen rácsodálkozott az ágyúkra, és adásra kapcsolt:

– Sas-1, jobbra az erdőnél a kis földút mellett négy, balra három löveget látok. – A lövegek jól felismerhetőek voltak.

Az előttük lévő térségből néhány jelzőrakéta szaladt fel az ég felé, amivel a saját csapatok jelezték helyzetüket. Közben az öreg már a cél felé csúsztatott, és megszólalt mély hangján:

– Sas-8, helyes, látom a célt, támadom.

Miközben az öreg zuhanásba ment át, az egyik rádiós ideges hangon közölte:

– Mindenkinek! Vigyázz, ellenséges vadászok a hátunk mögött!

Az ágyúk és az ellenséges vadászok ellenére az egész egység megközelítette a célokat, és a szovjet ütegeket megsemmisítették.

Nyugodt, biztos kézzel vette fel a gépét az öreg, és enyhe ívvel a három Rata felé fordult. Úgy meglepte őket, hogy gyorsan kitértek előle. A Ráták nem kerestek még egy lehetőséget a támadáshoz. A főnök példáját látva Jeschen kivált a kötelékből és egy fordulóval a Rátáknak repült.

Az oroszok meglátták, rátámadtak.

Schöffner nyomott hangon ismét megszólalt:

– Sas-4, vegye át az egységet! Én a kötelékemmel itt maradok, hogy ezt a segglyukat a szarból kihúzzam.

– Sas-l, értettem. A vezetést átvettem. – Lang megadta a gyülekezési jelet, és a hazafelé tartó irányba fordult.

Schöffner azonnal a gomolygó gépek forgatagába repült, közben Jeschen felé rázta az öklét. Az örvendett, hogy az öreget látja. Az öreg az összekulcsolt kezével a kéz a kézben jelet mutatva. Mellé csatlakozott, s bajtársként repültek egymás mellett.

– Sas, jöjjön kérem!

– Sturm, mi van?

– Tartsa távol a vadászt! Ez a vaddisznó egyenesen rám repül, és a társait is rám hozza.

– Rendben, Sturm, csak hozza ezeket a vaddisznókat, majd megismerik a századost.

Hein jelet adott, az orosz vadászt Schöffner elé zavarta, és az hamarosan fekete zászlóként, függőlegesen a földhöz csapódott.

Sturm végre felzárkózott Jeschen mellé, majd hirtelen egymás mellé csatlakozva irányt vettek hazafelé.

Schöffner is leszállt, s a pihenőhelyére gurult. Motorját járva hagyva kiugrott a gépéből. Odaszaladt Jeschen szintén járó motorú gépéhez és felugrott rá. Megcsúszott, de még fel tudta húzni magát a gépre. Végül elérte a tetőt, és felrántotta. Erős kezével megragadta a mellén Jeschent, felemelte, és vörös arcát jobbra-balra pofozta a szabad kezével. Majd visszadobta a hadnagyot az ülésébe, leugrott a gépről, s fáradt emberként visszament a sajátjához.

Az egész egység lélegzetét visszafojtva nézte az egyedülálló színjátékot. Mindenki hallgatott, de egyébként a taknyos orrú áldozatot nem sajnálták, még akkor sem, ha a hadnagy füget kapott az orrára az egység színe előtt.

Negyedóra múltán Jeschen még a gépében ült elgondolkozva, és nem tudta mit tegyen. Dostal és Bergmann kiszálltak gépeikből és Jeschent a parancsnoki sátorhoz kísérték. Ott az öreg formálisan bocsánatot kért tőle, majd a zápfogáról kezdett csevegni. Hamarosan Jeschen is megnyugodott, és kérte hogy az ellenségre repülhessen.

Hazulról egy szép napon egy haditudósító érkezett. Ez a tudósító tájékozatlan volt, először járt a fronton.

A tisztek és a tudósító kollégái hamarosan felkeresték, Jeschen egy üveg bor és kétszersült kíséretében meglátogatta Brinke haditudósítót, aki tisztelettel kérdezgette egy valódi légi harcra. Jeschen szíve repesett a boldogságtól, és bosszúálló istenként hagyta magát faggatni a szemüveges civiltől.

Rábeszélte a tudósítót, menjen vele. Brinke néptárs a szerelők segítségével nagy nehezen bemászott a gépbe. Ott csontkeményen beszíjazták, olyannyira, hogy ki sem tudott volna ugrani, ha arra szükség lett volna. Még egy sárga színszűrőt is akart a szerencsétlen fényképész, de Böheim altiszt, az első szerelő nem ismert tréfát. A halottsápadt arcút az üléshez rögzítette, és barátságosan odaszólt neki:

– Sárga van már az arcán. Ez most nem megfelelő pillanat arra, hogy másikat is hozzak.

– A repülési magasság 3000 méter. Zuhanás ugyaninnen 70 fokon, fék nélkül, mert sok a légvédelmi ágyú. Felvétel 300-on nyugati irányban, világos? – közölte a tudósítóval Jeschen.

Nyugodt volt a repülés a kétezer méteres felhőalap felett melyet a nap csillogtatott, miközben a talaj mentén ködös, párás őszi nap uralkodott. A pompás, napfényes látvány nyomán Brinke fotós minden félelme elpárolgott. Öreg repülő módjára

ra kezdte nézegetni az elé táruló világot, és az ellenség felől tudakozódott. A gyülekezési pont alatt jobbra-balra a harcok nyomait látta, de nem zavarta. De hirtelen megszólalt a rádió, és egy izgatott hang ellenséges köteléket jelzett. Egyszer egy szovjet Rata, máskor egy ME-109-es árnya húzott el mellettük. Az öreg eközben nyugodt hangon szólt bele a rádióba:

– Ha egy bomba is a cél mellé megy, az illetőt agyoncsapom, mert ott már német állások vannak!

Brinkének minden rejtélyesnek tűnt. Nem látott sem felhőket, sem ellenséges gépeket. Hirtelen egy orosz falu képe tárult elé, és a gépben a tárgyak megindultak a levegőben, velük szállt a Leica is. A nyelve a torkába csúszott, a gyomra egy malomkőhöz kezdett hasonlítani, a szája kiszáradt, a térde becsuklott, egészen összeroskadt.

– Jobbra a célterület – jelezte egy tiszta hang. Ez a hang idegen, fémes és földöntúli volt számára. Körös körül tombolt a csata: a felhők felett és alatt, a talajon, mindenfelé.

Brinke már nem tudott semmit sem: evilágon van-e, avagy már a túlvilágon bánja a vétkeit? A Leicája törött lencsével a hátán lógott, egyéb felszerelése a padlón csúszkált fel és alá. Becsukott szemekkel hallgatott, és a bensejében minden lökésszerűen rázódott. Ha tudta volna az ejtőernyőt használni kiugrott volna a gépből, hogy kínzó panaszaitól megszabadulhasson. Szemei kidülledtek, de több ételmaradék már nem jött a szájába. Felfújódott mint egy kobra, a gyomra kiürült. Az overallján a cipzár szinte a csizmájáig nyitva volt, és a sárgás gyomortartalom szétfolyva vándorolt a padlón ide-oda.

Amikor Jeschen a bombáit ledobva a gépet felvette a zuhánásból, a levegőben hányadék repült és a nyakára tapadt.

A fiatal hajózószemélyzet számára ez volt a legsúlyosabb légi harc. Huszonhárom JU-87-es és hat ME-109-es vadász volt a levegőben, míg a nap felől, láthatatlanul 40 Rata támadott. Ha egy SS-vezetési pontról nem kiabálnak nekik riadót, valamennyit lelőhettek anélkül, hogy védekezésre tudtak volna gondolni.

Sok gép kapott találatot, köztük a legtöbbet Jeschen hadnagyé. Ő hátrafelé nem tudott lőni, mert a géppuskát be sem tették, noha a fotós előzetesen oktatást kapott. Jeschen szerencséjére a nyakán lévő hányadékot látva Schöffner százados haragja megenyhült.

Brinke a főnöktől is csak a telefonon búcsúzott el. Még a szerelőknek is elfelejtette a szokásos üveg italt odaadni a gép kitakarításáért. A főnök adott nekik, mert boldog volt hogy ettől a fickótól megszabadultak,

Jeschen levert volt, mivel a főnök repülési tilalmat rendelt el számára, amíg kiképzett rádiós nem érkezik az egységhez utánpótlásként. A bajtársai szerint ezen bevetése után távortartotta magát a fronttól, és nem is törte magát rádiós után. A többiek már túlteljesítették a 30 ellenség feletti repülést, amire Jeschen magához tért. Eddig az egység négy rádióst kapott, de egyik sem felelt meg neki. Most egyszerre minden eszközt felhasznált, hogy rádiósa legyen. A vele való repülést a többség elutasította, ismervén törtető természetét. Nem viselkedett bajtársiasan, csupán egy embert akart a háta mögött tudni. Úgy nézett ki, előbb véget ér a háború, mint rádióst és kitüntetést szerez magának. Hosszas alkudozás után egyezett bele a főnök, hogy Jeschen első szerelője rádiós kiképzést kapjon. Böheim szerelő régi kívánsága teljesült ezzel. Még Jeschen is jó volt neki, csak repülhessen.

Éjjelente már fagyott, de nappal még meleg volt. A csalfa napsugarak még a nyarat idézték, jóllehet késő ősz volt már. A front feltartóztathatatlanul gördült előre, és egyre hosszabodtak az utánpótlási vonalak.

A keleten harcolók különjelentéseket hallgathattak az atlanti-óceáni tengeralattjárók sikereiről, s közben a hidegtől megdermedt ujjakat lehelgették. Versenyt futottak a térképekkel, mert a gyors előrenyomulást alig tudták utolérni a jelekkel.

Ezek még szép napok voltak, a támadások a kívánalmak szerint haladtak előre. Moszkva környékén elfoglalták a magaslatokat. Ám ekkor hirtelen megeredt az eső. Elviselhetetlen víztömegek zúdultak az égből alá, mikor Szent Péter megnyitotta a zsilipeket.

A frontot megfogta az orosz földutak sara. Többé sem előre, sem hátra nem tudták mozdulni. Az ellenség és barát egyaránt a lövészárkokban állt. A német előrenyomulási óhajok és remények elé a természet kőfalként állt, és az ellenséget támogatta. Guderian tábornok a páncélosaival még Tulától keletre előretört, és Moszkva kijáratát a harmadik irányból is lezárta.

Három hétig egyfolytában esett a töméntelen mennyiségű eső, amikor ahogy jött, olyan hirtelen elállt. De aznap éjjel már fagyott. A járművek a tengelyükig befagytak a sárba, sűrű jég és sár borította a talajt. Éjjel mínusz 30 fokig süllyedt a hőmérő higanyszála. A katonáknak csak egyszerű köpenye volt, a kesztyűjüket pedig már ősszel felhúzták.

Az eső helyett hó esett, s egy éjszaka alatt fehérbe burkolódzott a vidék. A hihetetlen mennyiségű hó betemette őket.

Az oroszok most kezdtek éledezni. Amikor a németek leál-lították a tevékenységüket, ők lendültek támadásba. A páncélos éket Kalinyinnél visszaverték. Moszkvától délre elkeseredett csata bontakozott ki, a magaslatok többször gazdát cseréltek.

Ezen magaslatok egyikén volt az a tábori repülőtér is, melyet a stukások kitérőként használtak. Már az esőszezon kezdetén felismerték, hogy az orosz T-34-es páncélosok jobban tudnak mozogni, mint a német P-3-ok és P-4-esek. Ez a felismerés a hirtelen beállt télben csak jobban tudatosult. Az olajok nem voltak eléggé hidegtűrők, és elvesztették kenőképességüket. Az ellenségnél úgy tűnt, az ellenkezője történt. A hátországtól csak szavakat kaptak amikor a téli ruha gyűjtését és küldését kérték. Ami érkezett, az is későn: sokan ezt nem tudták megvárni és megfagytak.

Jusovnál még súlyos harcok folytak. A város naponta háromszor is gazdát cserélt, a környező magaslatok pedig nyolcszor-tízszer is. Végül a front messze visszavonult, és erre a pontra már többé nem tértek vissza.

A repülőszemélyzet kevésbé érezte a hideget, mert a hajók ruhája fűthető volt, és szőrmecsizmájuk meg kesztyűjük is volt.

Satalovkában Hein Behringet felkereste egy Natasa, hiszen a nők Oroszországban is nők voltak. De ő szép volt, és meghódítása Hein számára könnyen ment. Kezdetben sokáig nem engedte megcsókolni magát, de később különleges élmény volt vele lennie. Izmait elgyengítette a szerelem.

Satalovka a középpontban volt, ahonnan a repülők elérhették a veszélyeztetett pontokat; de többnyire már későn érkez-

tek. Azért mindnyájukat meglepte a hirtelen jött parancs: *Felkészülni a Németországba való átrepülésre!*

Teringettét, mit akarnak már megint. Oroszországban minden front mozgott, erre a Stukákat áthelyezik Németországba.

6. fejezet

AFRIKAI SZAFARI

1941 karácsonya volt, amikor a Stukák Satalovkából elrepültek. Este érkeztek meg a München-Riem repülőtérre. Ahogy nyugat felé haladtak, egyre melegebb lett az idő. Minden köztes leszállással közeledett az otthon, de Münchenben sűrű pelyhekben havazott.

Késő este érkezett meg a parancs: *Továbbrepülés Sziciliába, Cataniába!*

Horst Bergmann és Gerhard Dostal összedugták a fejüket. Amikor Nik kérdezősködött hogy miről van szó, Hein lakonikusan csak annyit mondott: „rutinmegbeszélés.”

Karácsony napján a félig kialvatlan csoport felszállt Treviso felé. Horst Bergmann nem tudott elindulni, Gerhard pedig tett egy félresikerült iskolakört, és motorhibát jelzett.

Schöffner a mély hangján visszaszólt a rádiónak:

– Karácsonyozzanak. A gépük úgy tűnik magától is megjavul. Jöjjenek utánunk Cataniába. Rádión üzenjenek a Cataniai repülőtámaszpontra! Megértették?

– Megértettük, százados úr. Repülési cél Catania.

Mindkét gép a szerelőműhelybe került, ahol tüzetesen átvizsgálták. Bergmannál gyújtási hibát, de Gerhard gépénél semmit sem találtak. A mérnökök és a technikusok három napon keresztül törték a fejüket, de végül Gerhard hozta rendbe a gépét.

Most már továbbrepülhettek volna, mert több napja ünnepeltek már Münchenben, és a pénzük is elfogyott, de az időjárás nem akarta. A felhők ráfeküdtek a repülőtérré, mint egy sűrű erdő. Pénzt kértek kölcsön és tovább ünnepeltek. Rövid időre elfelejtették az orosz telet, Catania pedig még messzé volt.

Következő reggel, 1942. január 9-én remek, tiszta idő uralkodott. A lógósok is készülődtek a felszállásra Treviso felé. Alig emelkedtek levegőbe az innsbrucki irányba, mikor már jött az első hang a rádióból:

– Te majom, előttünk Innsbruck. Remélem szép időnk lesz a Brenner felett.

– Oké, Innsbruck, mi van ott? Repüljünk a Brenner úton hosszában, mélyrepülésben!

– Megpróbálhatjuk.

Innsbruck felett mélyrepülésbe mentek át, az út és a vasút felett repültek: bal kerék a jobb sínszál felett. Úgy ment, mint a karikacsapás, Gerhard repült elől és Bergmann követte. A távolság a két gép között mintegy száz méter volt. Egyszer csak egy szűk kanyarban, mintegy 300 méternyire feltűnt előttük a Brenner vasút alagútja a hegy oldalában, mely félelmetesen magas, 1500 méteres volt.

Gerhard felordított:

– Vigyázz, Horst, fordulj vissza! – Közben nyílként húzott fel a magasba. Ezzel a felugrással kikerült a völgyből, de Bergmannt nem látták sehol sem.

Nik bekapcsolta a rádióját:

– Hol vagytok?

– Innsbruckban vagyunk, emelkedünk. Figyeljete a völgy kijáratára, jövőnk.

Gerhard és Nik lent a mélyben, egy majdnem függőleges falú völgyben pillantották meg a másik gépet.

- Hé bűvárok, mit kerestek a mélyben?
- Nyugi légtornászok, hamarosan jövünk.

Hamarosan előtűntek feküdt Treviso. Az olaszországi oldalon az idő pompás volt, és a messzeségben felködlöttek az Adria partjai. A hó már rég elmaradt mögöttük, Trevisónál már nyoma sem volt. A kabintetőn enyhe levegő áramlott be. Két hete még a mínusz 30 fokos napi átlagban éltek, most Olaszországban a napfény és a tavasz várta őket.

Amikor a gépek megálltak, minden irányból katonák szaladtak feléjük. Alig hogy kigurultak, már a repülésvezető is megjelent. Mielőtt a gépekből kiszállhattak volna, már viharos, olasz tempójú üdvözléssel fogadták őket. Az olaszok úgy ellepték a szárnyakat és a törzseket, hogy imbolyogtak a gépek.

Másnap továbbmentek Rómán át Nápolyba. Arrafelé rossz idő volt; Nápoly! A Vezúv mérsékelten füstölgött, az idegenek előtt tette a kötelességét. Rövid, de szép látvány volt. A következő napon Caprinál fürödtek a strandon az emberek, amikor ők rájuk vadásztak. Az alacsonyan szálló gépek zajától a strandolók szétrebbentek, és pillanatok alatt a földön feküdtek. Valamit mégis tudhattak a háborúról. A száguldás szelétől billegtek a napozóernyők, és a homokot alig tudták a szemeikből kitörölni.

A kalandos szárazföld feletti repülés után Reggiónál megpillantották az olasz csizma csúcsát. Vele szemben, Messinánál szálltak le. A nap állhatatosán tűzött le rájuk, a meleg hullámok folyamatosan gördültek feléjük. A satalovkai négy hóember az első percekben úgy érezte magát mint a partra vetett hal, és levegő után kapkodtak. A repülésirányítástól egy

főtörzsőrmester a menetlevelüket akarta látni, de Gerhard megjegyezte:

– Érdektelen, inkább árulja el, hol lehet sört kapni?

Sör, ez volt a vezérszó mindenütt. Kimondásakor Gerhard a frissen csapolt Hofbrau sört látta maga előtt. De Reggióban nem volt egy csepp sör sem. Hoztak ugyan magukkal néhány üveggel, de az már elfogyott.

Pompás volt a leszálláskor eléjük táruló látvány. Jobbról, egy kis sziget közepén a tűzokádó Stromboli, a sziklás csizma-hegy, a messinai út és egyéb szépségei Szicíliának. Mint egy elvarázsolt cukorsüveg, úgy szúrta át a felhőtengert az Etna csúcsa. A nap sugarai szinte visszaverődtek a talajról, és hőcsóvaként szálltak a magasba.

Másnap reggel már Cataniában szálltak le, az Etna lábánál. Pompás strandot találtak ott, remek létesítményekkel. A meleg és a hideg csak a külföldiek számára jelentett valamit. Ha esett az eső, a víz hőmérséklete akkor is olyan volt mintha felmelegítették volna. Minden meleg volt, állott és lagymatag, de sör itt sem volt.

Már alig volt pénzük, viszont az egységük már három napja áttelepült Comisóba, Szicília déli részébe. Cataniában rossz idő uralkodott, ezért egyelőre nem tudták követni okét.

Másnap végre továbbrepültek Comisóba. Megérkezve Bergmann a rossz időről és még rosszabb gépekről tett olyan valónak tűnő, hihető jelentést, hogy végül az öreg el is hitte.

– Mit csinált Harder Münchenben? – kérdezte Schöffner az állat simogatva. – Egy leány írt és kérdezi, van-e Nikolaus Harder nevű egyén az egységünkben. Megértem az ilyen érdeklődéseket, de az elhagyott barátnőit zavarjak a pilóták koncentrációját, ezért a levelet papírkosárba dobtam.

– Igenis, százados úr – felelte Nik, és eszébe ötlött hogy biztosan Elisabeth kereste. Közben az öreg már a kint guruló gépeket nézte.

Két nappal Comisóba érkezésük után jött a parancs az első máltai bevetésre. A cél La Valetta kikötőjében az állami hajógyár. Kesselring vezérőrnagy is személyesen jelen lesz.

Mást nem tettek eddig mint bevetési parancsra vártak. Most a két lemaradt gép személyzete sem marad ki a máltai halálzuhanásból. Bolond az, aki Stukával nappal Málta fölé repül. A felhőtlen égbolt mellett közel és távol csak víz meg a kék ég, elbújni nincs semmi lehetőség.

Fél tizenegykor startoltak a JU-88-asok. Kétmotorosak és sokkal nagyobb teljesítményűek mint a JU-87-esek, ráadásul gyorsabbak is. Reggel már csináltak egy zavaró támadást a sziget ellen, néhány ME-110-es pedig fegyveres felderítést végzett. Megcsiklandozták a légvédelmet, amelyik minden csőből vagy három óra hosszat lőtt.

A felszállás előtt a rémhírterjesztők suttogták: „Minden ME-110-est lelőttek. A JU-88-asok is rémisztő veszteségeket szenvedtek. A légvédelem lövedékeitől és az ellenséges vadászoktól feketéllett a különlegesen veszélyes égbolt.”

Ezernél is több légvédelmi ágyú állomásozott a szigeten. Az angol ágyúk hat lövedékes tárat használtak, s minden nehéz löveghez könnyű is tartozott. Hogy valójában hány ágyú volt Máltán azt Berlinben biztosan senki sem tudta, egyébként nem adtak volna ki ilyen támadási parancsot. Kétszáznál több hadi- és egyéb hajó is volt La Valettán és körötte. Még a halászhajók fedélzetén is volt légvédelmi fegyver, melyekkel azonnal lőttek is, ha cél mutatkozott. A támadás idején a Malaysia csata-

hajó négy nehézcircálóval, hat könnyűcircálóval, számtalan torpedóvadással, tengeralattjáróval, aknarakó hajóval és szállító hajóval együtt tartózkodott a kikötőben. A hadihajók mind kikötve álltak, és saját légvédelemmel rendelkeztek. Ilyen légvédelmi zárral jó néhány Rajna menti nagyváros elégedett lett volna.

Dél előtt 11 óra 25 perc. Mindenki szorosra húzza a hevedereket. Az ejtőernyősüléseket még egyszer átnézték, a műszereket ellenőrizték. Vajon imádkoztak is? Nem beszéltek erről, várták a vezérőrnagyi parancsot: „A hadművelet leállítva.” Nem gondoltak arra hogy ez csak óhaj, mert a parancs egyenesen a főhadiszállástól jött. Egyébként ezeket a zuhanóbombázó egységeket nem vonták volna ki Oroszországból, ahol a gyalogos-egységek a légi támogatás híján elvéreztek. A JU-87-es kötelékeket a csatarepülők is Stukaként emlegették, ami egyben az elismerésüket is kifejezte. A csatakötelékek a bombáikat 4000 méterről dobták le könnyed rárepüléssel, ezzel szemben a Stukák magasból zuhantak a célra, ami egyben a célzást is jelentette. A föld közeléig zuhantak, hacsak nem robbantak szét előbb.

A gépek egy-egy 1000 kg-os bombát vittek, melyeket az alakulat- és kötelékparancsnokok gépein rakétameghajtással egészítettek ki. A bomba sebessége ezáltal a négyszeresére növekedett, így a talajba fúródva akár húszméternyire is behatolt felrobbanása előtt.

Schöffner széles terpeszben állt az egység előtt. Izzadt, ami emberibbé tette őt. – Repülési magasság 6000 méter, odarepülés Haifa repülőtér felől, délre Luccától. Bombavetés balról, 80-90 fokos szögben, zuhanás fék nélkül, teljes gázzal. A pozíciókat feltétlenül megtartani. Kirepülési irány nyugat felé

a sziget felett, mivel La Valetta a keleti oldalon fekszik. Mindenki a hajógyárat támadja. Kitérő cél a Malaysia csatahajó, vagy más hadihajók.

Tetőt lezárni. Schöffner felemelte a kezét és előremutatva engedélyezte a felszállást. Már is gázt adott, és az első egység felemelkedett a repülőtérről. A békés olaszok elcsodálkoztak a német hadigépezet koncentrált erejétől.

Nyugodt biztonsággal húzott fel az egység az iskolakörre, miközben lassan emelkedett felfelé. A felszállás hasonló volt mint Oroszországban. Buren törzsőrmesterrel repült Jeschen és egy altiszt. Schöffner ugyanígy két fiatal altiszttel. Sturm és Tychen az első egység mögött alkottak egy köteléket.

Az egység szépen összerendeződött, és az öreg elindult a máltai irányba. Rövidesen elérték a 4000 méteres magasságot, és egy fenyegető szigeterődöt láttak még a kék Földközi-tenger közepén. Alattuk feküdt Gozo szigete, több apró szigettől köryezve. A Földközi-tenger egyik kulcspontja volt ez a néhány tűzokádó szikla.

Beletörődő nyugalommal repültek délre. A személyzet már felvette a légzőkészülékeket, melynek üvegei a test párájától csillogtak.

Úgy tűnt, mintha a csoport állna a levegőben, az éghez betonozva. Se közel, se távol semmi akadály amihez a saját mozgásukat viszonyíthatták volna, csak a végtelen sok kis hullám, melyekből a habok némelyiket megkoronázták.

Schöffner egyenesen előrenézett, de bensejében ugyanúgy remegett mint a többiek. Elegáns biztonsággal érték el a 6000 métert, de tovább emelkedtek, hogy a sziget felett 6500 méteren legyenek. Teljes gázt adtak, és a cél előtt megkezdték a

taktikázást, hogy a rárepülésük iránya másnak tűnjön. Az ellenséget persze nem tudták megtevesztetni, pedig ez volt a céljuk.

A sziget ijesztően hallgatott, nem rezdült semmi. Látni lehetett, hogyan ostromolják játékosan a hullámok a sziklaszirteket. A harminc kísérő vadász, akiket Mahlcahn őrnagy, a Pikk Ász ezred parancsnoka vezetett, elkanyarodott a Stukák elől, hogy szükségtelenül ne kerüljenek az elhárítás tűzébe. Néhány ME-109-es továbbrepült alattuk, mert nekik az volt a feladatuk, hogy az ellenség hadrendjét felfedjék. Úgy látszott, mintha egy kis kavics a tengerbe hullott volna.

Schöffner lejjebb nyomta a gépét. Ezzel utazósebességét közel 1000 km-re tudta felfokozni, ami megnehezítette az elhárítás dolgát. Az egység már a szárazföld felett járt. Vajon miért nem lőnek? Ha látnák a tűzérségi üdvözlést, már tudnák honnan lőnek rájuk. Ez a várakozás tovább szaggatta az idegeiket. A Tommyk egyáltalában nem számítottak a Stukák bevetésére, mert tudták, ez a szigetre nem alkalmas fegyver.

Schöffner a gépét még meredekebben nyomta lefelé. Az egység már láthatta a célt. Ebben a pillanatban egy olyan intenzitású tűzfüggőnyt lőttek fel a földről, hogy azt lehetett hinni, egy frissen csapolt olvasztókemencét látnak. Tűzszökőkút alakult ki a szárazföld felett. Ez volt tehát az ezer ágyú! A következő pillanatban az ég mélyfekete lett a robbanási felhőktől.

A hadihajókon is megszólaltak a fegyverek, és folyamatosan lőttek. Szerencsére a vezetési pontok nem hangolták össze a tüzelésüket, emiatt a lövések még magasak voltak.

Hirtelen elsötétedett az ég, mikor Gerhard zuhanni készült.

Valami izzó repült el mellettük, mint egy villám. Az izzó tömeg egy Stuka volt az utánuk jövők közül.

– Mi volt az, Gerhard? – kiáltott fel Nik, amikor a sötét árnyat látta elsuhanni a feje felett.

– Egy hajtómű az egyik gépből – felelte nyugodt hangon, mintha csak sakkozna.

A Stukák zuhanásakor a Tommyk a tüzet alacsonyabbra helyezték. Amikor az első gép a bombáit már a célra vetette hátborzongató süvítés közepette, az utolsó gép még csak a cél felé repült. Az egymást követő egységek az eredetileg összefogott légvédelmi tüzet szélesebbre húzták. Ismét egy égő gép húzott a föld felé. Felnézve Nik egy ejtőernyőt látott imbo-lyogni, de a gépet többé nem látta. Bajtársaik libegtek ott fenn, de senki nem tudta, kik azok név szerint. Ha földet érnek szerencsésen, azt csak az angyaloknak köszönhetik.

Ebben a pillanatban a gép orra felől fülsiketítő zaj hallatszott.

– Mi volt ez, Gerhard? – kérdezte Nik, és felnyitotta a páncéллеmezt.

Lassan jött a válasz, mintha a távolból jött volna.

– Kilyukadt a fenekünk alatt.

Ezzel egy időben egy másik kiáltás is felhangzott a rádióban:

– Telitalálat, telitalálat, zuhanunk... le... le... a tető nem nyílik ki... nem megy... nem megy... – Ez az egyik égő gép volt. Telitalálatot kaptak, és a kabintetőt nem tudták felnyitni.

Elöl is égett egy gép, de még repült keresztben a sziget felett, a támadási irányban. Mögöttük már hárman égtek fényes ragyogással, amikor ismét megzördült Gerhard gépe. Egyszeriben négy lyukat is láttak, és az egyik tankjuk is folyni kezdett. Gerhard az üzemanyagot azonnal átszivattyúzta a másik tankba. Ezzel a nem várt manőverrel a gép mélyebbre került a

tervezettnél, és teljes sebességgel robogtak a cél felé. Gerhard még javított a helyzetükön és ráfordult a hajógyárra. Közvetlen alattuk volt, amikor a bombájukat kioldották. A bomba száguldott a föld felé, és a hajógyár közepébe vágódott. Mindezek pillanatok műve volt. Gerhard felvette a zuhanásából a gépet, és a parancsnak megfelelően nyugat felé repült. Abban a pillanatban mindketten tisztán látták, odalent mi történik: egy könnyű légvédelmi löveg nyomjelzős lövedékeket küldött felénk. Az angolok tüzes ujjakkal mutogattak fel az égbe. Mögöttük ismét közelebb jöttek ezek az ujjak, mindig több és több. Megint felrobbant egy gép a hátuk mögött. Nik mellett egy légvédelmi lövedék ütötte át a törzset, szemmel látható lyukat hagyva maga mögött.

– A motor szétlőve, kényszerleszállás.

– Repüljetek Lucca felé, jó hajózást, bajtársak! – Ez Schöffert volt, de kinek kell kényszerleszállnia? Gerhard az egyetlen helyeset tette, amit ebben a magasságban megtehetett: csak félig vette fel a gépet, és növekvő sebességgel lenyomta a vízfelület közelébe. Mire normális repülőhelyzetbe kerültek, addigra már a La Valetta-i kikötő közepén jártak.

Mélyrepülésben, 600 km-es sebességgel robogtak el a Malaysia csatahajó törzse mellett. A hajón a légvédelmi lövegek csöveit a lehetséges legalacsonyabbra állították, de így sem voltak képesek ezt a pompás célt löni, olyan alacsonyan ment.

Nik látta, amint egy derék matróz a pisztolyával lövöldöz felénk. Nik a géppuskájával végigseperte a fedélzetet és a cow-boyt fedezékbe kényszerítette.

A sziget feletti légtér egybefüggő lángtenger volt. Zörgött, dörgött és villámlott, közben a bombák célba találtak. A gépek égtek, és az ejtőernyők többnyire a halott terhükkel ér-

keztek a földre. Füstoszlopok szálltak felfelé, hadihajók lángoltak. A hajógyárból fehérén izzó tűzkévék törtek a magasba. A halál lehelete befészkelte magát a szigetre.

Mélyrepülésben akarták elhagyni ezt a boszorkánykonyhát. Odáig azonban az összes hadihajó és a világítótorony mellett kellett még elrepülni. Mindenünnen fénycsíkok szaladtak a menekülő áldozat felé, Nik a géppuskájával csak homokot szórt a szemükbe. Egy harmadik tárat is kilőtt Nik a La Valetta-i kikötőre. A nyugtalansága közepette is örült, hogy a világítótorony melletti tüzéreket is sikerült megsoroznia. Amikor a partoktól már mintegy három kilométernyire voltak, látták, a sziklaszirtek meredek falai némi védelmet nyújthatnak a számukra. A Tommyk lemondtak arról hogy az alacsonyan szálló gépet lőjék. Csupán egy parti üteg küldött néhány búcsúlövést utánuk.

Az utolsó gép is már zuhant a célra. Ebből a szemszögből mérhették fel teljes valóságában, hogy milyen poklon mentek keresztül. Ha minden hegy tüzet okádna, akkor sem lehetne ilyen borzasztó. Ismét két ejtőernyőt láttak elválni egy géptől, mely égő fáklyaként zuhant a földre. Ebben a pokolban csak a tűz világított.

Hirtelen a partoktól három repülőgép vált el. Nik figyelmeztette Gerhardot, de a típusukat még nem tudta meghatározni. Amikor közelebb értek, Nik már kétségbeesetten szólt meg:

- Gerhard, amerikai Musztángok!
- Tehát mégis a hullámsír!
- Úgy látszik, de nem önként. Még két teli táram van. Ki akarom lőni azokat, ha az időnk megengedi.

– Nik, figyelj a mozgásukra, én a parancsod szerint reagálok. Légy nyugodt, visszaverjük őket, és többet nem jönnek ráink.

Három Musztáng jött az egyetlen JU-87-es felé, de mindhárman ugyanazon oldalon repültek, mintha iskolarepülésen lennének. Jó négyszáz méterről már löni kezdtek. Gerhard levette a gázt és villámgyorsan kinyitotta a fékszárnyakat, majd Nik szavára az ellenkező irányba fordult. Közben az amik elrepültek mellettük, pedig korábban nem mentek gyorsabban mint ők. Nem voltak képesek a Stukával együtt haladni, mert ezeket eleve úgy gyártották, hogy légi harc esetén minden rekordot megdöntötték a lassúságban. Nik egy tárat küldött utánuk, de ekkor kezdődött minden előről.

Nik bekapcsolta a rádióját és az éteren át kiabálta:

– Sas-7 mindenkinek. Máltától keletre, Gozo magasságában három Musztáng támad. Sürgős segítséget kérek. Vége.

A végtelen térségen át hallották Schöffert:

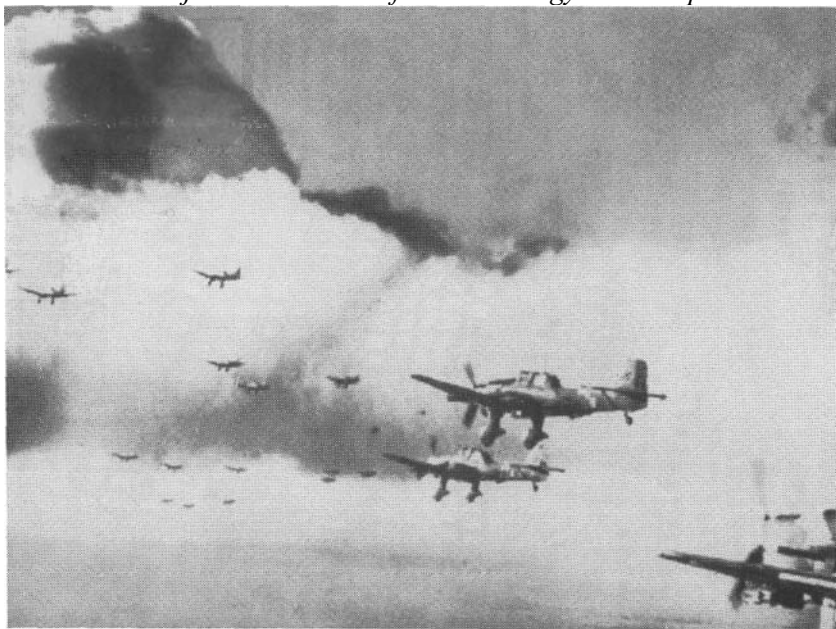
– Szarháziak, alszanak a vadászaink, vagy mi van velük? Ismét jöttek az amik és lőttek. Gerhard levette a gázt, és pontosan fordult Nik utasítása szerint. Az utolsó Mustang kedvező célhelyzetbe került számukra, a távolsága alig ötven méter volt. Nik az egész tárat a mellette elforduló gép oldalába lőtte, mire a Mustang éles fordulóval Málta felé vette az irányt. A másik kettő viszont továbbra is támadta őket.

Világos lett előttük hogy kezdőkkel, és nem angolokkal állnak szemben. Vélhetőleg ez volt az első bevetésük. Ha Tommyk lettek volna, már az első rárepülés alkalmával elintézik a Stukát. Hála Istennek mindig egy irányból támadtak. Ha szétbontakoznak és két oldalról jönnek, akkor nem tudtak volna ki-

Darázsrajként emelkednek fel a Stukák egy tábori repülőtérrel

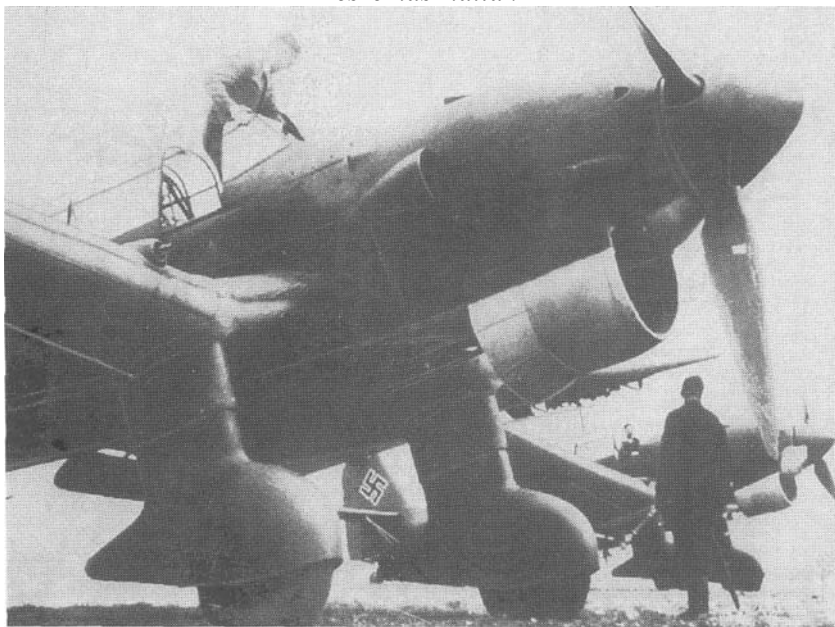
Stukaezred bevetésen a Szahara felett

Egy raj az angol légtérben. A Stukák nem rendelkeztek az éjszakai repüléshez szükséges műszerezettséggel

Egy köteléknyi JU-87A1. Ezt a típust 1939 után már csak kiképzésre használták

A nagyobb és korszerűbb JU-87B1 felszállás előtt

Az ME-109-es vadászgépek nyújtottak védelmet a támadásra induló JU-87-es zuhanóbombázóknak

térni előlük. De szerencsére nem gyakorlott Tommyk voltak, akik már 3000 méterről csillogva zuhantak volna rájuk.

Nik egyszerre felkiáltott:

– ME-109-esek, akiket az ég küldött!

Gerhard megbillegtetette a gépüket. Oly alacsonyan szálltak, hogy a légcsavarjuk egy hullámhegynél a vizet is elérte, mire a gépük olyan lett, mintha frissen mosták volna. Nik elővett egy piros jelzőrakétát, és a nyitott kabintetőn át kilőtte.

Az amerikaiak még nem vették észre a német vadászokat. Újra támadtak, hogy végre megegyék ezt a nevetséges Stukát. A jobb szárnyvégen záporoztak a lövéseik. De ez volt az utolsó repülésük, mert a magasból alázódulva megérkezett két ME-109-es. Már az első fényes lángolással küldte a második Mustangot a tengerbe. A másik német kifordulásban lőtte le a harmadikat, mely a part irányába igyekezett elmenekülni. Kpzben a sziget könnyű ágyúi tűz alá vették a Messereket. Ezek most a Stuka után repültek és közrefogták, aztán kötelékben repültek Comiso felé.

Amikor a repülőterükre fordultak, a vadászok megbilleggették a gépeiket, és elbúcsúzva a San Pietro-i bázisukra mentek.

Gerhard kigurult és beállt a pihenőhelyre. Nik arca lassan visszanyerte a színét, és Gerhard nyelve is megoldódott. Mire kiszálltak, már egy nagyobb csoport vette őket körül.

Új embereknek tunk, mint akiket már évek óta nem látak. Hein mindkettőjüket átölelte.

Ezután jött a jelentés, szomorú mérleggel. A legkisebb veszteség Schöffner első egységénél volt. Itt Buren kötelékéből Berger altiszt hiányzott. Buren azt állította, látta őket Luccában kényszerleszállni. A második és a harmadik egység nagyobb

veszteségeket szenvedett. Tychennél egy ember hiányzott, de senki nem tudta hol veszett el. A vadászoknál három gép tűnt el, és 13 légi győzelmet jelentettek. A hajógyár szétrombolódott, a tengeralattjáró-üzem szárazdokkjá elsüllyedt. A Malaysia csatahajó a hátsó fedélzeténél, a vízvonal felett kapott találatot a törzsén.

A következményeket maguk is láthatták. Csak húsz gép tért vissza, szinte mind sérülten. A negyedik egységnél csak egy gép maradt sértetlen. Ezzel a géppel szállt fel Schöffner a következő éjjel a kikötőt támadni. Két lyukkal a szárnyán érkezett vissza.

Csak amikor már megnyugodtak, akkor mérték fel a károkat. Egyenesen rémisztő volt a helyzet. Feláldoztak egy Stuka-ezredet, amikor keleten elkeseredett elhárító harc tombolt. De sok volt a hadszíntér, és kevés a repülő. Mindenütt nem lehettek egyszerre.

Az első izgalmak elmúltak, Schöffner lassan ismét a régi lett. Új gépek is érkeztek Dessauból, a Junkers gyárból. Új személyzet is érkezett, és hamarosan az egység újból bevetésre készen állt.

Ezzel a személyzettel érkezett Rumm főhadnagy is, elismerésre méltó kitüntetéseivel. Megvárta míg az emberei felsorakoznak, és kínos pontossággal jelentett Schöffnernek.

Schöffner lett ideiglenesen az ezredparancsnok, tőle Lang főhadnagy vette át a 6. századot. Burent megerősítették a kötelékvezetői beosztásában, Tuchen a hadnagyi kötelékkel átvette Dostalt és Bergmannnt. Jeschen egy altiszttel Rumm társaságában repült, Lang helyét a kötelékében egy fiatal altiszt vette át.

A nappali támadás után éjjel most mentek La Valettára. Felhős volt az idő. Az öreg félhivatalosan közölte: „Addig zuhanjanak, míg a fényszórók befogják a gépeiket. Akkor ledobni a bombákat és irány haza!”

Pompás volt az elrepülésük. Már jóval a cél előtt felismerték La Valettát, mivel fényszórók tömege világította meg az eget.

Még a talajon is világos volt. Egyszer egy fényszóró súrolta a gépüket, de nem tudta befogni. Továbbrepülve La Valetta kikötője felett jött egy újabb fénysugár, a légvédelem pedig folyamatosan tüzelt.

Gerhard a géppel fejre állt, és zuhanni kezdett. Háromezer méteren felvette a gépét és háthelyzetben zuhant újra a célra. A fényszóró sokkal feljebb kereste. Ezer méterig zuhanásban maradt bömbölő gépével, ekkor a fényszóró ismét rájuk állt. Ám Gerhard már a célon volt, kioldotta a bombáját, majd felvette a gépet a zuhanásból. Ismét a hátára fordulva ezerméteres magasságban száguldott a Stuka, mintha egy éjszakai kísértet menne hazafelé.

Ebben a bevetésben egy gépet vesztek el, és ketten jelentősebb belövésekkel értek vissza. A találatarányuk nagyon jó volt, a veszteség alig említésre méltó. A következő éjjelen az ismétlés már nem ment ilyen simán: három gép maradt oda. Lang főhadnagyot a cél felett érte egy telitalálat. A Tommyk mindent bevetettek a Stukák ellen, ők viszont minden trükköt a zuhanásnál: magasságváltoztatást, oldalra csúsztatást de a nagy tűzerő ellen mindez hiábavalónak tűnt.

A legközelebbi támadás megint nappali bevetés volt. A felhők 2000 méteren, start 15 órakor. Az 1000 kg-os bombákra hajófogó gyűrűket és fenékgyújtókat szereltek.

Elérkezett az idő, és Rumm először repült nappali bevetésben Máltára. Az idegek ismét pattanásig feszültek. Minden szerelő titokban elbúcsúzott a gépétől. Ilyet Oroszországban soha nem tettek, ott csoda volt ha egy gép nem tért vissza itt az volt a csoda, ha visszaérkezett.

Az öreg a negyedik század előtt repült egy kötelékben. Könnyedén felemelkedve állt az irányra, s lassan repült míg a kötelékek összezárkóztak.

Kumuluszfelhők járőröztek a zárt felhőzet alatt, és kisebb-nagyobb, most keletkező bárányszerű felhőkben végződtek. A látás a cél felett nagyon rossz volt. Az egység szétbontakozott harcszerű alakzatba. Mindenki arra gondolt már: csak még egyszer meneküljek meg. Már a célnál repültek anélkül, hogy a földi elhárítás elérte volna őket. A robbanások a gépek alatt, 3000 méteren történtek. Impozáns zárótűz volt, de a gépekből nem láthatták. Néhány kilométerrel előttük az angol és a német vadászok vad forgataga alakult ki. Mindenfelé sötét volt, csak a lövedékek villantak alattuk és felettük.

Az öreg felfedezett egy kis lyukat a légvédelemben a cél felett. „Isten velünk”, hangzott a rádióból, miközben megdöntötte a gépét és tűzviharként csapott a célra. Az egység követte. De alig ért át a felhőkön az első hat gép, a védők a zárótűzet áthelyezték, mert az angolok is felfedezték ezt az áttörési helyet, A Nik mögötti gép ezer darabra hullott szét. A légvédelem célzott lövéseket küldött a Stukákra, ezért mások a felhőkön át zuhanva próbálkoztak meg a cél elérésével. Mindenki azon volt hogy minél gyorsabban megszabadulhasson a bombájától, és irány vissza a biztonságosnak tűnő felhőkbe. Az öreg a bombáit ezer méterről dobta le, és teljes gázzal húzott felfelé. Gerhard éppen kioldott, amikor egy hatalmas csattanás után

a gép kigyulladt. Telitalálat a jobb szárnyon, az egyik tank kilőve. A gép nem volt irányítható és vesztette a magasságot. A tank hamar kiürült, és Gerhard a tüzet is eloltotta. Az egyik gépoldal hollőfekete volt. A Tommyk tovább lőtték az alacsonyan szálló gépet. Nik a „Sas-7, telitalálat, a gép ég, kényszerleszállóhelyet keresünk” üzenetet repítette az éterbe.

Hallgatott a rádió, mert bár a híradásukat mindenki hallhatta, de a válasz nem ért el hozzájuk. Gerhard átkapcsolt a megmaradt tankra. A motor újra működött, Gerhard viszont nem volt képes teljesen kiegyensúlyozni a gépet, emiatt a botkormányt egész oldalra kellett nyomnia. Félelmes percek voltak, mert át kellett repülniük a zárótűzön. Szerencsére csak néhány könnyű löveg küldött utánuk üdvözetet. Nik nem kockáztatta meg hogy visszalőjön, mert vendéglátóik nem vették jó néven, ha valaki fegyverrel a kézben érkezett hozzájuk. Túléltek ezeket a perceket, amit tehettek, megtették.

Nik a rádióját próbálgatta:

– Sas-7, a kényszerleszállást nem hajtottuk végre. Ötszáz méteren hazafelé repülünk. A gép nagyon megsérült, a jobb tank kilőve. A rádióvevő nem működik, közleményt venni nem tudunk.

Párszor elismételte a segélyhívását az éterben. Hirtelen négy Stuka jött ki a felhőkből, s melléjük repültek. Tychen, Bergmann, Buren és Rumm főhadnagy voltak. Nik látta, amint Rumm szakember módjára nézegeti a szárnyukon lévő lyukat.

Bergmann egészen közel repült és ferdén csúsztatott mellettük. Csodálkozó pillantásaiból csak azt a számára felfoghatatlant ismerték fel, hogy a gépük még egyáltalában repül.

Minden fáradozásuk ellenére a gép süllyedni kezdett. A motor akadozott, füstölgött és kopogott. A légsavar az utolsókat fordulta.

Tychen és Horst Bergmann izgatottan figyelték a motort. Gerhard rázta a fejét. A motor már felismerhetetlen ritmusban kocogott, forró füst tört elő a burkolat alól.

– Készen állunk a mennybemenetelre.

Nik csodálkozott a saját hangján, és Gerhard azt suttogta:

– Ámen.

Ötven kilométerre voltak még a parttól. A megmentő szárazföld a látóhatár szélén keskeny csíkként emelkedett ki a tengerből, ami nyugtalan volt, s a hullámok fehér habkoronát viseltek.

A motor még pőfögött egyet, majd a hengerek, dugattyúk érces csattanással szétestek, a légsavar életet adó három szárnya megállt. Nik első gondolata a mentőcsónak volt.

– Gerhard, nincs mentőcsónakunk! A szerelők elfelejtették átrakni, és én nem ellenőriztem őket.

– Már csak ez hiányzott.

Nik a mikrofonba kiáltott:

– Hein, hallasz engem? Ha igen, bólints a fejeddel. – Hein bólogatott.

– Nincs mentőcsónakunk. Dobj le egyet. – Hein bólintott, és felmutatta a csónakját.

Nik meghúzta a vésznyitót, mely a géppuska kupoláját repítette a levegőbe. Közben a másik kezével kioldotta a hevedereket, és ellenőrizte a mentőmellényét.

– Nik, gyorsan kifelé! Igyekezzünk egymás mellett maradni. Csók!

– Világos, Gerhard, remélem felbukkansz a vízből. Addig is csók, öreg.

Mind gyorsabban közeledett a vízfelület.

Nik egy ütést érzett a fején. Letépte magáról az ejtőernyő hevederjét, és inkább ösztönösen, mint tudatosan elszabadult a géptől. A gép csattant, és farkával lefelé ment a halakhoz. Nik feltépte az úszómellény oxigénpalackját, de örökkévalóságnak tűnt, amíg a vízből kiemelkedett. A hullámozó tenger alatt végzett búvárkodás után kapkodhatott a levegő után.

Első gondolata Gerhard volt. Meglátta mintegy százméternyire, amint ő is a levegő után kapkodott. Gerhard felemelte a karját és átkiáltott neki:

– Éljen Hitler, vagy a fél világ nyalja ki a seggemet.

A többiek gépei fölöttük zúgtak, majd hirtelen megszűnt a motorzaj, és-csak a hullámtarajok zúgtak. De a gépek visszatértek, és az elsőről mentőcsónakot dobtak le. Pontosan ketőjük közé esett. Megkísérelték elérni, de a dolog teljesen kilátástalan volt. A hullámokon imbolygott a csónak, aztán elsodródott. Repült a második csónak is, ami Nik orra elé esett, mintegy ötven méterre. Ez előnyösebb helyen volt, de ezt sem érték el. Az egyik hullám ezt is elvitte. Társaik az utolsó fordulót csináltak, és észak felé elrepültek. Kettejük felett megbillegtették a gépeket.

Nik sárga jelzőzászlaját magasra tartva intett búcsút nekik, majd feltépte színjelző tasakját. Ha tudta volna mi lesz, akkor békén hagyja. A sárga szín mely hirtelen szétterjedt, fentről könnyen felismerhető volt, de a hullámoktól felzavarva őt is körbevette. Haláltmegvető bátorsággal kénytelen volt nagyokat kortyolni az IG Farben „tengeri koktél”-jából. A haja és az arca is sárgára festődött.

A magasban már az utolsó gépek húztak hazafelé. Oldalról két ME-109-es jött mélyrepülésben fölénk. Az utolsó pillanatban felismerték a sárga zászlót és a foltot. Felhúztak a magasba, majd visszajöttek megnézni őket. Kétszer is elrepültek felettük.

Vég nélkülinek tűnt az idő; Megjelent egy JU-87-es kötelék is, úgy ötven méter magasan húztak el. Gerhard és Nik fellőttek egy-egy piros rakétát. A gépek visszafordultak. Egyesével jöttek és egy mentőcsónakot dobtak a vízre, de a dobásuk rosszabb volt, mint a korábbiak. A pilóták mindezt látva billegtettek és hazafelé mentek.

Köröttük besötétedett, és már nem láttak semmit. Nik csukladozásai közepette arra a személyzetre gondolt, amelyik egy héttel ezelőtt fulladt meg. A pilótát a parton találták meg. Az ő sorsa is az, hogy itt fulladjon meg? Miért nem jön a tengeri mentőtűtáj? Augusta nincs messze. Vagy már leírták őket?

Ha a percek óráknak tündek, akkor az éjjel égy egész évnek. A sós tengervíz kaparta a torkát, és összeragasztotta a szempilláit. Nem látott, és a lőszerez is takarékoskodnia kellett. Hosszú idő után motorzajt hallottak, mely gyorsan közeledett és még gyorsabban eltávolodott. A szerencsétlenség helyénél egy világítórakéta jelent meg. Egy JU-88-as volt. Mérnöki pontosság, vagy a véletlen műve? Háromszor repült el felettük, és mindannyiszor fényjeleket adott. Az utolsó rárepülésakor egy csónakot is kidobtak, pontosan kettőjük közé. Használhatatlan, de jó dobás Volt. Fáradt, merev ízületeikkel csak nagyon mérsékelten tudtak mozogni, azt is csak az egyensúlyuk fenntartása érdekében.

Úszásra már nem is gondoltak. Az ellátmány az itallal előtűk volt, de nem elérhetően. Ha az overállt, az úszómellényt

és a szőrcsizmát levetnék, akkor talán elérnék. De mi van akkor, ha nem? Akkor az ember elveszett. Úszni ilyen hullámmellett nem lehet sokáig. Tehát hagyták a csónakot elúszni.

Ismét csak a vég nélküli idő maradt velük. A hold kísértetiesen világította meg a hullámhegyeket, és árnyakat rajzolt rájuk. Egyszer Gerhard egy világítórakétát lőtt fel. Nik látta, hogy a közelében úszik egy csónak, és Gerhard feléje igyekezett. A JU-88-as csónakja volt. Gerhard levetkőzött, és úszni kezdett. Nik merev ujjaival elővette a világítópisztolyát és a csónak irányába lőtt, mely közel volt, de mégis oly messze. Már két világítórakéta is a vízbe süllyedt, ezért Nik a harmadikat is működésbe hozta, mivel társa már csak pár méterre volt a csónaktól, és a mozdulatai erőtlének voltak. Niknek már csak rakétája maradt. Kivárt, és felengedett még egyet. Gerhard épp a csónakba kapaszkodott.

Nik teljesen kimerült és a háta is megsérült, ami a gépből való kieséskor történt. A szeme és torka is fáj, a sárga festék pedig védőréteggént vonta be. A hideg már a csontvelejéig hatolt. Gerhard sem volt jobb helyzetben. Nik látta, amint erőtllenül lóg a csónakon. Hosszú ideig meg sem mozdult, hogy a csónakba bejusson. Jó fél óra telt el, amikor Gerhard fellőtt egy rakétát. Akkor már a csónakban volt.

Ismét hosszú idő telt el, mire Nik evezőcsapásokat hallott. Gerhard odavezetett.

– Jó hajózást! Én vagyok a csodamanó – a hangja idegenül hangzott, mivel teljesen kimerült volt. Nem tudott segíteni Niknek a csónakba szálláskor, csak az evezőlapáttal támogatva. Végre bejutott ő is, és kimerülten feküdtek egymás mellett. Kuncogtak, mint akik megőrültek. Gerhard egy üveg pálinkát

kotort elő, és mindketten jót húztak belőle. Mire kiürült az üveg, újra embernek érezték magukat.

A hullámozás erős volt, és a csónakban is állt a víz. Hirtelen gondolatuk támadt: Nik fellőtt egy rakétát, és a csónakban felállva mintegy százméternyire meglátott egy másik csónakot. Egyesült erővel befogták. Mindjárt e mellett találtak egy harmadikat is. A csónakokat összekapcsolták, és a tartalék zsinórokkal összekötötték. Így a hullámok megtörték, és észrevehetően nyugodtabb lett a vízi út. Mindent egy csónakba raktak, és lefeküdtek. A víz permetezett rájuk, de abban a pillanatban elaludtak.

Hogy meddig aludtak azt nem tudták, de egy fényszóró kvéje világított rájuk. Hirtelen motorzúgást is hallottak. Egy hajó állt mellettük: ez volt azon kevés tengeralattjárók egyike, mely a Földközi-tengeren cirkált.

Kemény kezek markolták meg őket és vitték a hajó belsejébe. Közben összehalásztak pár mentőcsónakot, és azokat is a hajóba rakták. Gerhard megkísérelte, hogy jelentést tegyen, de a bajor kapitány egy kézmozdulatával leintette. „Tartsd a szádat és igyál!” A kezükbe nyomott egy üveg francia konyakot.

Következő reggel meghúléssal és torokfájással ki tették őket a szárazföldre, Augustában. Schöffér már ott állt a kocsija mellett, mint egy antik szobor. Kézfogás után Gerhard megázta magát és illedelmes ember módjára megszólalt: „A Dostal személyzet jelenteni szeretné, hogy az ellenség feletti repüléséről visszatért.” Schöffér középén állva egyik kezével Niket, másik kezével Gerhardot megragadva a kocsiba emelte őket.

Útközben Schöffér hallgatott, csak röviddel Comiso előtt mondta Gerhardnak: Kilenc-tizenhat ember maradt ott.

Gerhard kötelességtudóan bólintott anélkül, hogy a halottak nevét kérdezte volna. Csak a foga között mormolt érthetetlenül. Megérkezésükkor Hein Behring elfelejtett tisztelni az öregnek, csak nekiesett Niknek és ölelgette.

Niknél Brunner törzsőrmesterrel az elfelejtett mentőcsónakról beszélgettek. Nik megígérte neki, nem tesz említést az esetről az öregnek. Az ügy nem is folytatódott. A vétkes egy örvezető volt, aki altiszt akart lenni, és egy hét múlva már az is volt. Gerhard és Nik a kiállt félelemért, az ellenség előtti bátorságáért, és a testi megpróbáltatásokért a Vaskereszt I. fokozatát kapták meg. Hannes Strehsam örvezető az elfelejtett mentőcsónakért altiszt lett. Amikor Nik gratulált neki, bevallotta hogy egy életre szóló tanításban részesült.

A hatodik század két gépet és egy személyzetet veszített el. A húsz új gép személyzetéből akiket Rumm hozott magával, már a fele halott volt. Elestek az ifjú bajtársak, mielőtt még megismerhették volna őket.

Repülőosztályuk három hét alatt harmincegy gépet veszített. Hatvankét ember szüleinek, jegyeseinek, testvéreinek ment a levél: ...mélyen megrendülve tudatom Önökkel, hogy a fiuk, testvérük vagy férjük a Führerért, a népért, a hazáért... mint Németország bátor repülője... Hatvankétszer nem tudták, ki esett el, és ki esett fogságba.

De most három nap pihenőjük volt. Azután az osztály éjjeli bevetésre repült ahol két gépük zuhant le, és az azt követő napon kilenc gépre új személyzet érkezett. Szétvert egységük újból felfrissült. Az újak arcai új színt hoztak. Vért szomjaztak, az ellenség után vágyódtak. Aztán a nevüket éppen úgy elfelejtették, mint másokét.

Málta a Stukák temetője volt. A véráldozat félelmetes, a repülőszemélyzet fogyóeszköznek számított.

„Felkészülni az Afrikába való áthelyezéshez!” – krákolta Hein a hajába túrva. – Afrika, ahol a kövér néger nők rövid szoknyában táncolnak. Fel a Szaharába!

1942 februárjában Rommel Kireneikában az angolok seregeit visszaverte, meglepetésszerű támadásával pedig az ellenséget megszalasztotta. Már Tobruk előtt állt, és névjegyként a Stukákat használta.

És a Stukák jöttek. Két napja érkezett meg az utánpótlás Oroszországból Eddig csak a szerelők voltak itt, de ők nem tudták hogy az egységük merre jár. Néhányuk már öregnek számított az egységnél, hiszen az élmények összekötötték őket. Sok új is jött, akiket még nem ismertek. A szolgálatvezető pedig rendületlenül írta leveleit az elesettek hozzátartozóinak.

A repülőosztály azonnal bevetésre indult egy hajókonvoj ellen, mely Gibraltárból indult 85 hajóegységgel. Fegyvert, lőszert, üzemanyagot és speciális egységeket hozott Afrikába. Az ötvenhárom teherhajót sok cirkáló, egy repülőgép-hordozó, és a Malaysia csatahajó kísérte.

Schöffer a bevetés előtti eligazításon „Jó hajózást” kívánt. Ez nem éppen baráttian hangzott. A negyedik század első raja támad a csatahajóra, a második és a harmadik raj a repülőgép-anyahajóra, a többiek a konvojra támadnak. A vadászkíséret 50 gép; ők később csatlakoznak, mert rövidebb a repülési idejük.

Az 1000 kg-os bombákat hajófogó gyűrűvel szerelték. Ez arra szolgált, hogyha a bomba a felépítményre esik, akkor ott is maradjon. Ha egy bomba felfogógyűrű nélkül nem merőle-

gesen, hanem ferde szögben csapódott a fedélzetre, akkor onnan a tengerbe pattant és ott robbant.

Hein magyarázgatta az újak közül az egyik altisztnek: hogyan a hajók meglátják a Stukákat, elkezdenek cikcakkban menni. Ha a hajó a cikbe tart, akkor a bombát a cakkba kell Vetni. Az ifjú nem tudta hogy nevéssen, vagy komolyan gondolja végig az egészet.

Rumm főhadnagy gondolatban már megette a repülőgép-hordozót. Nik és Hein vidultak a „Diótörő” elbizakodottságán, aki a nehéz ejtőernyőjét a feneke alá gyűrte, mint egy kitömött pénztárcát.

A rárepülésnél a felhőzet 3500 méternél volt, de négyezren már szép nyugodt volt az idő. Háromnegyed óráig tartott az odarepülés, és a felhőkön kívül mást nem láttak.

Hirtelen balra előttük meglátták a vadászfedezetet, és a felszakadozó felhők alatt a konvojt. Már egymástól szétnyitódva repültek. Alattuk egy olasz torpedóvető gép több rohamot hajtott végre. A nagykönyvben megírtak szerint támadott, és az ellenségnek nagy kárt okozott.

A cirkálók cikáztak, mint veszett kutyák a nyáj körül. A repülőgép-hordozóról már az utolsó gép is felszállt, és fekete füstcsíkot húzva igyekezett felfelé. A német vadászok egyik fele szembeszállt velük, a maradék a Stukákkal tartott.

Összesen nyolcvanöt hajó nagy falat volt számukra. Az egyik szállítóhajó akkora volt, hogy egy egész hadosztályt tudott befogadni. Ez volt az egyik fő célpont, mert különleges egységeket vitt magával, és ha megérkeznek, akkor Rommelnek meleg percekét okoztak volna.

A légvédelem megkezdte a durroztatást, és acélszönyeget terített a magasba.

Az utolsó percig löniük kellett, még akkor is ha nem látják a bombákat zuhanni, mert a hajók voltak az ő szárazföldjeik.

A konvoj minden ladikja tüzelt a fedélzetről. A nagyobb hadihajóegységeken 60-80 nagy kaliberű ágyú volt, s ha kellett, akkor körbe tudtak velük forogni. A harc nagyon egyelőtlenül kezdődött. Már a rárepülésnél egy Stuka égve zuhant alá, mielőtt még bármit is csinálhatott volna. Schöffner számára ez jeladás volt. Ezer méterig nyílként alázuhant, majd a gépet felvéve elkanyarodott jobbra: ismét zuhanni kezdett, majd megint felvéve egy félfordulóval máris a célra zuhant, ami a csatahajó volt. Hatszáz méteren kioldotta Németország üdvözlését.

A hajó kormányfedélzetét találta el. Még abban a pillanatban megszűnt a lövöldözés a hajóról, mert valószínűleg minden összerombolódt, és a személyzet menekült a lövegektől. A csatahajó védelem nélkül maradt, és az első raj rácsapott. Más hajóknak elég dolguk akadt a saját védelmükkel, nem tudtak segítséget nyújtani. Ellenségek csaptak a rajra. Nem kellett hozzá sok hogy ők is megtudják, mit jelent vadászottnak lenni. De aki vadász volt, az is ellenséget látott maga mögött.

Egy bomba messze a hajó orra előtt loccsant a tengerbe, de egy másik becsapódott az orr-részbe. A csatahajó nehézkesen körbefordult, az oldalára dőlt, de folyamatosan tüzelt tovább. Kísértetiesen elszürkült az ég, és robbanások fényei világították meg a látványt. Gépek és hajók, minden és mindenki lőtte egymást.

Ejtőernyők lebegtek alá a vízre. Senki nem tudta, ki csüng rajtuk. Elöl egy égő JU-87-es süllyedt el, melyet egy Hurricane követett a vízbe. Eleinte úgy látszott, mintha a Hurricane a

Stukát követné, de kiderült hogy őt is lelőtték. Az angolt a saját légvédelme lőtte le, miközben azt gondolhatták, hogy az angol acél ellen védelmet nyújt az angol termék.

Légi harc kavargott mindenfelé a légtérben. Zuhanó, forgó, égő repülőgépek, égő hajók és kilyukasztott hadihajók merültek alá a tengerbe. Egy eltalált szállítóhajó a rakományát a tengerbe ürítette. Egy másik kettétört és elsüllyedt. Körös-körül feketéllett a víz az emberektől.

Emberek voltak a vízben, akik az életükért úsztak. Menekülni akartak, pontosan úgy mint azok, akik még fent szálltak, de valamivel később már ők is a vízben voltak.

A konvoj fele már elpusztult, a másik felét pedig már nem lehetett támadni. Tüzes volt a levegő, és fekete a tenger. Minden pontocska a vízben egy ember volt. Mindegyiknek volt családja és hozzátartozója, és remélték hogy túlélhetik a gyilkolást.

Két gép összeütközött a levegőben. Senki nem tudta utána hogy kik voltak, egyáltalában saját gép volt-e az ütközésben. A repülőgép-hordozó a farán kapott találatot. Acélos orrával kiemelkedett a vízből, mint egy hullámlovas. Egy vadászt akart éppen leszállítani, de a légvédelem átlőtte a bajtársukat, mert mögötte három ME-109-es is közeledett. A nagy hajók sorban kaptak találatot, némelyik süllyedt, némelyik égett és füstzástlót húzott maga után.

A repülőgép-hordozón egy gép találatot kapott és lángot fogott. A fedélzetről belökték a tengerbe. A légvédelem is elfáradt, sok ágyúcső már nem bírta a folyamatos tüzelést. Új német vadászok kapcsolódtak a küzdelembe, de az ellenségnek is volt még elég gépe a levegőben. A Stukáknak viszont

már nem volt bombájuk. A 27 felszállt gépből 20 tért vissza Tuniszba.

A tuniszi repülőtéren riadókészültség volt, mindenféle katonák álltak. Tűzoltók, mentők segítségre készen. A negyedik század egyik gépe a leszálláskor összetört és lánggra kapott. A személyzetét csak nehéz munkával lehetett kimenteni, mert megsérültek, és a mentéseknek kellett kiszabadítani őket az összetört gépből.

Az osztály egy századnyi gépet veszített. Soknak a sorsa ismeretlen maradt. Rumm gépe is kilyukadt, úgy nézett ki mint egy térszűrő.

Schöffner a Tölgyfalombokat, Berger főhadnagy a Vaskereszt III. fokozatát kapta meg. Horst Bergmann és Hein Behring a Vaskereszt I. fokozatának a birtokosa lett.

Schöffner ordította a bevetés után, de a kiegészítő parancsnokság nem tudott új embereket küldeni, mert egy csoport kiképzése három hónapot vett igénybe. Egyszerűen nem volt utánpótlás.

Tuniszból az öbölpart szélén, Karthágótól hosszában Gabes felé, majd tovább a sivatag felett Tripoliba, onnan Bengáziba mentek.

Óriási hőség uralkodott, nehéz volt még a lélegzet is. Ezt az Oroszországból érkezettek érezték meg különösen. Szicília ehhez képest valóságos sarkvidék volt. Csak közvetlenül napkelte előtt volt elviselhető a hőmérséklet, de reggel már vörösen izzott a nap a látóhatáron, Egyiptom felett.

Már az első napon kétszer repültek bevetésre Tobruk fölé. Az egész csodaszépnek tűnt, mert a magasban a hűvös levegőben felüdültek, pedig ellenség feletti repülésre mentek. Tobruk

felett is pokol volt. Ezzel a repüléssel Bergmann és Dostal teljesítette a 60. ellenség feletti repülését, mely az ezüst frontrepülő jelvény elnyeréséhez volt szükséges.

Rommel nagy tavaszi offenzívát indított, melynek során 1942 közepéig Sallum, Marsa Matrut, Bengázi és El Dobra után El Alameinig, Alexandria kapujáig tört előre. A világ úgy vélte, a Szuezi-csatorna német befolyási övezetté válik.

Az ezred egy része már Afrikában volt, de most a másik részé is ideérkezett. Az ezredtörzsét is áthelyezték az új parancsnokkal, Weiss őrnaggyal Bengáziba. Már az első nap elkeresztelték Weisst „jegesember”-nek, mert állandóan fehér sapkában járt, mely azon a nyáron jött divatba a légierőnél. A kerületi légi parancsnokságtól jött, és egy híres ezred főnökeként akarta megszerezni a lovagkeresztet, amivel később még sokra vihette volna. Zöld asztal mellett akár egy hadsereget is elkergetett egymaga, de egy repülőosztály bevetésénél már tanácstalan volt.

Az osztály ekkor Bengáziban állt bevetési készenlétben, ez volt minden elfoglaltságuk. Nem volt bomba, nem volt üzemanyag, és a lőszerük is kevés volt. Az üzemanyag mindössze két bevetésre volt elegendő, de akkor már nem jutna egy esetleges sürgős támadáshoz. A hírek szerint azonban már egy olasz utánpótlási konvoj kifutott a nápolyi kikötőből.

Ezzel a konvojval szállították a súlyosabb, nagy terjedelmű anyagokat. Málta mellett elhajózva a Karthágói-öbölbe kellett volna befutniuk, hogy Tripolinál horgonyt vethessenek. Két német tengeralattjáró kísérte őket, valamint olasz hadihajók. A német légierő pedig szüntelen bevetéseivel ügyelt a konvojra. A római olasz parancsnokság egyszer csak rádión át visszarendelte a kíséretet Messinába. Az ok ismeretlen. Két nappal

később az angol tengeralattjárók és repülőik maradéktalanul elsüllyesztették a konvojt. Rommel nagyszabású támadása közepén páncélosai üzemanyag nélkül maradva a sivatagban elakadtak. Közben a Stukák pedig minden hadszíntéren hiányoztak, itt meg hagyták őket sülni a napon. Végül Krétából JU-52-es és HE-111-es szállítógépek fáradságos munkával hat bevetésre elegendő készletet hoztak.

A repülőszemélyzet sátorokban volt elhelyezve. Két hét óta minden pirkadatkor jött egy angol felderítőgép, mely a biztonságos 9000 méteren repült. Ha elérte a repülőteret, ledobott néhány „tojást”. A légvédelem is lőtt néhányat, és ezzel el volt intézve a reggeli harc. A nap melegétől leégett tagjaikkal a másik oldalukra fordultak a sátrakban, és szundikáltak tovább.

Egy reggel, amikor a pirkadatban máris elviselhetetlen volt a hőség és a pára a sátrakban, ismét hallották az angol felderítő brummegását. Ezúttal nem bombákat dobált, hanem végigsorozta a sátrakat, és az alvók szemeiből kiverte az álmot. Kifejezett parancs volt, hogy légiriadókor mindenkinek, rendfokozati különbség nélkül fedezékbe kell menni. Ezt a mintaszerű parancsot azonban figyelemreméltó pontossággal mellőzte mindenki, kivéve természetesen Solbent.

Újra jött a már megszokott brummogás, de most mindenki éberén figyelt. Abból a sarokból, ahol Hein Behring lustálkodott felhangzott: „Emberek, minden kávé hideg, pedig most jönnek a tejesemberek.” A másik sarokból rávágták: „Na és, az is valami, a tejesek majd megnyugszanak, ha látják az alvó embereket.” Ez a mondat feloldotta a feszültséget, és mindenki a másik oldalára fordult. De egyszer csak működésbe lépett az agyuk, és regisztrálta a gyászos helyzetet, a lehulló

bombákat. Sűvítés, bumm. Sistergés, villámlás, mennydörgés, majd csend az egész repülőtéren.

Feszült figyelem a sátrakban. Minden fül a bombák irányát és távolságát figyelte. Vajon eltalál-e valakit? Ebben a feszült várakozásban ismét Hein szólalt meg: „Uraim, ezek a szarok szétlőtték a tejeskannákat.”

Mindenki vidám lett, és nevetésorkán tört ki; még a szomszéd sátorból is átjöttek megnézni őket.

Mivel a bomba és az üzemanyag továbbra is hiányzott, áthelyezési parancsot kaptak Cataniába, tanfolyamra; majd hamarosan áthelyezési parancs érkezett németországi felfrissítésre.

7. fejezet

A SZABADSÁG ÖRÖMEI

Az egység Foggiából Schwenfurtba repült, ahol az állományt nyolc napra szabadságolták.

Nik örült az anyjának, örült Eugéniának, az otthonának. Az utóbbi hónapokban nem sokat gondolt rájuk, mert többnyire a halál árnyékában járt.

Kimeríthetetlen életéhséget hozott magával. Közben már elfelejtette, hogy Münchenben egy Elisabethet ismert meg. Más időkben ez a név tűzbe hozta, de most csak élni akart, szeretni és szerettetni. Eugénia karjaiban akart felejtetni. Egy otthont, egy embert akart maga mellett érezni, aki egyedül csak hozzá tartozik.

Eugénia szép és nádszálcarsú volt. Ringó léptekkel kísért ki Nikét a pályaudvarra. Midőn a vonat megérkezett Haliéből, két kezével kapaszkodott Nik csókjai után. Még csak nem is sejtette hová megy, mert amikor Nik a háborúról kezdett beszélni, mindig befogta a fülét.

Münchenben Nik bevárta a Köln felől érkező frontszabadságos vonatot, és ott összetalálkozott Rumm főhadnaggyal. Előírásosan jelentkezett nála:

– Harder altiszt szabadságáról az egységéhez visszatérőben. Rumm megörült a katonás magatartásnak. Megkérdezte:

– Na, hogy teltek a napjai, Harder?

– Köszönöm jól, főhadnagy úr! Ha szabadság van, akkor mindenütt jó lenni.

Rumm a második osztályon, Nik a harmadikon utazott. Egyszer csak egy legény jelent meg a kupéjában Rumm repülő zsákjával, akit Rumm is követett.

– Kevés a hely a második osztályon, főhadnagy úr?

– Á, van ott hely bőven, de minden bűdös a hadtápos fickóktól. Ezek a disznók már messziről bűzlenek a sok lopott holmitól. Hányini tudnék tőlük.

Nik nevetett, és Rumm egyre szimpatikusabb lett számára.

– Ne nevéssen, Harder. Azok a tökfilkók mind tiszték. Rumm kinyújtotta keresztben a lábait, ezzel a közlekedést elzárta a kupében.

– Aludni szeretnék. Ha horkolok, ébresszen fel Harder.

– Igenis, főhadnagy úr. Remélem, én is elalszom. Schweinfurtban ismét jött a szabadságosok rohama. A szabadságtól elgyengülve mindenki helyet keresett magának.

Új gépeket kaptak a Junkers Művek jókívánságaival, miszerint ezek a gépek mind térjenek vissza a háborúból, mert ők már nem akarnak újakat készíteni. Jámbor jókívánság volt, de vajon ők hittek-e benne?

Hein Berlinben megint egy szóviccével próbálkozott, de csak rossz tapasztalatokat szerzett.

Egy hét múlva megkapták a felszállási parancsot: *Irány északra!!*

8. fejezet

A HOSSZÚ KELETI FRONT

Zárt rendben repültek el Stettin – Koppenhága-Osló-Bergen-Trondheim-Narvik útvonalon a finnországi Hammerfestbe. Következő nap reggelén 35 fokos hideg és háromméteres hófalak vették őket körbe. Az Északi-tengeren egy amerikai konvoj haladt Murmanszk felé, azt kellett támadniuk. Három hete még roppant melegben éltek Szicíliában és Afrikában. Ott a sört és az üdítőket keresték. Itt a forró tea és a tömény italok voltak a slágerek, valamint a fűthető overallok. Egy lezuhanás a jeges tengervízbe egyenlő volt a mennybemenetellel, ezért mindenki rettegett is tőle.

A fegyverszállító konvoj az Északi-foktól délre úgy kétszáz kilométerre haladt, és úgy vélték, senki nem tud róluk. A zajló jég között hajóztak. Amikor az első Stuka megkezdte a zuhánást, a légvédelem minden terv nélkül lőtt. A bevetés vadászvédelem nélkül történt, mert a konvojban nem volt repülőgép-hordozó. Hat teherhajó azonnal elsüllyedt, kettő pedig égett az olvadozó jégtáblák között. Két Stuka is belefűrődött a jégbe, köztük egy altiszt, akinek ez volt az első ellenség feletti repülése.

A konvoj jól álcázva futott ki, és a német támadást csak Murmanszk előtt várták. Ott akartak az orosz vadászok is csatlakozni a költséges szállítmányhoz. Ám a német hírszerzés jól volt informálva. Az oroszok vadászkötelékeiket azért sem tudták használni, mert Murmanszkban és környékén minden repülő-

terüket szétbombázták a német egységek. Amelyik ennek ellenére fel tudott szállni, azt a német vadászok intézték el.

A Stuka-osztály jeges északi szélben szállt fel. Már az eligazításnál közölte a főnök, hogy visszatérve bombát és üzemanyagot felvéve újból támadásra mennek. A konvoj szélesen szétszóródva haladt a tengeren. A cirkálók és a torpedórombolók az orruk előtt tajtékkoronával, jártak körbe-körbe. Egy jelentés tudatta, hogy már az orosz hadihajók is kifutottak; ez érdektelen volt számukra, mert kis egységekről volt szó. Ezeket nem lehetett 1000 Kg-os, csak 500 kg-os bombákkal támadni. A hat bevetésük során 17 hajót süllyesztettek el, és három jég-törő is égett. Egy cirkálót szintén a tenger mélyére küldtek.

Éjfélre a konvoj elérte az orosz védelem határát, majd pirakatkor befutott Murmanszk kikötőjébe. A támadások során a Stukák összesen harmincegy hajóegységet süllyesztettek el.

Murmanszk a konvojok fogadása miatt lett támadási célpont. A légvédelem itt rendkívül szervezett volt. Már az első rárepülésnél köszöntötték őket az orosz vadászok. Délről erős kötelékeket helyeztek át északra, és ezek a németeket halált megvetően rohamozták. Először itt találkoztak a Lagg 3-as és 5-ös vadászokkal, mert nem volt már elég Rata. Vehemensen támadták a célokra zuhanó Stukákat. Az oroszok a saját légvédelemre való tekintet nélkül támadtak, s ok is a magasból zuhantak alá. Mindezt az elfogott ellenséges vadászpilótáit mesélték el.

Az itteni ég emlékeztette őket a máltaira. Ami itt az ágyúk számából hiányzott, azt pótolta a száz orosz vadászgép. A repülőterekre telepített orosz kötelékek veszteségeikre való tekintet nélkül újra és újra felszálltak, és igyekeztek teljesíteni a kötelességüket az értékes szállítmányok megvédésével. A sa-

ját vadászok 37 lelövést jelentettek hat saját veszteség mellett. A stukások 9 gépet vesztek, ami az itteni körülmények közepette magasnak volt tekinthető. Három gépük tudott a népet vonalak mögött leszállni, és egy vadász is onnan került Vissza. Egy délutáni, kikötő elleni bevetés után végre teljes sikert hozott.

Az ezred 3. osztályát a lapp fővárosba, Rovamiennibe helyezték át, és ők onnan támadtak. Sajnos a harmadik bevetés után a bombák elfogytak, s utánpótlást csak Észtországból várhattak.

Két napig pihentek. Ezalatt az oroszok kirakták a szállítmányokat. Tehervonatok sora robogott már dél felé. A másik két osztályt is Rovamiennibe helyezték, és elkezdődött a „rabló-pandúr” játék. Éjjel számos dél felé tartó vonat szétromboltak, a maradékot pedig az attól délre eső, mintegy 100 km-es szakaszon kapták el.

Ezt követően az osztályokat az észtországi Révaiba helyezték át. A Neretva mentéről támadták az egyetlen utánpótlási vonalat, mely Viipuritól a Ladoga-tavon át ment Leningrádba.

Innen mentek tovább Satalovkába. Satalovka maga volt a pokol. A repülőteret lőtte az orosz tüzérség, a Desna folyó áradt, Roslavlól Orelig a front pedig mozgásban volt.

A szállások még ugyanazok voltak, mint régen. A földi egységeknél csodálkoztak, hogy ennél a régi ezrednél mennyi új arcot lehet látni. A repülőtéri rakodási munkákat még mindig az orosz lányok végezték.

A téli álmától merev föld a tavasz kezdetén megrázta magát. Egy gépet, melyik leszaladt a kifutópályáról, traktorral kellett visszavontatni mert beleragadt a sárba.

Fischer szolgálatvezető a földi személyzettel már egy hete állt az orosz sárban, és várta az osztály megérkezését, mely végül megjött tizenhét géppel, noha Schweinfurtból harmincan indultak el. A Junkers Művek kívánsága nem teljesült.

Naponta tíz bevetésre indultak innen. A megsegített gyalogság a frontot egy hét alatt 80 kilométerrel nyomta előre, így sikerült biztosítani az észak-dél forgalmat, Szmolenszkból Orelbe és Brjanszk felé.

Április közepén az oroszok harci tevékenységük súlypontját délebbre helyezték át, és a Stukák velük haladtak. Az osztály tíz gépet és személyzetet kapott feltöltésként.

Harkov-Roganiba települtek át. Roganiban a kifutópálya zöld gyepszőnyeg volt a repülőtéren pedig már állomásozott egyezred.

Első fokú riadókészültség volt érvényben, mert Tyimosenkó marsall jelentős páncélos erővel áttörte a frontot, és már pár kilométerre állt a várostól. A tüzéségük lőtte is a repülőteret. A Stuka-kötelékekkel egy időben egy teljesen motorizált, részben Tigris páncélosokkal felszerelt SS-hadosztály is érkezett a hátszóról.

Hajnalban már dübörögtek a motorok. A földi védelem hamarosan kilőtte az első T-34-est. Ekkor kezdődött a hajtóvadászat. Három Stuka-osztály támadt az ellenségre, az első osztály rárepült, egyesével vetette a bombáit, majd mélyrepülésben lőtte a támadókat. Háromezer méteren pedig már jött a második osztály. Egy bevetés fél óra hosszat tartott, a repülőtéren már vártak őket a szerelők, és tették az új bombákat a gépek alá.

Amikor a második osztály a bevetéséről visszatért és felkészült, a köztes időben a harmadik osztály volt támadásban. Ez

a játék egész nap tartott. Amikor egy osztály támadásban volt, az SS-erők is előretörték páncélosaikkal, és támogatták a gyalogság tevékenységét. Az ellenséges ütegek a Stuka-támadások alatt hallgattak, mert tudták: ha tüzelnek, akkor a torkollatűz elárulja őket, és az az utolsó tüzelésük lett volna.

A páncélosok lassabbak voltak mint a repülők, így a végén már minden T-34-es füstölgött. Az SS-páncélosok átmentek a területen. Az új Tigrisek hosszú csövű ágyúikkal elsöpörték a T-34-eseket. A páncélzatuk olyan erős volt, hogy az oroszok lövései lepattantak róla. A front eltávolodott Harkovtól, de az üldözés tovább folytatódott.

A harmadik napra már 60 km-t haladtak előre. Elmúlt Harkovban a törzseknél és a hadtápoknál mutatkozó világvége hangulat, és kezdték újból elszámolási játékaikat. A repülőknek saját ellátásuk volt, s nem függték ezektől az alattomos tolvajoktól. A kimerültségtől különben sem tudtak enni. A szerelők egy serpenyőben tíz tojást megsütöttek, és ráöntöttek egy üveg konyakot. Néha még egy kevés cukrot is hozzáadtak. Csak ezt ették, meg dohányoztak.

Nik, aki a csokoládét nem szerette, naponta küldött egy kis csomagot a mátkájának. Tőle jött a hír: a szabadság alatti együtt-létük nem múlt el nyomtalanul. Most mit tegyen?

Nik felkereste Roschan főhadnagyot is tanácsért, aki töprengett, majd latolgatta:

– Nem kaphat szabadságot a tavaszi offenzíva alatt. Egyetlen megoldás a távházasság megkötése, ha már jön a gyerek.

Nik is végiggondolta; tulajdonképpen tényleg ez a megoldás, ha már szabadságot nem kaphat. Amikor Schöffernél jelentkezett a kérelmével, az öreg le akarta beszélni:

– Harder, a gyerek kilenc hónap alatt jön, ráérünk még, addigra befejezzük ezt a háborút.

De Nik kemény maradt:

– Százados úr, mi lesz ha engem itt szétlőnek? Akkor ott áll az asszony egy törvénytelen gyerekkel.

Schöffner vakarta az állat:

– Hm, ne fesse nekem itt falra az ördögöt!

Kint dübörögtek a motorok, és Schöffner lestrapált arca megenyhült:

– A kérését továbbítom. A Führer és a haza gyereket akar, és az asszonyok nem várhatnak. A menyasszonyától egy igazolásra lesz szükség, hogy felterjeszthessem az ügyét. – Ránézett a segédtisztjére és megjegyezte: – Ez a Harder távházasságkötésre akar kényszeríteni engem. Hogy néznék ki mint egy pap, aki házassági jókívánságokat is mond?

Újabb bevetés, a cél az Isiumtól északra lévő sok gyalogsági állás. AB bombákat viszünk. A főnök végignézett a sprokon, de ellenvetés nem volt.

Az AB bomba egy 500 kg-os tartály, melyben 488 darab 1 kg-os bomba volt elhelyezve. Ezeknek a burkolata csupán vékony bádoglemez volt. Hatszáz méterről dobták le, és száz méteren nyílt ki a tartály oly módon, hogy a benne levők 200 négyzetméteres területen szóródtak szét.

A rárepülés nyugodt volt, mérsékelt elhárítással. Két orosz vadászt lőtt le a saját védelem. Minden jól ment. Az oroszok nem tudtak időben szétbontakozni, és így a bombák félelmetes pusztítást vittek végbe. A rárepülés alatt a német tüzérség is löni kezdett, sőt húsz német páncélos is támadta a megzavarodott gyalogságot. Schöffner fedélzeti fegyvereivel is támogat-

ta a páncélosokat. Amikor az egység visszakanyarodott egy támadáshoz, Nik észrevette, hogy Bergmann gépe égni kezdett. Beleordított a rádióba:

– Hein, mi van! Kifelé a gépből!

Schöffner sötét hangon válaszolt: – Tartsd a szádat, te ideges vőlegény. Maguk is tudják, mi történt.

A gép azonnal veszített a magasságából, és úgy tűnt, kényyszerleszállást kell végrehajtania. Alattuk egy nagy, széles mező, jobbról a dombokról a német páncélosok gördültek alá, balról egy erdő. Ebben a pillanatban két ejtőernyő nyílt ki, és ketten himbálództak a levegőben. Mindenki fellélegzett.

Szépen jöttek lefelé. Mintegy három kilométerre voltak a német páncélosok előtt. Ledobták a szőrcsizmaikat, és futottak a páncélosok irányába. Az égő gép felrobbant az erdőszélen, az orosz állások közepén. Az osztály a menekülőket védve az erdőszélt lőtte. Három Me-109-es is jött megnézni a történeteket, s ők is tűztámogatást adtak. Közben a két repülő teljesen kimerülve elérte a páncélosokat. A segítségükre siető német gyalogosok támogatták hátra a két „futóbajnokot”. A gépekről ezt látva köszönetet billegtettek a szárnyaikkal.

Gerhard és Nik nevetett. Nik megjegyezte:

– Az utolsó rárepülésnél az erdő szélén három löveget láttam. Igen jól voltak álcázva.

- Prima, megjegyezted a helyüket?
- Becsukott szemmel is odatalálnék.
- Jelentsd leszállás után a főnöknek.

A repülés utáni megbeszélésnél Nik megállt a főnök előtt:

– Százados úr, jelenteni szeretnék. Három löveget fedeztem fel az erdő szélénél, amelyek a német páncélosokat lőtték.

– Rendben van, fiam, de miért ordít, ha egy gép ég? Ki ez a Behring, hogy ennyire a szíven viseli a sorsát?

– Százados úr, mi együtt szolgálunk az első perctől fogva.

– Értem én, Harder, és szeretem is ha az embereim összetartanak. – Az öreg megmutatta az emberi oldalát. – A legközelebbi bevetésen Harder repül velem – mondta Gerhardnak. – Ön és Dostal fogják a kocsimat, és hazahozzák a két utazót. Ne felejtsenek el egy üveg italt vinni.

– Igenis, százados úr, egy üveg pálinka – morogta. Az öreg lehajtott fejjel nézett utána.

A gépek feltöltése lassan haladt, de Gerhard már úton volt. Nik Schöffferrel repült és hallgatott.

– Felismeri a helyet, Harder?

– Igenis, százados úr. Térkép nélkül is odatalálok.

– Remélem, nem téved. – Amikor a gép a cél felett volt, látták, hogy a páncélosok nyomjelzős löszerral lövik az erdőszélt.

– Százados úr, ezek rövidet lőttek. Ötven méterrel távolabb vannak az ágyúk, ahol az a nagy fa áll.

Máris mélyrepülésben húzott el felettük Schöfffer. Az elhárítást nem figyelte, csak csúsztotta a gépet. Tényleg, a fák alatt ott voltak az ágyúk. Az öreg megfordult, közben felhúzott a magasba, majd első bombáját a lövegek közé vetette. Azonnal látták az eredményt, mert széttört talpszárak repültek a levegőbe. Ott, ahova becsapódtak a páncélosok lövései, felfedezett egy másik üteget. Tehát mégis jól jelezték. A földi csapatok jobban látnak, és nyugodtabban, hosszasan tudnak megfigyelni.

A rét mögött egy gabonábla volt, melyen keresztül-kasul húzódtak a páncélosok csapái. A nyomok végén ott álltak a páncélos szörnyek kiégve, harcképtelenül. Az oroszok a ké-

sőbbiek során új taktikát fejlesztettek ki. Ha jöttek a repülőgépek, a páncélosok lövegeinek csövét leeresztették, halálos találatot színlelve. Amikor a gépek elmentek, akkor pedig tovább harcoltak. Később, mikor kiépült a földi csapatokkal a közvetlen rádiókapcsolat, akkor ezt a játékot felszámolták.

Estére hozta vissza a megmenekülteket Gerhard és Dostal, Még a gépkocsi vezetője is erősen ittas volt.

– Én mondom neked, Nik, úgy éreztem magamat mint karácsonykor. Jó volt érezni az ertyő himbálódzását, csak ezek az Ivánok lőttek körbe, mintha tréfálkoznának. Mától ezért az ellenség ellenség. Eddig csak azért voltam ellenük, mert a szeretett Führerünk ezt szívesen vette.

Ezután két hétig csak kisebb egységekkel csatároztak. Alig volt veszteségük, mert az elhárítás meggyengült. Aztán egy nap megint egy páncélos ék támogatására repültek. Saját terület felett gyülekeztek, ez volt aznap a harmadik bevetésük. Velük szemben alig akadt nehéz légvédelmi löveg, csak könnyűek, melyek lövedékei köröttük táncoltak. Hirtelen csattant valami a gépükön, és Nik felkiáltott:

– Mi volt ez?

Találat volt a jobb szárnyon, de Gerhard nem válaszolt. A gép hirtelen magasságot veszített.

– Gerhard, az Istenért, mi van? Vedd fel a gépet magasabbra! Gerhard felrántotta a gépet, és idegen hangon megszólalt:

– Mi van most? Alig látok, eltaláltak, rosszul vagyok. Azt hiszem, én...

– Gerhard, szedd össze magad! Talán eljutunk a német vonalakig. Gerhard, mondj már valamit!

– Szarul vagyok... A combomat eltalálták, elszorítom. Nik, törésem van...

Nik adásra kapcsolta a rádióját:

– Sas-7, mindenkinek. Találatot kaptunk. Dostal főhadnagy megsérült. Kényszerleszállást kell végrehajtanunk.

– Jó leszállást – mondta egy hang. A másik tanácsot adott: – Tovább jobbra. Itt jön egy út az oroszoktól... Közben Nik már érezte, a kerekek talajt fogtak. A gép ugrált a görgyökön. A fejében zúgott a vér. Elgurultak egészen a rét másik oldaláig. Nik kinyitotta a tetőt, és a menetszéllal szemben Gerhard mellé nyomakodott, aki már elájult. Levette a gázt, és a gép lassan megállt. Megkísérelte kiemelni Gerhardot, de a fáradozása eredménytelen maradt.

A század körbe-körbe repült felettük. A gépek alacsonyan jöttek, az egyik leszálláshoz készülődött. A rét kiváló leszállópálya volt.

Nik bekötözte társa fejét és vérző combját, melyhez nehezen fért hozzá.

Bergmannak erősen fékeznie kellett, hogy velük egy magasságba kerüljön. Melléjük gurult, szárny a szárnynál helyzete. Alig állt meg, Hein már leugrott és felmászott hozzájuk.

– Nik, mi van Gerharddal?

– Nehéz eset – mutatott oda. – A leszállás után elájult.

– Át kell raknunk.

Bergmann is felugrott a szárnyra. Néhány száz méternyire sorra robbantak be az orosz tüzérség lövedékei. Gerhard bágyadtan felnyitotta a szemeit: – Mi van, gyerekek?

Hein csak nézte a sok vért a gép belsejében:

– Nem tudunk itt semmit tenni, át kell tennünk a másik gépbe. – Mindhárman nekifogtak az átemeléshez. Az ülésből

a szárnyra helyezték, közben Bergmann figyelte az ellenséget, míg Hein a nyelvét öltötte ki rájuk.

– Nik, kapcsold ki a motort – kiáltotta Horst:

– Nem, mert akkor nem tudok utánad repülni.

A hadnagy nézte Nikét, mint aki bolondot lát.

– Nem vagy egészen magadnál? – Közben megfordították Horst gépét.

– Tíz perc alatt mindent elintéztek. Gerhardot az üléshez rögzítették. Nehezen ment, mert a sérülése miatt csak a jobb oldalát lehetett megfogni.

Nik és Hein megforgatták a motort, versenyezve az idővel.

Nik közben átnézte a gépet, hogy újból felszállhasson.

Bergmann még gyengén tiltakozott, nehogy Nik a géppel hazarepüljön. Hein körbeugrándozta:

– Nik, megcsinálod?

– Világos, Hein, muszáj. Ez az egyetlen lehetőség.

– De mi lesz, ha nem megy?

– Egyszerű az eset, Hein! – nevetett Nik – Akkor Szent Péternél találkozunk.

Hein segített a bekötésnél, behúzta a tetőt, és leugrott a szárnyról. Megállt az oroszokkal szemben. Szabály az szabály. Felemelte a karját mint egy zászlót. A gép szabályszerűen elindult, mintha postát vinne Münchenbe. Másik kezével az állat dörzsölte, és tisztelettel nézett fel Nikre.

Bergmann az öklét mutatta, elvégre Oroszországban voltak. Eközben a többiek változatlanul körben repültek, az öreg mélyrepülésben a két gép fölé jött. A szárnyát billegtetve jelezte, hogy indulhatnak. A hazaszállítás hosszú volt, közben a század látszattámadásokra repült, hogy az oroszokat megtévesszék.

Nik összekenődött Gerhard vérével, mely a gépben szétfolyt. A gázt óvatosan adagolta, tisztán fordult. Hein és Bergmann nyitott tetejű gépükből figyelte,

Niknek minden csepp vér kiszaladt az arcából, amikor összeszorított fogakkal, teljes gázt adva emelkedett vissza a levegőbe azon az útvonalon, melyen Gerhard leszállt. Egyre távolodott az erdőtől: 200, 600, 1000 méter. Na, most már nézhetnek az oroszok, mint egy dísz a karácsonyfán. Emelkedett, de a fékszárnyakat nem húzta be, nehogy átessen. Egy lány fordulóval nyugat felé vette az irányt.

Abban a pillanatban lőni kezdték. Villámgyorsan behúzta a fékszárnyakat, és hagyta a gépet megugrani. Az oroszok a galérija mögé lőttek, ahogy a repülő zsargon mondja. Lenézve látta Bergmannt is felfelé emelkedni.

– Sas-l, itt a Sas-9. Vigyázat a Dostal-gépnél, mert Harder altiszt repül vele. – Bergmann hangja fanyarul hangzott.

Schöffert körbeprepülte a gépet, egyszer jobbról, egyszer balról, aztán megnyugodott. A gépet nézte, melyet Nik vezetett.

– Sas-l, Harder altiszt nálam tanult JU-87A-l-lyel repülni – hallatszott Tychen hangja.

– Úgy, akkor egészségére, de ez JU-87B-2-es. Ráadásul félig szétlőttnek látszik. – Kezével a fejét fogva mellé repült, hogy ezt az arcátlant még jobban megnézhesse, Nik a fél szemét a botkormányon tartva, vigyorogva nézte parancsnokát.

Bergmann és Tychen a távközt betartva repültek Nik mögött, amikor Nik a tanítómestere hangját hallotta:

- Vigyázz! Figyelj a tanácsaimra. Légy nyugodt!
- Én biztos vagyok magamban, Tychen!

– Na, én ezt olvasatlanul nem írom alá – brummogta Schöffner. A század vezetését átadta Roschannak, hogy ezeket a húgy-
agyuakat közelebből nézhesse.

– Nik, a géped félelmesen füstöl. Mi van vele?

– A hűtője ment tönkre. Gerhard a leszállásnál belövést kapott.

– Most még megy.

– Bergmann hadnagy, mi van Gerharddal? – hallatszott az öreg hangja.

– Súlyosan sérült. Koponya- és comblövése van. Rosszul néz ki.

– A szarháziak!

– Nik, vedd le egy kicsit a gázt! Túl gyors vagy! – hangzott Tychen hangja.

– Igenis!

– Harder, ha a gépet nem tudod letenni, akkor menj vele a repülőtér szélére, és dobd le!

– Igenis, százados úr, de remélem leszállhatok vele. Ha a gép megy, akkor megkísérlem szépen letenni.

– Nagyszájú! – Schöffner mély hangja akkor lepte meg Nikét, amikor a szőrcsizmájából letépett csíkkal megpróbálta az olajvezetéket eltömíteni. A forró olaj közben szétfreccsent, az arcába is kapott egy keveset. A tömítést azért nem engedte el, melyen át a forró olaj égette a bőrét, mint a tűz.

– Mi van, Harder? Van még ereje?

– Igenis, százados úr, minden rendben.

Tychen észrevette, hogy valami nincs rendben. – Az olajpumpád lyukas? Mit csinálsz ott lenn, Nik?

– Igen, egy kis repedés van a csövön. Forró olaj freccsent a képembe.

– Na, akkor minden összejött. Legjobb lesz, ha kiugrasz!
– Százados úr, az olajat eltömítettem.
– A földi állomásnak a Sas-1-től! Jelentkezzen!
– Itt a földi állomás. Minden készen áll, százados úr. A tűzoltók, a mentők felsorakoztak. Minden le- és felszállás letiltva.

– Rendben. Először Bergmann hadnagy száll le a sérülttel. A mentő legyen a pihenőhelynél. A következő gép Harder altiszt. A tűzoltók a leszállójeltől a kifutópálya közepéig sorakozzanak fel. Az oltóberendezéseket készenlétbe!

– Igenis, százados úr. Mentő a pihenőhelyen. Tűzoltók a leszállójeltől a pályaközépig. Mindenki bevetésre kész.

Tychen repült előre Nikkel, az egység lassan hátramaradt. Hein kinyitotta a géptetőt, és mereven figyelte Nikét, gondterhelt arccal.

– Tychen, kalauzolja ezt a fiút a repülőtérre, nehogy a befordulásnál lecsússzon.

– Igenis, százados úr! Minden rendben lesz.

Kétszáz méteren húzott át a század a repülőtér felett. A gurulópálya üzeme leállt. A Rogani felőli oldal tele volt emberekkel, és még mindig jöttek. A törzssegédszolgálatosok, a falusiak színes ruházata összevegyült a repülősök kékjével. A fejek követtek minden gépet a levegőben: egy szerencsétlenséget akartak volna látni. Amikor Begmann leszállt, szinte csalódottan mentek a közelébe. Nem erre számítottak. A tűzoltók is odamentek, de aztán helyreállt a rend. Tychen három piros rakétát lőtt ki. Most már tudták, a következő gép lesz az idegcsiklandozó.

A hadnagy Nik közelében tartotta magát, és a tetőn át nézte.

– Nik, hogy megy a dolog?

– Minden rendben. Nem is sejtettem, milyen könnyű egy zongorával repülni.

– Ne légy nagyképű, mert sokba kerülsz nekem. Fordulj a leszállójel felé. Gáz! le. Még lejjebb, fékszárnyakat ki, leültetni!

– Igen. Figyelek! Most kényes helyzetben vagyok. Óvatos leszek a gázzal, hogy a jelre érkezzek.

– Jól van, fiú. Csak nyugi. Nem kell elsietni a leszállást!

– Köszönöm! Nem lesz semmi baj.

A magasság 15 méter, 10 méter, leszállójel előre 100 méternyire. A repülőtér előtt virágok, mint egy kertben. Magasság 5 méter, a zöld szőnyeg mindig gyorsabban és gyorsabban szalad a gép alá. Bumm. A kerekek a leszállójelen. Mintaszerű, hárompontos talajfogás. Most még kigurulni, mondta magában, és hirtelen elöntötte az izzadság. A szemei győzelemittasan sugároztak. Rajta kívül még egy gép szállt le, ez Tychen volt.

Nik hagyta kigurulni a gépét, majd a pihenőhely felé fordult, és ott megállt. A tűzoltók körbevették. Láta, amint Gerhardot kiemelik a másik gépből. Amikor Gerhard látta hogy Nik földet ért, ismét elájult.

A század is leszállt. Schöffert a gáz nyomva jött, mint egy örült. Mögötte gurult Tychen. Ez idő alatt Nik szabályosan megfordult a pihenőhelyen, és a szerelők megérkezése után leállította a motorját. Schöffert kiugrott a gépéből, és egy pillanat alatt már Nik gépének szárnyán volt. Feltépte a tetőt, és megsimogatta Nik grimaszoló fejét. Lepacskolta az arcáról a vért és az olajat.

Lassan Tychen is kimászott a gépből. Úgy állt ott magas tetejével és a szöke fejével, mint egy szikla a tűzvészben.

Schöffner a szolgálatvezetőjével egy üveg pezsgőt varázsolgatott elő. Kinyitotta, és az üveget Nik szájába nyomta.

– Harder, ne igyon többet. Meg kell jelennie Löhr vezérőrnagynál, a légi hadsereg parancsnokánál. Már várja magát. Most jöjjön a sátramba, – Nik követte, és a térképasztal előtt megállt. – Foglaljon helyet, és hagyja a formaságokat. Úgy tudom, törzsőrmesterré léptetik elő, és ezt akarjak magával tudatni.

Nik az ajkát rágta és buta képet vágott. Schöffner ránézett és meglepődött:

– Talán nem is örül neki?

– Igenis, százados úr, örülök, de megjegyezni szeretném, hogy mindeddig Hein Behringgel együtt lettem előléptetve.

– Maga marha, mégsem írhatom elő a légi hadsereg parancsnokának, hogy mit csináljon. Behring még sorra kerülhet.

– Százados úr, nem tudna ennek érdekében befolyást gyakorolni?

– Fejezze be. Nekem nincs befolyásom a vezérőrnagynál. Tehát szolgálati öltözékben, sisak nélkül. Tartsa magát menetkészben. A főnök hívása minden pillanatban megérkezhet.

Nik tisztelgett, és sarkon fordult.

Az öltözködésben Hein segítette. Letörölte a vért és az olajat az arcáról, de már jött is a küldönc.

– Harder altiszt, jelentkezzen a vezérőrnagy úrnál, az egységparancsnok sátrában.

Nik a sátnál tisztelgett néhány magas rangú tisztnek, akik a tábornokot kísérték. A fronton egyébként nemigen találkoztak ezüst- és aranyzsinóros tisztekkel. Weiss őrnagy, az ezred parancsnoka már ott várta a sátor előtt fehér sapkában. Az őrnagy tüzetesen átnézte a ruháját, megforgatta. Igazított a zub-

bony hajtókáján és a nyakkendőjén. Utána még egyszer megnézte a művét.

– Így, most mehet. Szabályos jelentkezés, rövid beszéd, megértette?

– Igenis, őrnagy úr – bődült el Nik, noha tudta, ő a nap hőse.

Egy segédtsízt intett neki a sátor bejáratánál, és vele együtt lépett be. A vezérőrnagy Schafferrel beszélgetett, mellettük két ezredes is állt.

Egy pisztolylövészerű csattanás: Nik csizmája meg volt vasalva. Schöffer Nik érkezésekor összehúzta a szemét, de láttára kisimultak a vonásai.

– Harder altiszt parancsára megjelent.

A hadseregparancsnok Nik felé fordult, és barátságos szemmel végigmérte,

– Maga az, aki rádiós létére az ellenség orra elől egy géppel visszarepült?

– Igenis, vezérőrnagy úr.

A tábornok közelebb lépett Nikhez, és a kezét nyújtotta.

– Bravó, fiam, elismerésem a pompás tettéért, melyet a szemtanúk jelentettek nekem. Nagyon örülök.

– Igenis, vezérőrnagy úr.

– Pihenj!

Nik meglazította a térdét, de a tartása változatlan maradt.

– Beszéltem már a parancsnokával, Schöffer százados úrral. Hősies teljesítményéért a mai nappal törzsőrmesterré léptetem elő. Ezen túlmenően a pilótaérmet adományozom magának. Örülök, Harder törzsőrmester, hogy ilyen katonák szolgálnak a kezem alatt. Hősies magatartását az illetékes helyen jelenteni fogom.

Nik a pihenjből ismét feszesre kihúzta magát.

– Azt hallottam, földiek vagyunk? – Löhr barátságosan hunyorgott a szemével, hogy a kérdezettbe bátorságot öntsön.

– Ostmarki vagyok, vezérőrnagy úr, Stájerországból. Alig észrevehetően felcsillant a tábornok szeme, de nem fűzött hozzá semmit.

– Nos, van valami kívánsága, amit teljesíthetek?

– Igenis, vezérőrnagy úr.

Egy gombostű leesését is meg lehetett volna hallani ebben a percben. Schöffner arca egy pillanat alatt lesápadt, mert a házassági szabadságra gondolt. Más urak is figyelni kezdtek.

Ez kifejezetten szemérmertlenség volt.

– Na, és mi volna az? – A hadsereg parancsnokának a szeme sem rebbent meg katonájának eme kisiklását tapasztalva,

– Vezérőrnagy úr, jelenteni szeretném, hogy én eddig mindig Hein Behring bajtársammal lettem előléptetve. Ő most is tevélegesen segített, hogy a gépet ismét használhatóvá tegyem a visszarepüléshez.

– Mi?

– Hein Behring altiszt, fedélzeti rádiós Bergmann hadnagynál, aki a sérült gép mellett leszállt, hogy a súlyosan sebesült Dostal hadnagyot kiemeljük a gépből.

A vezérőrnagy megvidámodva fordult a többi úrhoz, és nevető szemekkel így szólt: – Ez hihetetlen kívánság, ugye? – A kíséret urai mosolyogtak. Most Schöffner nézett ki úgy, mint aki gombócot nyelt. A fehérre sápadt őrnagy is tett egy bátor-talan mozdulatot.

– Nos, akkor a másik ördögfiókát is látni akarjuk. Schöffner közben a szája szélét rágta. Egy újabb csattanás, egy éppoly pontos jelentkezés, és Hein ott állt Nik mellett.

– Ah, ez tehát a másik. Mennyi is a szolgálati ideje, százados úr?

– Ugyanannyi, vezérőrnagy úr.

– Hallottunk a maga bajtársias magatartásáról. Harder bajtársa kérésére ezennel törzsőrmesterré előléptetem.

Kézfogás a vezérőrnaggyal. Hein egy szobrot utánczott. Sápadt arccal állt, ami ellene szólt az ő megszokott mosolygós természetének.

A hadseregparancsnok már ismét a kíséretével beszélgetett. Schöffér egy félre nem érthető kézmozdulatára, Nik egy halk szisszenésére, egyszerre tisztelegtek. Ugyanolyan kéztartással, ugyanolyan időtartammal. Mintaszerű megfordulás. Schöffér megint örült egy kicsit.

A csattanásra a tábornok ismét feléjük fordult. Löhr barátságos mozdulattal visszatisztelgett, ami az őrnagyukat is tisztelésre ösztönözte.

Többet már nem tudtak Dostal hadnaggyal személyesen beszélni a bajtársai. Először a harkovi kórházba vitték. Egy óra múlva már egy vöröskeresztes JU-52-es szállította át Vinicába. Az osztálykrónikában csak röviden emlékeztek vissza rá: „1942. június 2-án Isjum és Kubiank között súlyos sérüléssel leszállt. Többé nem alkalmas bevetésre.” A beíró nevéként a számtalan ifjú pilóta egyike állt személytelenül, semmitmondóan.

Ebben a hangulatban telt el az esti ünnepség is. Az öreg kezdetben nem szólt Nikhez egy szót sem, csak miután jobb kedve lett. Nevetve mondta:

– Csak azt csodálom, hogy nem kért házassági szabadságot is.

– Százados úr, szeretném a harmadik kérésemet is előterjeszteni!

– Ha a házassági szabadságról akár beszélni, akkor ne is mondja!

– Ahogy a százados úr már hallotta akkor Tychentől, Behring és én már tanultunk repülni. Egy szerencsétlen áthelyezés szakított félbe mindent. Läng főhadnagy úr már engedélyezte, hogy a JU-37B-2-vel iskolázzunk, de az akkor nem jött össze. Tychennek kevés gondja volt velünk, mindig ezt mondta. Azonkívül Behring és én a repülési alkalmassági vizsgán „nagyon jól” megfeleltünk.

– Átkozottul csiklandós ügy. De mi történik velem, ha maguk orra buknak?

– A legjobb oktatók ennél az osztálynál vannak, százados úr. Tychen és Sturm főtörzsőrmesterek jogosultak tanulók kiképzésére.

– Aludnom kell egyet rá.

– Igenis, százados úr.

A repülőtéren volt egy Arado 96-os, melyik az ezredhez tartozott. Schöffner kölcsönkérte, de még nem szállhattak fel, mert repülési szünet volt. Amikor a tilalmi zászlót bevették, Nik emelkedett fel elsőnek.

Schöffner a parancsnoki sátra előtt ült, és az állát simogatta.

Nik könnyedén emelkedett el a földről. Szép felszállás volt. Felemelkedett 300 méterre, csinált egy iskolakört, majd leszállt a leszállójelre. Hagyta a gépet kigurulni. Amikor látta, hogy leszállása pontos volt, gázt adva ismét felszállt. Ötször ismételte meg ezt a műveletet^ majd kigurult és a starthelyhez gördült.

Tychen vigyorgott, miközben Hein idegesen rágt a ajkát. Felugrott a gépre és elsöpört. Pontosan úgy mint Nik, őt felszállást csinált egyvégtében, majd beállt a starthelyre. Schöffert sugárzó arccal, vidáman nézte őket.

Délben a harci kötelékkel rádiós-lövészként bevetésre mentek, és csak este tudtak újabb tíz felszállást végrehajtani.

A következő napokon ártalmatlan bevetések voltak, csak egy gép zuhant le. A jelentés szerint ennek oka ismeretlen, a személyzet meghalt. Schöffert iskolázásuk révén így két új embert kaphatott a lezuhantak helyett.

Nik, akinek nem volt pilótája otthon maradt, a főszerelőnél tökéletesítette technikai ismereteit, melyet este továbbadt Heinnek. Schöffert elfogadva Tychen javaslatait nagy nyugalommal szemlélte az iskolázásukat, habár az ezredtörzs nem lelkesedett érte.

Egy A-I-gyei poltavai átrepülésre szálltak fel, mert egy másik ezrednek kellett visszaadni ezt a gépet. A B-I-es mellett még ez a típus is használatban volt. Az ezredparancsnok ismételen kifejezte kételyeit. Nem akarta elismerni, hogy a tudásuk később még hasznosítható lesz. Minél több volt az ellenvetés, Schöffert annál jobban támogatta őket. Fellelkesült, és már nem sok hiányzott ahhoz, hogy az. egységénél kiképzést indítson be.

Hamarosan már tekintélyes számú felszállással rendelkeztek, és elpárolgott az öreg maradék aggodalma is. Engedélyezte a B-I-gyel való felszállásukat. Ezt a típust még a bevetéseknél is használták.

Nik engedélyt kapott, hogy átrepüljön Vinnicába. Ott még lehetett tej és mézet vásárolni, de Dostalt is meg akarta látogatni.

A kórházban egy tiszteletre méltó nővér fogadta, aki rosszállva közölte vele, hogy Dostal már nem fekszik ott. „Sajnos törzsőrmester, a hadnagyot már egy hete Allensteinbe helyezték át. Már tűrhetően érezte magát, amikor ismét rosszabbul lett.”

Nik sóhajtozva köszönt el tőle.

Harkov-Roganiban nem kapott azonnal leszállási engedélyt, mivel vadászriadó volt. Egy Stuka-egység is jött vissza a bevetésről; sok gép körözött a levegőben a leszállásra várva. Nik besorolt az egyik kötelék mögé és velük együtt szállt le. A szerelők akik letről figyelték, elismeréssel bólogattak.

Repülőterüktől távol Tychennel a műrepülést is gyakorolták 3000 méteres magasságban, valamint zuhanási gyakorlatokat végeztek éleslövészettel egybekötve.

Heinnek napok óta hasmenése volt, s pálinkával kúrálta magát. Már az egyik bevetésen úgy érezte, azonnal ki kell mennie. Pilótája, Horst csak nevetett rajta. Leszálláskor Hein kiugrott a guruló gépből, és megcélozta a latrinát. Félúton megállt, majd ismét nekilendült. Ez néhányszor megismétlődött. Már majdnem a célhoz ért, amikor a vágóját abbahagyta, és lassú léptekkel ment tovább. Győzött a főzelék...

A földi harcokban a német páncélos ék előretört, és egy katonán körvonalai alakultak ki Kaljanskánál. Az ottani bevetésben Buren rádiója, Krause altiszt halálosan megsérült. Még eszméleténél volt, mikor a gépből kiemelték. A combját szakította le a lövés. Teljesen kivérzett, és a mentőkocsiban meghalt.

Most Nik repült Burennel, noha már önálló repülésre is képes volt. Heinnel már bombákat is vetettek, amivel Tychen nagyon elégedett volt.

Már harmadik napja jártak a katlanhoz, naponta 10-12 bevetést hajtottak végre. A harmadik napon Buren gépe találatot kapott, és csak nagy erőfeszítéssel tudtak a repülőtér széléig visszajutni. Ott a kényszerleszállásnál a gép alapos törést szenvedett, de ők sérülés nélkül megúszták. Ennél a bevetésnél Tychen is találatot kapott, ő is alig tudott kényszerleszállni.

Bergmann is találatot kapott, alig tudta mélyrepülésben elérni a német gyalogsági állásokat. Leszálláskor letört a futóművük, és a gép 300 méteres csúszás után egy lövészároknál állt meg. Mindenfelől katonák ugrottak elő. Horst és Hein ledobva a tetőt kimásztak, és szomorúan nézték összetört gépüket. Körös-körül tombolt a csata. Három SS-katona ért elsőnek a géphez, akik az ebédjüket hagyták félbe. Hein rágyújtott egy cigarettára, és úgy mellesleg megkérdezte az odafutókat:

- Van valami új hír a Wehrmacht-jelentésekben?
- Nincs, törzsőrmester úr – felelték a csodálkozó SS-ek.
- Gondoltam! Horst, kiszállás, Jermanskojében vagyunk.

Ugyanezen a helyen érte néhány nappal később találat Burent. Nik felszakította a tetőt:

- Gustav, mi történt?
- Zuhanunk, Nik! Kaptam egyet a fejembe. – Gépük merdek balkanyarral zuhant az erdő felé.
- Dobd le a tetőt, Nik! – Buren hörögve beszélt, alig lehetett megérteni.
- Gustav, kapcsold ki a hevedereket!
- Hülyeség. Dobd le a tetőt és ugorj! Én beszorultam. Nem tudom tartani a gépet. Fátyol van a szemem előtt! Kifelé, Nik, te ki tudsz ugrani, de én nem.

Buren átkapcsolta a rádióját. Közben ömlött a vére, és nehezen birkózott a géppel.

– Sas-2. Zuhanunk. A tetőm beragadt. A százados úrnak jelenteni szeretném, és a bajtársaknak, a bajtársaknak...

– Minden jót, Gustav! – suttogta Nik, és abban a pillanatban már kint is volt a gépből. Meghúzta az ernyője zsinórját, majd egy rántást érzett, mikor az ernyője kilobbant. A következő percben már egy fenyő csúcsát érezte a kezében. Néhány métert csúszott lefelé, közben a tenyere tele lett fenyőtűskével. Bőre felszakadt, és a vére keveredett a gyantával. Előtte az erdőben egy fülszaggató robbanás, aztán sárgásfehér lángnyelvek törtek az ég felé. Az égőtűlevelek és az izzó könnyűfém szaga keveredett össze. Istenem, ez Buren volt.

Távolról egy Stuka közelítette meg az erdőt, és jobbra-balra tüzelt az ejtőernyő körül. Mögötte egy szovjet vadász jött, melyet egy ME-109-es követett. Nik még látta, amint a légiharc nyugat felé tolódik el. Felette a fán egy madár csicsergett, mintha nem történt volna semmi. Kibújt az ernyő hevederjeiből és lehúzta a fáról. Kezdett lemászni, és ahol nem voltak ágak, almatolvaj módjára csúszott le. Végül lehuppant az erdő mohás talajára. Éberén figyelt minden oldalra, de nem hallott semmit, csak egy madár csivített. Akárcsak otthon, gondolta Nik! Ezriadójelzés, mely mások jöttére figyelmeztet.

Keletre egy szabad mező volt, óda akart eljutni. Töprengett. Negyven kilométerre vannak a német csapatok, és ő itt áll a rengetegben, sebesült kézzel. Lassan előmerészkedett és futni kezdett, hogy minél tovább kerüljön az égő géptől. Alig száz méterre egy sátrat pillantott meg. Egy szovjet légvédelmi üteg málhasátrába botlott. Orosz fegyverek, sisakok és egyenruhák heverték körben. A fák közé fehérenmű volt kiterveget-

ve. Embert nem látott, mert az orosz személyzet a lezuhanási helyhez futott. Mivel Nik a fák közé esett, az ejtőernyőjét sem látták.

Iparkodott a sűrűn teregetett fehérenemű túloldalára kerülni. Akkor látta meg a nyiladék szélén álló tábori konyhát. Hallotta, hogy az oroszok már visszafelé jönnek. Nem tudott már elmenekülni. Amikor meglátta az első orosz sisakot, begrogt a konyha melletti gödörbe, mely a tűzhely alatt volt, tele hamuval. A konyha tüze könyörtelenül melegítette. Igyekezett a belső sarokba húzódni. A feje lüktetett, az izgalom fokozta a fájdalmait. A fejében az a kósza hír is motoszkált, hogy az oroszok a repülőöket és az SS-ket azonnal agyonlövöik, ha elfogják őket.

Kezdett esteledni. A szakács kiöntötte a hamut, és társaival beszélgetett; Úgy látszik itt a vacsora ideje, gondolta Nik.

Egyszerre a felette lévő deszkákon csizmák kopogását hallotta, s a szakács mérgesen perlekedett valakivel. Végiggon-dolta a vele történeteket, Eugéniára gondolt és arra, hogy most Hein sem jöhet segítségére. Halottnak számít már Buren és Harder? Vajon látták az ejtőernyőjét? Hosszasan tépélődött, és a keze is egyre inkább fájt.

Fent kiabálást hallott. Parancsokat adtak. Úgy látszik a katonák az egész világon ordítanak. Ismét lábdobogást, majd a réseken valamilyen barnás lé csörgött rá. Letörölte a kávézac-cot magáról és szagolgatta a kezét, mely nagyon lüktetett.

Nyomott sejtelen kalapált az agyában. Buren már órák óta halott. Sajat maga jelentette ezt az öregnek, és most ott por-lad a gép roncsai között. Talán még el sem temetik, mert nem az úton esett le.

Lassan éjjél közelgett, de nem gondolhatott a menekülésre. Hányt. Küszködött a fáradtságával, leragadó szemhéjaival. Hirtelen elaludt. Még a menekülésre gondolt, de a valóság erősebb volt, és mély álomba merült. Hogy mennyi iderg aludt, nem tudta, de hirtelen orosz hívásra ébredt. Egy csizmahegy rugdosta: „Davaj, davaj.” Hirtelen felébredt, és kimászott a gödörből. Ketten is fegyvert szögeztek rá. A két orosz elvette a pisztolyát, de amint meglátták a világító pisztolyt, felkiáltottak: „Szabotázs, ügynök!”

Hülyék, gondolta Nik, és tovább porolta a ruháját! Mind több orosz jött elő lövésre kész fegyverrel, de nem úgy néztek ki, mint akik löni akarnának. Körülállták az idegent és megbámulták. A szakács a merőkanállal a kezében fogta Nik vállát, mint aki bizonyosságot akar tenni a bátorságáról.

Egy széles vállú ember állt meg előtte, szétterpesztett lábakkal. Behatóan nézegette és mondott valamit érthetetlenül a szomszédjának, aki ugyanúgy felelt neki. Akkor az egyik kísérője megkérdezte:

– Te német katona vagy? Hol voltál eddig?

Niknek nevetnie kellett.

– Itt a gödörben.

A kisebbik tovább kérdezte: – Milyen katona vagy?

– Repülő – felelte Nik, és figyelte a puskacsöveket. – A lezuhant géppel jöttem a konyhákig, hogy itt felmelegedjek.

– Stuka – mondta a vállzsinóros, és nézegette a világító pisztolyt. Nik is figyelte a kis tolmács csodálkozó pillantásait, és megkérdezte:

– Nem ismeri? Mondja meg a tábornoknak hogy adja ide, és én megmutatom, mi az.

Amikor a mondatokat lefordították, csend lett. Egyetlen német katona áll száz orosz előtt, és mégis tartanak tőle?

– Hol sebesültél meg? – kérdezte.

Nik megmutatta a kezeit, és elmutogatta, hogy a fáról csúszott le.

– Mutatsz nekünk a pisztollyal?

Nik levette a válláról a szakács kezét, és hátrább tessékelte. Elővette a táskáját és feltépett egy jelzőlőszeres tasakot. Egy világító rakétát tett a pisztoly csövére, melyet a kicsi tartott a kezében. Lassan, nehogy az megijedjen elsütötte, majd felemelte a kezét. Bumm! Fent villódzott a fény, és kis ejtőernyőjén lassan közelített a föld felé. Most már tudták, mi ez. Nik közben arra gondolt, hogyha német repülők járnak erre, akkor ők is tudják, hogy mi történt. De nem volt német gép, és az oroszok hagyták alálibegni az ernyőt.

A „szabotázs ügynököt” már elfelejtették. Nik már nem volt érdekes számukra, inkább a világító pisztollyal foglalkoztak, melyből rakétát is ki lehetett lőni.

Kapott enni. Barnásfekete lé, kávé és három cigaretta, melyekben alig volt dohány. Az illúziója teljes volt. Jarosin alhadnagy sátrában kapott ideiglenes szállást. Jarosin jóképű legény volt, közép-európainak nézett ki. Ez a tudat megnyugtatta; kényelmesen elhelyezkedett és kinyújtott lábakkal elaludt.

Jarosin egy egészségügyi katonát küldött, aki a kezeit egy csípős folyadékkal kente be, majd egy kenőcs nélküli kötést is kapott. Rövid idő múltán észrevehetően csökkent is a fájdalma. Visszafeküdt, és csak egy nyugalmas éjszakára vágyott.

Reggel nyolckor ébredt ismét. A nap már melegen süttött be a nyíladekba. Mutogatta az őrzőinek, hogy mosakodni szeretne. Egy őr elment és az egészségügyivel tért vissza. Az levette

a kötést, s megnézte a kezét. A fenyőtüskéket már könnyedén ki lehetett húzkodni. Ismét mutogatta, hogy mosdani szeretne. Az egészségügyis bólogatva beleegyezett. Az örök közrefogták és egy kis patakhoz vezették, melynek a közelében ért földet. Csodálatos bűvőhely volt ez a nagy erdő, de ő mégis az orosz állásokba botlott.

Levetkezett fürdőnadrágra, és az oroszok alig tudták leplezni a meglepetésüket, amikor Afrikában lebarnult bőrét meglátták. A keze még fáj, de már mindenre tudta használni. A két orosz térdükre fektetett fegyverrel guggolt a parton, és részvétlenül nézték Nik mosdását. Fürdőnadrágban ment vissza a sátorhoz.

Hirtelen az oroszok feltették a sisakjaikat és egy árokba mentek. Nik felismerte egy Stuka-egység mormogását az erdő' felett. Biztos volt benne, hogy Schöffner farokjelzését látta.

Az egység az erdő felett átviharozva kereste a célokat. „Visszafordultak, és mélyrepülésben jöttek a nyiladék felett.

Az oroszok géppuskával és puskákkal akarták őket löni. Nik odaszólt az alhadnagynak: – Ne lőjete, ha nem akartok támadást kapni!

Egész nap felettük jártak. A nyiladék felett mélyrepülésben mentek, és távolabb húztak fel a magasba.

Délelőtt folyamán az orosz parancsnok ismét a sátrába hozatta. A sátorban egy óriás állt. Szőke, magasabb mint Tychen, széles vállú, nyílt tekintetű. Ellenzős sapkáján hatalmas ötágú csillag. Egy főkomisszár, szaladt át Nik fején.

A nagycsillagos a tábori íróasztalhoz ült. Mindkét tisztet kiküldte, Niknek egy kézmozdulatával kínált helyet, miközben egy írásban merült el. Majd egy csomag cigarettát, egy üveg vodkát és poharakat vett elő. Nik leült a sátor fala mellé, mert

a férfi betöltötte az egész teret, és számára már máshol nem jutott hely.

– Harder törzsőrmester, ahogy látom, maga osztrák – mutatott kezével a jelentésre. Csodálatos „hochdeutsch”, állapította meg Nik, és gyorsan válaszolt.

– Igenis, főkomisszár úr.

– Mióta katona, hol képezték ki, miért került a repülőkhöz, hogy hívják az egységét, milyen típuson repül, mi a neve az egység parancsnokának, milyen géppel lőtték le, kora, iskolai végzettsége, polgári foglalkozása?

Nik megállapította magában, hogy csak a vércsoportját és a nyakbőségét nem kérdezte. Az udvarias kérdésekre hasonló válaszokat adott. Megkísérelte megfejtetni, végül is mire kíváncsi ez az óriás. Hiszen tudta, hogy Schöffner a parancsnoka, és Jeschen vezeti a századát; továbbá, hogy Kölbing és Haas főhadnagyok vezetik a másik két századot. Pontosan tudta hogy olyan magasak, mint ő; csevegett Bergmann és Jeshan hadnagyokról. Nik felismerte, felesleges lenne akár egy szót is hazudni neki. Jobban ismerte az egységüket, mint a saját ezredparancsnokuk. A főkomisszár tudta, milyen motorja van a B-2-esnek, és milyen újdonságra számítanak a B-4-esnél.

Nik nem vett a cigarettából, és a felkínált vodkát sem fogyasztotta. Kihallgatása két óra hosszát tartott. Amikor ellenfele felállt, Nik is követte és kihúzta magát. Az óriás szemébe nézve megkérdezte:

– Szabad megkérdezni, velem mi történik?

– Ön hadifogoly, és mi betartjuk a Hágai Egyezmény előírásait. – Nagyot nevetett, és kifürkészhetetlenül nézett. Nik azon töprengett, vajon hogyan kerülhetett ez a szőke óriás ebbe a szláv rengetegbe.

Nagyot nyelt és elhagyta a sátrat. Remélte, a két orosz tiszt nem beszélt az első napi fényjelzésről. Rosszabbul is sikerülhetett volna a dolog. Szerencsére azok mindketten hallgattak. Sőt örültek, hogy az elvtársuk eltávozott.

A következő napon erősödött a tűzérési tűz. A németek az erdőt verették, az oroszok viszont páncélosokra lőttek.

Nik magában végiggondolta a történeteket, aztán egy idő múltán Jarosin is előkerült. Egy orosz csoportot vezetett, akiket szintén fogolyként kezeltek. Nikét velük együtt a nyiladék közepén álló sátorba terelték, és drótkadállyal vették őket körbe.

Nik megkérdezte:

– Alhadnagy úr, mi a helyzet? – Csak egy nyelés után kapott választ.

– Az utolsó bevetés óta a német gyalogság benyomult az erdőbe nyugaton. Ott nem lehet kitörni. Keleten a német páncélosok állnak. Onnan sem jöhet semmi jó számunkra.

– Küldj a német vonalakhoz. Tárgyalok velük, és talán sikerül valami megoldást találni.

– Nem az én feladatom, hanem a parancsnoké és a komisszáré. – Fáradtan tisztelgett és megpróbált nevetni, de úgy nézett ki, mint aki napok óta nem aludt.

Estére elfogyott az ágyúk löszere, és már-már kilométerről hallatszott a páncélosok motorzúgása. Az erdő forrongott, mindenfelől csatazaj jött a nyiladék felé, A fogolysátorban néma csend uralkodott.

Éjjel egy ór jött a sátorhoz és bekiáltott: – Stuka! – Amikor Nik kidugta a fejét a nyíláson, magához intette a fegyver csövével. – Nu, davaj – és a főnök sátrába kíserte. Ott idegen tiszt álltak. Az egyik letört tiszt jó németséggel szólt hozzá:

– Sok a veszteségünk, és kevés a lőszer. Meg kell adnunk magunkat. Más egységek még harcolnak mert van lőszerük, de nekünk nincs. Meg tudod beszélni a német tisztekkel a megadásunkat?

Nik nem akart hibázni: – Igenis, tábornok úr.

– Nem vagyok tábornok, csak ezredes. Neked egyedül kell menned, mert egyébként idelőnek az embereitek.

– Igenis, ezredes úr – tisztegett és előírásosan megfordult. Az őt ismét a foglyok közé kísérte.

Hajnalban Jarosin az erdőszéli álláshoz vezette. Csak néhány őrszem állt ott. Az alhadnagy levette a karóráját és visszaadta neki. Jarosin megmutatta az utat: oldalt aknák voltak lerakva. A kezébe nyomott egy botra erősített öreg inget, és amikor az első napsugarak áttörtek a lombok közt, egyedül hagyta. Sötét árny volt a két ellenfél az erdő szélén. Nem gondoltak a harcra–, jóllehet parancsuk volt rá. Most a Kreml és a Birodalmi Kancellária olyat láthatott volna, amilyent még nem próbáltak ki a törzsek terepasztalain.

Nik átlábalt az erdő szélén néhány árkon és akadályon. Jarosin egy nagy fa mellett állva integetett, ha Nik visszanézett. Az egyik a szabadsága felé ment, a másik a fogságát várta, de mindketten egymást segítették.

A foglyok a sátorban drukkoltak, és elfelejtették még a percek is számolni. Közben a visszatért Jarosin lebontotta a drótakadályt, és odaszólt: – Kijöhettek. Vége a háborúnak.

Az ellenkező erdőszélről is figyelték Nik alakját. Egy ember nézte távcsővel az egyik páncélos tornyából a magányos vándort, a botra kötött ronggyal a kezében. Nik lóbálta a zászlaját és ordítani kezdett. A páncélos nem mozdult. Nik látta, hogy feketéllik az erdőszél a katonáktól.

– Jöjjön közelebb, hogy megnézhessek. Mit hozott nekünk?
– Először is egy átlőtt orosz inget. Másodszor magamat, ami számomra a legfontosabb. Harmadszor jelenteni akarom, hogy az erdő keleti részében kifogyott a lőszer, és belefáradtak a küzdelembe.

– Kicsoda maga? – kérdezte egy hivatalos hang.
– Stuka pilóta vagyok, orosz hadifogságból.
– Neve, rendfokozata? – A mogorva hang egy SS-századosé volt, aki most szemügyre vette.

– Elnézést, százados úr, de az öröm elvette az eszemet. Harder törzsőrmester vagyok a 2. Stuka-ezredből. Szolgálati helyem Harkov-Rogani. Egy nappal ezelőtt lőttek le az erdőn túl – mutatott maga mögé.

– Na, ez jó vicc – nevetett a százados –, kapaszkodjon fel ide mellém, elviszem a harcálláspontra.

Nikét egy SS-tábornokhoz vitték, aki a jelentését jól fogadta. A tábornok nézte a térképet és a rájegyzett vonalakat.
– Rendben! Rilke adja ki a bevetési parancsot, és nyomuljon előre az erdőszélhez. Csak akkor lőjenek, ha ellenállást tapasztal.

Nikét átkísérték a harcálláspont hadműveleti tisztjéhez. Ott egy ezredesnek kellett jelentést tennie. Ez mindinkább ellen-szenves lett számára. Nem volt egyszerű megértetnie ezzel az úrral, hogy nemcsak az éhség hozta vissza.

Niket elöntötte a vér:

– Elnézést kérek, ezredes úr, de megpróbáltam hű képet adni önnek a körülményekről.

– Igen – vélekedett az ezredes, és közben tudatára ébredt, hogy nem mindenki SS-katona –, rendben van.

Nik a kihallgatás után az erdőszéli tábori konyhánál üldögélt. A szakácstól kapott néhány falattal próbálta meg a rosszkedvét helyrebillenteni. Közel két órája ült a konyhánál a visszanyert szabadságának örülve, mikor hirtelen motorzúgást hallott, s a szabad mezőn egy „Gólya” szállt le. A szemei kitágul-, tak, amikor a néhány SS kíséretében érkező pilótában Tychent ismerte fel. – Szép jó reggelt, pajtás! – köszöntötte, két karjával átölelve.

– Jó napot, Nik! Örülök, hogy ilyen vidámnak látlak. Mi történt, amikor az Ivánok begyűjtötték?

– Csak keveset kaptam enni, nem volt pálinka és szabad-ság. Te tudod, mennyire ízlik az ilyesmi.

Az ezredes hallgatott. A helyzet jobban megfeküdte a gyomrát, mint az Ivánok. A köröttük álló SS-ek látták, hogy a két repülő milyen barátian, milyen örömmel üdvözli egymást. Hogy a gép honnan érkezett, azt nem is tudták.

– Na, akkor gyorsan mondd meg kinek kell szólni, hogy elviszlek innen?

– Csak lassan, Hein! Az ezredesnél, aki itt áll melletted. De az ezredes alig nézett az előtte álló tisztre, akivel telefonon is tárgyalt. Engedélyezte a távozást.

Elindultak hát Németország leglassabb gépével. Tychen nevetve nézett Nikre:

– Nik, téged nem lehet elpusztítani! Mi történt Burennel?

– Tudod, a támadásnál egyszerre zörgött valami a gépen. Oldalról jött, a szárnyon keresztül, és a tetőn átszaladt. Ekkor ordította Buren, hogy dobjam le a tetőmet és ugorjak ki, mert az övé leragadt. Már hörgött, de eszelősen rám kiáltott, ugorjak már ki. Jó utat kívántam még neki, és kiléptem.

Tychén kinézett az ablakon.

– Az öregnek még előírásosan jelentett. Fiú, olyanok voltunk, mint akit agyoncsaptak. A te ernyődet látta egy rádiós a 4. századból. Nem tudtuk mi történt, és reméltük, hogy Buren is kijutott a gépből. Azon is aggódtunk, hogy téged még a megadás előtt elintéznék. Mindennel számoltunk, csak azzal nem hogy az egyikőtöket egészségesen viszontláthatjuk.

Mikor Nik Roganit meglátta a levegőből, a szíve hevesebben dobogott. Úgy érezte, hazaért.

Leszállásuk közben Tychen vele nevetett.

– Csodát fogsz látni, az egész század téged vár.

A „Gólya” leszállt a hadműveleti sátor előtt. A század a parancsnoki sátonál gyűlt össze, és mindenki a kiguruló gépet leste. Amikor Nik a gép ajtaját kinyitotta, Hein Behring egy erőteljes mozdulattal kivette a gépből. Mindketten a gép mellé estek a fűbe. Hein nem tudott megszólalni, ami nagy ritkaság nála. Szorongatta, veregette Nikét és nevetett. Aztán felkapta, és a parancsnok lába elé tette. Nik az öregnek karlendítéssel tisztelgett.

Schöfffer melegen üdvözölte:

– Harder, maga szerencsés fickó. Köszöntöm az ezred és a magam nevében. Hogy ment a sora? Jöjjön majd a sátramba, ha a bajtársai megszorongatták a kezét!

Niknek újra és újra el kellett mesélnie a történeteket. Figyelmesen hallgatták, csak Schöfffer kérdezett időnként közbe. Az üvegek viszont sorban kiürültek.

Új ruhát kapott, és kipótolhatta a repülős felszerelését is. Borotválkozás közben megvágta magát, mert Hein húsdarabokat dugdosott a szájába. Mindenki azon volt hogy örülni lássa, hiszen nem mindennapos dolog, hogy valaki visszatérjen az orosz fogságból.

Az elkövetkező napokon az ezrednél tett jelentésen túl csak iskolarepüléseket végzett Tychennel. Egyszer Rummal bevetésre is ment, mert annak a rádiója megbetegedett.

Az egyik napon megkereste Dostal gépének szerelője, Fritz Engel altiszt, hogy megkérje, adjon neki rádiós kiképzést.

– Fritz, tényleg velem szeretnél repülni?

– Ismerem a tudásodat, és tudom, kivel megyek a táncba. Bergmann már napok óta beteg volt, és Hein szorgalmasan ápolta. Nik viszont a parancsnoki sátor körül ügyelgett. Amikor Sthöffer észrevette, rákérdezett:

– Harder, mi van magával? Ismét le akar zuhanni?

– Szeretnék már egyedül repülni, százados úr!

Schöffer szokása szerint vakargatta az állat:

– Maga is tudja, ilyen engedélyt nem adhatok magának. Beletúrt a tüskés hajába: – Megnézem, az ezred vagy a hadosztály segíthet-e ebben. – Visszament a sátrába.

Az egyik napon Nik meglátta a hadifoglyok között menetelő Jarosint. Odarohant, és mindenki szeme láttára megölelte az alhadnagyot. Az egész ellátmányát átadta neki. Az erképedt Jarosin elmondta, hogy a traktorgyárnál tartják őket fogva. Könnybe lábadt a szeme, amikor Nikét meglátta. Az oszlop közben továbbment. A szállásoknál az ezredtörzsbeí Bächer főhadnagy karjai közé szaladt.

– Mit akart a fogollyal, Harder? Nem tudja, hogy tilos élelmet adni nekik?

– Nem, ezt nem tudtam, főhadnagy úr, de ha tudom, akkor is átadtam volna az adagomat ennek az embernek. – Nik feszesen állt, de a szemeivel ölni tudott volna.

– Milyen hangon beszél velem?

– Elnézést főhadnagy úr, de amikor orosz fogságban voltam, ez az alhadnagy megosztotta velem az élelmét, a cigaretta-
táját és a vodkaadagját.

– Nálunk ez tilos. Cselekedetét jelenteni fogom.

– Igenis, főhadnagy úr! – Közben magában: átkozott segglyuk.

Nem ment a szállására, hanem felkereste Schöffert, és jelentette a történeteket. Az öreg összeráncolta a homlokát, majd papírt vett elő és írni kezdett.

– Így, most vigye el ezt az utalványt a hadtáphoz, és hozza el a dolgokat. Este menjen el a táborba a maga Dzsingisz kánjához, adja át neki az üdvözlétemet.

– Igenis, százados úr! Szeretném megköszönni...

– Ne fecsegetsen már annyit! Kopjon le, mert apró darabokra vágom magát! Bächer hagyja rám. Elintézem a dolgot vele.

– Igenis, százados úr. – Az öreg már megint egy lépéssel előtte járt gondolatban.

Egy órával később az előtérben Rummal szaladt össze:

– Mi van Bächer főhadnaggal? Az öreg tombolt, amikor vele beszélt, mintha meg akarta volna enni.

– Jó étvágyat kívánnék neki, főhadnagy úr!

– Miért, mi történt?

Nik elmesélte a történeteket, Rumm pedig nagyot köpött a törzs irányába.

Nik úgy cselekedett, ahogy az öreg megparancsolta. Hein is elkísérte. Mindketten kényelmetlenül érezték magukat, amikor a fogolytáborba léptek. Egy öreg gyalogos főhadnagy, a tábor parancsnoka éreztette velük, hogy zavarják. Valamit morgott a foga között a szar repülősről, de hívatta Jarosint.

Az jött, és sugárzott az arca. Könnyes volt a szeme, noha nevetett amikor meglátta a sok finomságot. Hein észrevétlen egy üveget húzott elő az overalljából. A fogaival kihúzta a dugót, és teletöltötte az orosz kulacsát.

– Akkor még egyszer, egészségedre, elvtárs. Ez az én hozzájárulásom a barátságotokhoz. Egyébként nem sokat tudok rólatok, de néha bennem is van emberi érzés. – Jarosin kortyolt a kulacsból. Elismerőleg bólintott. Hein még egyszer tele akarta tölteni, de Jarosin tiltakozott.

Nik visszacsomagolta az ajándékokat, és Jarosin kezébe nyomta:

– Fogyaszd egészséggel, Jarosin. A háború sem tart örökké.

Három nap múlva mindkettőjüknek az ezrednél kellett jelentkeznie. Ott a segédtsízt közreműködésével von Buchholz főhadnagy vizsgáztatta őket. Repülési gyakorlatok, kötelékrepülés zárt és nyitott alakzatban, zuhanás, bombavetés, lövészet szerepelt a programban. Este Schöffler megkérdezte von Buchholz véleményét.

– Nem tudok semmi rosszat mondani. A kötelékrepülésben mindketten bizonytalanok, de ezt inkább az izgalmuknak tudom be.

Schöffler ráncai kisimultak.

– Na, akkor megkísérlem a légi hadseregnél. A vezérőrnagy úr mindkettőjüket jól ismeri. Harder egyébként a földije is.

Hein távolról figyelte az öreg minden mozdulatát, és boldogan újságolta Niknek: – Minden jól megy, nevetős volt az arca.

Néhány nap elteltével Gorbovkában, a Donec menti Sztalino közelében, szolgálati öltözékben kellett megjelenniük a légi

hadsereg egyik hadműveleti tisztjénél. A fehér hajú ezredes mosolyogva egy ideiglenes pilótaengedélyt adott át nekik. Engedélyezték, hogy JU-87-tel repüljenek a IV. Légi Hadsereg kötelékében.

Nik rádiósa Fritz Engel lett, Heinhez Feichter altiszt került, aki a pilótáját egy bevetés során elvesztette.

A század Roganiból még egy bevetésre repült, de Hein és Ník még nem mehetett velük. Ők gyakorlórepülésen voltak, először egyedül Gorlovka óta.

– Fritz, nem félsz velem repülni?

– Nem, Nik, én már sokat repültem, de nem tudok semmi eltérést felfedezni. Te éppoly rosszul repülsz, mint a többiek.

Harkovnál a csata véget ért. A kritikus pontokat: Isjum, Slavianak, Belgorod, Losoveja, Kubjansk, Kramatoszkaja már elfoglalták, és a front kelet felé távolodott. A német hadsereg nyári offenzívája kibontakozott.

Gorlovka a Donec-medence közepén fekszik, vas- és ércbányák fogják körbe. Gyárkémények, üzemek, fűrótornyok és meddőhányók, egyik erőmű a másik mellett. Stájerországnál nagyobb terület beépítve és a szénportól belepve. A repülőgépek itt a mágneses anomáliák miatt az iránytűket nem használhatták.

Az első napon az egyik gép a magasfeszültségű vezetékekhez érintődött, és azonnal lángba borult. A bombái a repülőtéren hatalmas krátert vájtak.

Az egység reggel egymás után két bevetésre repült. Most ők is mindketten az ellenség fölé repülhettek. Akik rádiósként 350 ellenség feletti bevetésen voltak, most pilótaként nézhetek ki a gépből. Mindketten feszülten figyeltek a zuhanásra.

A zuhanás önmagában is ördögi volt, jegy a mennybemenetelhez. A vér bugyborékol és az agyba tolul. Kábulat suhan át az agyukon lágyan és barátságosan, de nem tanácsos melléfogni, mert a következő percben már a földhöz csapódtak volna.

A JU-87-est stabilan építették meg, a megnövekedett terhelés ellenére nyugodtan feküdt a levegőben, a túlnyomást könnyedén elviselte. Ekkor jött a felvétel és egy hátrafordulás. Az agy üres, bal kanyar; a gyomor önálló testrész lesz, a falat visszanyomódik a nyelőcsőbe; és megfordul a föld, a házak, az emberek, minden a tetőn át néz be.

Tychen jobbra-balra nézett, de semmi nyugtalanítót nem látott. A fiúk tekintete előre irányult. Azt már nem láthatta hogy Hein a nyelvét harapdálta, Nik pedig a felszállás óta gondolatban már talán százszor is végiggyakorolta a zuhanást. Gépiesen kereste a célt, zuhanás, bombát le, bal kanyar, felvenni. A tekintete csak előre és a műszerekre meredt.

Vorosilovgrádtól délre egy tűzérési állásra támadtak. Előtte itt alig voltak ágyúk, de most megerősödtek, és jégesőként lőtték őket. Ha ezt Schöffér előre tudja, néni kaptak volna startengedélyt. Tychen a bombáját középre vetette, Niké hosszú, Heine rövid volt.

Nem kaptak bírálatot, de a következő bevetésnél ismét ott-hon maradtak. Schöffér nagyon körültekintő volt, mert ha az egység hat bevetésre ment, ők legfeljebb három alkalommal mehettek velük. Ilyenkor kártyáztak, és számolták a visszaérkező gépeket.

Három új személyzet is érkezett, közülük ketten már a második napon elvesztek. A főnök még óvatosabb lett. Az új embereket hozzá akarta szoktatni az új körülményekhez. Azt akarta, szép lassan barátkozzanak meg a viszonyokkal. Ha már

az első alkalommal rossz benyomásokat kapnak, akkor nincs többé megszokás.

Két hét múltán Nik és Hein már 33 bevetést tudtak maguk mögött. Mind ritkábban kellett otthon maradniuk. Ezután Schöffner kiadta a parancsot, hogy a zöldfülűek ezentúl minden bevetésnél velük együtt táncoljanak.

Fritz Engellei elégedett volt Nik. Nem mutatott soha félelmet, még akkor sem, ha nem minden élőírás szerint ment. Heirinek sem volt gondja a rádiósával. Az merev volt mint egy páncélos, a veszély pillanatát sem ismerte fel, és amikor ott-hon elmagyarázták neki, gyakran kevésbé veszélyesnek tartotta mint amilyen valójában volt.

jNiik gépét egyik nap eltalálta egy könnyű légvédelmi ágyú. Más baj nem lett, csupán Nik olajosodott be, mint egy szerelő. Amikor a letisztításával foglalkoztak, futva jött egy küldönc, és összefüggéstelenül hebegett:

– Törzsőrmester úr, fél órán belül legyen a parancsnoknál szolgálati öltözékben valami ülésre, vagy temetésre, vagy nem tudom, mire.

Nik gyorsan összeszedte magát, mert az öreg nem szívesen várt. Percre pontosan Ott állt előtte. A főnök most érkezett vissza egy bevetésről, de ő is átöltözött.

Az overallja fölé felvette a zubbonyát, valamennyi kitüntetéssel. Megfésülködött, és a megjelenése kétségtelenül ünnepeles volt. Oldalt az asztal le volt terítve a birodalmi hadi lobogóval, rajta két kard keresztbe téve. Rumm virágot hozott, és azt is odahelyezte.

Schöffner végigsimította a haját az ujjával, majd fojtott hangon megszólalt: a házasság érinthetlenségéről, mint az állam életének az alapjáról beszélt. Hogy a háborús időkben olyan

körülmények vannak, melyek a távházasság bevezetését indokoltá teszik. Majd aláírta a házassági okmányokat, aztán letörölte az izzadtságát a homlokáról. Úgy nézett ki, mint aki nehéz testi munkát végzett. A tanúk is aláírták az iratot. Rumm a pezsgőt készítette elő. Négy poharat megtöltött, majd a maradékot kiitta az üvegből.

Niket az öreg egy kis bőrönddel ajándékozta meg.

Amikor Nik belépett a szállítására, hatalmas kiáltozás fogadta. Hein vezetésével virágszirmokat tépdestek és szórtak a lába elé. Óriási ünneplés következett, csak éjfél után csendesedtek el.

9. fejezet

NYÁRI OFFENZÍVA, 1942

Míg a Krímben, Szevasztopolnál dúlt a csata az erődítményért, a páncélosok a gépesített hadosztályokkal a Donon át nyomultak előre.

Isjuntól egy SS-hadosztály tört előre Kubjansk irányába, egészen Vorosilovgrádig. A 6. hadsereg Sztalino-Artemovsk-Grolovka-Makajevska térségéből a Vorosilovgrád-Sahtij-vonalig ment előre. Az ettől délre harcoló egységek az Azov-tenger mellett a Mariospol-Taganrog környéken át egészen Rostovig hatoltak.

Vorosilovgrád is hamarosan elesett, éppúgy Sahtij is. A páncélos ékek nem álltak meg a városoknál, hanem továbbhaladtak. A déli hadsereg elkeseredett csatákat vívott a Rostov-Azov-Novocserkaszk háromszögben, a Don torkolata környékén. Ott olyan meleg uralkodott mint Olaszországban, a dinnye úgy nőtt mint a gaz.

A Stuka-kötelékek lóugrásos szisztémában tevékenykedtek. Egyszer villámgyorsan segítettek Taganrognál, majd ismét a Vorosilovgrád környéki csapatokat segítették. Feladatuk elsősorban az ellenséges páncélos erők szétszórására irányult. Ézt követte a krími áthelyezés, hogy az ottani repülőcsapatokat segítsék a feladataik megoldásában.

Rostov, Novocserkaszk és Azov állásait rohanták le. Krím után a Kercsi-tengerszoroson keresztüli hídőállás kialakításánál tevékenykedtek. A déli hadsereg lassan nyomult előre

az Azovi-tenger mellett, de az ellenséges csapatokat szétverték, a hídfőt kiszélesítették. Az Azovi-tenger ellenségmentes lett, és nyugodtan fürödhetek a német fürdővendégek.

A déli hadsereg közben a Kaukázus felé tört előre. A 6. hadsereg egyesült az északi seregetestekkel, és feltartóztathatatlanul törtek előre Milerovo-Tazsikskaja-Morovskaja vonalon egészen Oblivskajaig.

A Stuka-egységeknek a Kaukázusban és Krasznodar-Armaviv-Majkop-Novoriszkij állásokat kellett támadniuk. Az ott bevetett 77. Stuka-ezred nagy veszteségeket szenvedett.

Alig egy hétig voltak ott, amikor jött a parancs: vissza Oblivskajába. Amikor elkezdődött a nagy csata, póttankkal és 500 kilogrammos bombákkal mentek bevetésre Asztrahánba. Ott a kikötőt és a gyártelepeket bombázták. A felhőkig emelkedő füstfellegek láttán az az érzésük támadt, hogy a Kaszpi-tengeri olaj ég.

Oblivskajában sétálva csodálkoztak a sáros utcákon. A településen egy hatalmas pályaudvar is volt, melyet ellepett a por. Egy óriási kolhoz is láttak, melyhez, több körzet is tartozott. A földutakon nap mint nap német csapatok vonultak el mellettük. Az elvonulók szürkés porral takartak be mindent, a nap pedig kíméletlenül tűzött le a sztyeppére.

A pályaudvar és a kolhoz között kéthegynyi halomban állt a gabona és a cukorrépa. A távozó oroszok ezeket felgyújtották. A németek nem voltak abban a helyzetben, hogy az irányfényt mutató halmokat eloltsák. Két hétig égett, és idevezette a támadó repülőgépeket, mivel az oroszok is tudták, hogy a repülőtér egy kilométerre van ezektől. Amikor pár kilométer-

rel távolabb keletkezett egy hasonló tűz, akkor a bombák már a pusztaságba hullottak.

Oblivskaja mögött kezdődött a száraz sztyeppe. A zavaros folyócska mentéri még akadt néhány település, de aztán 20-40 km távolságban nem akadt emberi település. Ezen a pusztaságon át gördültek előre a német páncélosok, gépesített csapatok és az utánpótlás.

Augusztusra a német csapatok már a nagy Don-kanyarban, Kalácstól északra álltak. A Donon át hídfőállást szereztek. A hőség tűrhetetlen lett, a tetű és a tifusz állandó vendégekké váltak. A hadseregek április végétől több mint 1000 km-t törtek előre, és már a kimerültség határán álltak; de mindig csak előre és előre kellett menniök. Minden dombsor mögött újabb dombsor, és soha nem volt vége.

A sós sztyeppében kisebb orosz csapatok támadták az utánpótlási vonalakat. Egy hónapig szélcsend volt, és a járművek által felvert por szinte megállt a levegőben. A közel húsz méter magas pórfal „egyaránt mutatta barátnak és ellenségnek, hol járnak a német csapatok. Sztálingrád felé tartva, felszállás után nem volt szükség térképre. Ahol a por volt, arra kellett menni, és a végén ott volt az ellenség.

Óriási dinnyeföldek övezték a repülőteret. A cukordinnye volt az egyetlen eszköz, az oroszok titkos receptje szerint a tetű távol tartására. És tényleg segített ez a gyümölcs. A bakák szerint a tetű ellen nem volt ellenszer, csak a dinnye által okozott vég nélküli hasmenés. Az megállította a tervek szaporodását. Mindennapos látvány volt a latrinák gerendáin ülő tömegek látványa. Itt ültek a katonák rangkülönbség nélkül. Cukordinnyét zabáltak, és várták a menthetetlenül bekövetkező hasmenést.

Ha közben jött egy légiriadó, akkor letolt nadrággal rohantak az árokba, és ott az ellenállhatatlan kényszernek engedelmeskedve folytatták megkezdett tevékenységüket. Mások ott maradtak a gerendákon ülve. Ilyen alkalommal ült a 3. század szolgálatvezetője a gerendán. Az oroszok a latrinát telibe találták, és a szolgálatvezető tetőtől talpig beterítődött vékony szarréteggel. Elvesztette a nadrágját, és egy nemzetközi mértékkel is tiszteletre méltó ugrással termett az árokban; ott pedig szétkente bevonatát a körötte lévőkön. Többé senki le nem mosta róla a „szarházi szolgálatvezető” nevet.

A nap kiszárította a homokot. Ha viszont jött egy szél, akkor az olyan viharos volt, hogy a sátrakat tartani kellett, nehogy magával ragadja. Ha esett, akkor akkora mennyiségben, hogy a repülés lehetlenné vált, mert a repülőtér iszaptengerre változott. Nem volt szabályos átmenet a hőmérsékletben sem. Vagy hőséget, vagy bántó lehűlést tapasztaltak. Iszap, por, hó és jég, győzelem és vereség. Könnyek, honvágy, és táncstalanság.

10. fejezet

SZTÁLINGRÁD

Kalácstól északra repültek egy páncélos ék támogatására. Azok a keleti parttól nem messze sündisznóállásban voltak. Schöffner a térképen mutatta meg a helyzetüket. Nem ismerték az elhárítás mértékét, de minden bombát külön-külön kellett ledobni. A támadás során meg kellett keresni a húsz saját páncélost egy talajmélyedésben. Schöpfer az öklét rázta:

– Addig maradunk a cél felett, amíg ők kijönnek, vagy a mi második csoportunk rárepül. Világos? – Kérdés nem volt.

A légi hadseregnél új parancsnokot kaptak, akinél a repülőszemélyzet fogyóeszköznek számított. Elődje, Lohr vezérőrnagy a legkeményebb harcokat mindig lemondta. Repüljenek csak ott a célra, ahol kisebb az ellenállás. Jelszava volt: a legkisebb veszteséggel a legnagyobb eredményt; Az új főnököt más fából faragták, ha valamit be kell vetni, akkor be is vetette. Szerencsére nem hallott arról, hogy a hadseregében két ember ideiglenes engedéllyel repül, és az engedélyüket az ő elődje írta alá.

Az átrepülés a Don felett nyugodt volt. Vékony, fénylő párraréteg borította a környéket. A front fantasztikus képet mutatott. A hídfőben a sündisznóállásig egy keskeny folyosót alakítottak ki a harcolók, ezen át próbált átréselődni a páncélos sereg.

A rárepülésnél a páncélosok nyomjelző lövedékekkel jelezték az akadályokat. Amikor a Stukák megjelentek, az elhári-

tás elhallgatott, és a saját páncélosok előregördültek. Már az első rácsapás után az ellenséges lövegek jó része felborult. A völgyteknőből a páncélosok maximális sebességgel törtek ki, az oroszok erre futni kezdtek. A következő rárepülésnél ismét néhány löveg a levegőbe repült. Megnyílt a páncélosok körüli gyűrű, és a gigantok bevették az erős állásokat.

Estig az áttörést már 10 kilométerre szélesítették ki, és máris robogtak az utánpótlási egységek az időközben 25 km-re előretörő páncélosok után.

A napok csak fel- és leszállásból álltak. Ami közte volt, az volt az élet, a lélegzés. Utólag az egész hihetetlennek tűnt. Schöffert repült és támadott, de arra is ügyelt hogy a forrófejűek a falu közepén álló templomot épségben hagyják. Reggel és este között megpróbáltak élve maradni, éjjel megkísérelték elfelejteni hogy többen már nem élnek közülük.

Így ment ez hetekig. Felszállás, támadás, leszállás, félórás bevetési szünet. A szerelők ekkor dolgoztak, mint a versenyzők. A pilóták hullafáradtan feküdtek a gépek szárnyai alatt, s vártak a következő bevetésre.

Egy napon a páncélos ék jobbra kanyarodva egyesült a déli hadsereggel. Bevették Kalácsot, majd Karpovka és Murovszkaja volt soron.

Oblivskajába érkezett egy másik Stuka-ezred is. Az egyesített ezredek Sztálingrádot támadták. A nyolctagú vadászvédelem Surovikiniből jött. Először a Volgáig repültek, és innen fordultak a város felé.

Röviddel a Stukák előtt egy csatarepülő osztály támadta a Volga-parti olajtartályokat, így fekete füstfelhő állt a város felett. Már a rárepülésnél negyven orosz vadász fogadta őket. A légvédelem is folyamatosan lőtt, tekintet nélkül saját gépe-

ikre. Az oroszok megkíséreltek zárat alakítani a város körül. A nyolc ME-109-es a túlerő ellenére az ellenséges vadászokra vetette magát. Mindenfelé tele lett az ég égő vadászgépekkel. Ez Máltára emlékeztette őket.

A német páncélosok láthattak egy olyan légi csatát, amelyen csak egyszer volt Oroszországban. Százhusz gép, barát és ellenség harcolt az olajfüst alatt. Légvédelem, bombák, lezuhanó gépek rengették a földet.

Leszállás után Hein csodálkozva mondta:

– Nik, homok került a gépezetbe. Úgy látszik, Sztálingrád felett nem lehet egyirányú utcát csinálni.

A visszatérés után ismét bevetésre mentek, ugyanazon célokra. A parancsnok nagyobb vadászvédelmet kért: nyolc vadász helyett tizenkettő jött. Nem hittek a szemüknek, mert hat olasz Caproni is hozzájuk csatlakozott. Ezek magasan repültek a Stukák felett, és műrepülő figurákkal igyekeztek kikerülni a légvédelem lövéseit. A német vadászvédelmet nem látták, mert azok jóval messzebb kanyarodtak ki a felhőkből, és keresték az ellenséget. Még sokkal a cél előtt, a német páncélosok mögött járva összetalálkoztak az oroszokkal. A cél felett a Stukákat újabb negyven Lagg támadta. A német vadászok időközben hét szovjet gépet lelőttek, és újra a Stukák segítségére siettek. A város felett az ég ismét tele lett gépekkel. A földön és az égen megnyílt a pokol. A légvédelem feketére lőtte az eget, az égő olajtartályok füstje kétezer méterig emelkedett. A német tüzérség a felismert légvédelmi állásokat lőtte. A levegőben mindenfelé égő gépek, ejtőernyők libegtek alá. Bombák robbantak a célokon.

Nik és Hein keményen tartották magukat Tychen mögött. Rajuk a Schöfferraj mögött egy szűk fordulót repült, közben

a rádiósok lőtték az őket követő ellenséges gépeket. Az ME-109-esek is lemondtak a könnyű sikerekről, és mint az ördögök vetették magukat a Stukákat követő Laggokra. Már a légi harc kezdetén Bergmann gépe találatot kapott, és szétesett a levegőben. „Agyó, Horst”, mondta egy hang a rádióban. Schöfferrajának második gépét, Krause altisztet egy Lagg pusztította el; Jeschen hadnagy még éppen elérte a német vonalakat, és ott ugrott ki égő gépéből. Rumm főhadnagy a német páncélosok előtt kényszerleszállt és átvágódott. Tychen motortalálatot kapott, Schöfferr gépének a futóművét lőtték el, így a leszálláskor gépe összetört. Hein Behring motorsérülés miatt Surevikinában szállt le. Nik leszállás után a gépe futóművéből repeszt szedett ki, és a jobb szárny is megsérült.

Az első századot ismét fel kellett oszlatni. Nik, Hein és Tuchen álltak szótlanul az öreg mellett. A másik századnál is hasonló volt a helyzet. Az egész ezredből nem tudtak egy századot kiállítani, ám a parancs végrehajtatott. A vadászok is nagy veszteségeket szenvedtek.

Schöffert tehetetlen haragjában előhúzta a pisztolyát, és a földre lőtt vele:

– Több vadász, és feléannyi lenne a veszteségünk! Átkozottak!

Tychen moralizált:

– Nik, tudod mi szép ebben a háborúban? Napra kiszámíthatod hogy meddig leszel csatasorban, még akkor is ha nem akarod tudomásul venni. A földiek addig mennek előre, amíg mi kipöcköljük számukra a mazsolát. Ha mi nem leszünk, akkor megfordul a menetirányuk. Ezért nekünk repülni kell, míg a talpunkat fel nem dobjuk.

– Igen, Hein, ez a sorsunk. Naponta zuhannak le a bajtársaink: Horst Bergmann is az ördögé.

– Pontosan ez az. Elszaladnának a gyalogosok, ha a repülők elhagynák őket. Nem értem a hadvezetést. Csak támadó-fegyverek vannak.

– Így van ez. Az öreg most készít mérleget. Az egész ezred a gödörben van, de éljen Hitler és a győzelem!

– Ne beszélj bolondságokat, Nik! A német hadseregnél a parancs mindig parancs marad. Nem tudod megváltoztatni, mert újból feléled. Az ellenség sem tehet mást. Vagy nyer, vagy veszít. Mi meg várhatjuk a nagy kaszást, és ha megjön egy szép napon, az otthoniak sírnak. Ha értem jön, akkor a feleségem örülni fog, mert az övé lesz a villa amit Berlinben építettem a keresetemből.

Amikor a nap már vérvörösén kezdett alábukni, megérkezett a „Gólyá”-val a pár lelőtt, de életben maradt személyzet is. Mindenki le volt törve; Hein Horst Bergmann gyászolta. Jeschen lába is megsérült. Csupán Rumm volt jókedvű. Legszívesebben egy gépre ugrott volna, hogy elintézzé azt az Ivánt, amelyik lelőtte.

Schöffner az ezred parancsnokánál az öklével verte az asztalt. Repülés közben hallotta a rádióbeszélgetéseit. Csak a parancsokat továbbította annak a reményében, hátha meglesz a lovagkeresztje. Ez elfogadhatatlan volt Schöffnernek, akinek a legfőbb alapelve volt, hogy gondosan védje az embereit. Végül az ezred esti összejövetelére sem fogadta el a meghívást, inkább a sátrában tombolt.

Az egyetlen, aki sóváran vágyakozott a bevetésre, az Rumm volt. Mindenki más lehangoltan, fáradtan ment a gépéhez.

A szerelők egész éjjel dolgoztak, és 17 gép állt bevetésre készen. Ismét a páncélos ékhez mentek.

Ha tegnapi támadás a világvégének tűnt, akkor a mai még rosszabb volt. Az ég még mindig fekete volt a koromtól. Sötétség áradt az égő olajtartályokból, a finomítókból, az égő házakból és üzemekből. A levegő telítődött robbanásokkal, dörgésekkel. A repülőgépek minden fajtája támadásra indult. A légteret vadászok biztosították. Bombák hullottak alá. A légvédelem lőtt, ahogy a csövei bírták. Ez maga volt a pokol.

Füstjelek tudatták a saját csapatok helyzetét. Ahol néhány órája még bombáztak, ott már saját csapatok álltak. Az orosz tüzéség zárótüzet lőtt a páncélosok elé, így azok hamarosan kikészültek.

A csata tovább tombolt. Az oroszok beásták magukat a Volga partjánál, nem lehetett hozzájuk férni. Éjjel a Volgán át kapták az utánpótlást. A város déli része a németeké volt, csak a város közepe és a Vörös Barikád gyár volt az oroszok kezén, de semmiféle erő-összpontosítással nem lehetett őket onnan kiszorítani. A város a Stukák és a tüzéség tűzharangja alatt feküdt, egy fantasztikus füst- és porsapka alatt.

Mindkét Stuka-ezred vesztesége óriási volt. A követelmény és a veszteség gigantikussá vált. Otthonról érkezett az új személyzet és az új gépek. A kiegészítő egységektől érkezett fiatal pilóták a kezeiket tördelték amikor meghallották, hogy itt napi tíz bevetésre is kell menni. Az újonnan érkezett 25 főből csupán Hans Blumer és Hans Spitz nevét jegyezték meg. A többi elpusztult ebben az embermalomban, mielőtt még megismerhették volna őket. Ismét huszonhárom család kapott otthon gyászjelentést.

Oblivskájában szép idő volt, de a sztálingrádi erődnél, a cél felett sűrű pára fedett el mindent. így a két Stuka-ezred pihent; a harmadik ezred a Kaukázusban volt. A 2000 km-es front egyéb szakaszain nem voltak Stukák. Az ezredet meglátogatta egy bányászkarus és -zenekar, a szép műsor közben érkezett meg a bevetési parancs, az előadást félbe kellett szakítani. A zenészek letették a szerszámaikat. Fényképezőgépeikkel leg-, inkább Schöffert gépét, és az öreget a Tölgyfalombjaival kapták le. Schöffert ezt ugyan nem szerette, de nem szólt semmit.

Századszor mentek a Volga-parthoz. A város fentről kráterként hatott. Romok, félbetört kémények, más építészeti maradványok, mindenütt gödrök. A bombák és tüzérségi lövedékek keresztezték egymást.

Schöffert a 600., Nik a 399., Hein a 394. alkalommal repült az ellenség fölé. Övék volt a legnagyobb számú bevetés.

Minden rendben ment, csak a Volgán túl mutatkozott néhány szovjet vadászgép, de a nyolc német vadász láttára eltűntek kelet felé. Az oroszok már a csata kezdetén elvesztették az ászaikat, a fiatalok még nem tudták a számbeli fölényüket sem kihasználni. Egyszer csak felhangzott egy kiáltás: „Vigyázat, fenn Vadászok!” Egy másik hang is megszólalt: „Erdőkerülő fentről nézi a vadászokat!” „Félre a bolondozással.” Ez Schöffert volt. Egy másik hang gratulált neki a 600. repüléséhez, melyet több oldalról megerősítettek. A köszöntés után néma maradt a főnök rádiója, mert nem akart rossz példát mutatni.

Hein nyitott tetővel repült. Számára a legnagyobb élvezet volt a magasban érezni a menetszelet. Ekkor egy közepes löveg találta el a jobb szárnyát, és máris egy nagy lyuk tátongott rajta. Tychen jelezte Heinnek a találatot, aki elhúzta a száját és visszamutatott.

Amikor leszálltak, már az egész egység várta őket. Az ezredparancsnok és a zenekar is ott állt a parancsnok gépénél. Pezsgővel köszöntötték Schöffert 600. repülése alkalmával: egy „600.” feliratú szalagot akasztottak a nyakába. A zenekar a repülőszindulót játszotta ezen ritka esemény alkalmával.

A jubileumi repülés üvegei hamar kiürültek. Közben megjött a következő bevetésre a parancs. Hein otthon maradt, Nik pedig indult a 400-ra. Schöffert az eligazítás után odaszólt neki:

- Ma este megünnepeljük, hogy ketten teljesítettük az ezret.
- Igenis, százados úr.

A város északi részébe betörték a szovjet páncélosok. Az odarepülés nyugodt volt, a német tüzérség jelzőlövéseket adott a cél előterére. Az ellenséges páncélosok jól voltak álcázva. Ők a bombáikat egyesével vetették, és célba találtak, akár egy gyakorlaton. Az első bal forduló után az egyik őrvezető gépe telitalálatot kapott: Mondott valamit a motorjáról, meg hogy kényszerleszáll. Fordulás helyett kelet felé repült, majd az orosz állások közepén, egy szép réten leszállt. Minden kimentési kísérlet reménytelen lett volna, mert rögtön száznál több orosz vette körül.

Schöffert a motorjánál egy koppanást hallott. Abban a szempillantásban a gépből lángnyelvek törtek elő, és a fél szárnya elrepült.

A gép nagy sebességgel közeledett a föld felé, de egy szó sem jött a rádióból. Nincs más, mint kiugrani. Lélegzetüket visszafojtva vártak. Senki. A fedélzeti rádiós, Haase törzsőrmester sem készülődött. A gép nyílként zuhant lefelé, kormányozhatatlanul.

Semmi mozgást nem láttak. 400 méter, 300 méter, 200 méter, 150, 100, 50 méter. Abban a pillanatban amikor a gép a

földhöz csapódott, láttak egy ejtőernyőt kinyílni, majd petyhüdtén összezsukódni. A rajta lógó test szintén a földhöz vágódott.

Az egész *század* feljajdult. Megvadult méhraj módjára szálltak mélyrepülésben körbe felette. Futó gyalogosok jöttek. Amikor az ernyőhöz értek, karjaikat felemelték és keresztezték. Vége, az ember halott.

Klöckl százados, az 5. század parancsnoka, mint rangidős tiszt megszólalt: „Figyelem, a parancsnokságot átveszem. Utolsó rárepülés a páncélosokra, majd repülés haza.” Mély, hideg hang az éteren át. Klöckl elegáns, kedvelt tiszt volt, de szavai úgy hangzottak ebben a helyzetben, mint egy káromkodás. Lopva a gépére néztek, mely olyan volt mint a többi, és hiányzott róla a „S”, Schöffner sárga jelzése.

A gépállásoknál az ezred a munkát abbahagyta. Megérkezett a jelentés, melyet senki sem akart elhinni. Mindenki me-reven nézte és számlálta a megérkező gépeket. Keresték a főnök jelzését, aki elesett a sztálingrádi csatában. A zenészek tétlenül álldogáltak. Érezték, most a szemük láttára valami nagy dolog történt. Egy ember, aki egy Stuka-alakulat szíve volt, elesett a harcban. Példamutató volt életében és halálában. Ellensége a gyávaságnak, de kíméletes a rábízottakkal. Ha látta hogy valakinek a félelemtől teli a nadrágja, egyszerűen nem vette észre. Az egység lelke, harcban az ész, még ha néha tombolt is. Másoknak szabad utat adott, és a hírességben leelőzhették, de tudták hogy mit köszönhetnek neki.

Nik 400. ellenség feletti repülését a szolgálatvezető és vagy húsz ember köszöntötte. Első szerelője egy „400” feliratú papírpajzsot tartogatott a kezében, melyet elfelejtett átadni.

Az egész repülőteret a tanácstalanság ülte meg. Tychen ment el Schöffert maradványaiért. Két vadászgép kíséretében érkezett vissza, mivel a holttest az első vonalban feküdt. A pilóták emelték ki a gépből, de a zászlóval letakart holttestet mindenki vitte volna.

Schöffert a sátrában, bombaládákban ravatalozták fel. Nem maradt ép csont a testében. A feje hátranyomódott, a szája szegletéből vér szivárgott, ami mostanra már fekete fonalként száradt az állára. Tekintetét keveset változott, csak a szemeiből tűnt el a feszültség, az élet. Most itt pihen a birodalmi hadilobogóval letakarva, fejénél acélsisak, lábainál két tiszti kard keresztbe téve.

A díszőrséget a tisztekből és az altisztekből szervezték meg. Éjjélkor váltotta Tychen és Jeschen Nikét meg Heint pártfogójuk ravatalánál.

A díszőrség után a sátruk előtt ülve fogyasztották el a 400. repülésért kapott italt. Nik megemelte az üveget, jó repülést kívánt, és nagyot kortyolt belőle.

Éjjél után a második század tisztjei vették át a díszőrséget. Békésen jött el a reggel, csak az öreget nem hallották többé tombolni, a segédisztjének sem kellett a szétszórt papírokat összeszedni. Amikor az öreg kiabált, tudták miért teszi: az általa vezetett emberek iránti felelősségérzete vezérelte. Mérvadó szakember volt, és remélhetőleg Szent Péter az égbe vezette. Más hadseregeknél az olyan embereket féltőn vigyázzák, akikre nyugodtan rábízhatják az embereket. De náluk nem számított.

Klöckl százados, a csoport legöregebb tisztje, Lovagkeresztes vette át az egység vezetését, és később is itt maradt. Klöckl századát pedig von Helmsburg főhadnagy kapta meg, aki friss

import volt hazulról. Rumnak is az eszébe jutott az utódlás, hiszen a Lovagkereszt mellett a Német Kereszt aranyfokozatát is viselte. Schöffernél már több mint egy éve rajparancsnokként repült, de továbbra is rajparancsnok maradt; pedig Schöffernél a rajparancsnok hátizsákjában ott volt a századparancsnoki tudás. A Klöckl-század is három napig lázban égett, amíg el nem jött a parancsnoklás kérdése. Sokan félték Rummtól. Kiemelkedő harcosságát nem mindenki kedvelte.

A zenekar meghosszabbította a tartózkodását egy nappal, hogy a főnök temetéséhez zenét adhassanak.

Éjjel esett az eső, de reggelre kisütött a nap. A földutak sártengerré változtak. A térdig érő latyak miatt minden jármű külön csapáson ment, a gyászvendégek is csak az utak mentén tudtak közlekedni. Csak a temetési helyszín előtt állt össze a katonai alakzat.

Egy ortodox templom előterének gesztenyefái alatt ásták meg a sírt. Egy méter mélyre ástak, de a gödröt már iszap szennyezte el.

Két ezred katonái álltak a sír körül, az orosz lakosság a háttérben békésen vigyorgott. Négy pilóta vitte a koporsót a felsorakozott csapatok előtt.

Az ezredparancsnok az egyes katonák hősiességéről és bátorságáról beszélt. Majd jelentette a repülő hadtest főnökének, a vezénylő tábornoknak:

– Az 1. és 2. Stuka-ezred tisztjeivel, altisztjeivel és személyi állományával Schöffér százados temetésén megjelent.

– Köszönöm, őrnagy úr! – Fiebusch vezérőrnagy csodálkozva nézte a sírgödörben lévő iszapot. Hogy a német hadsereg ilyen adjon egy tiszteletre méltó emberének! – Stuka-ezredek, egy katona távozik tőletek, aki az eljövendő csatákban nagyon fog

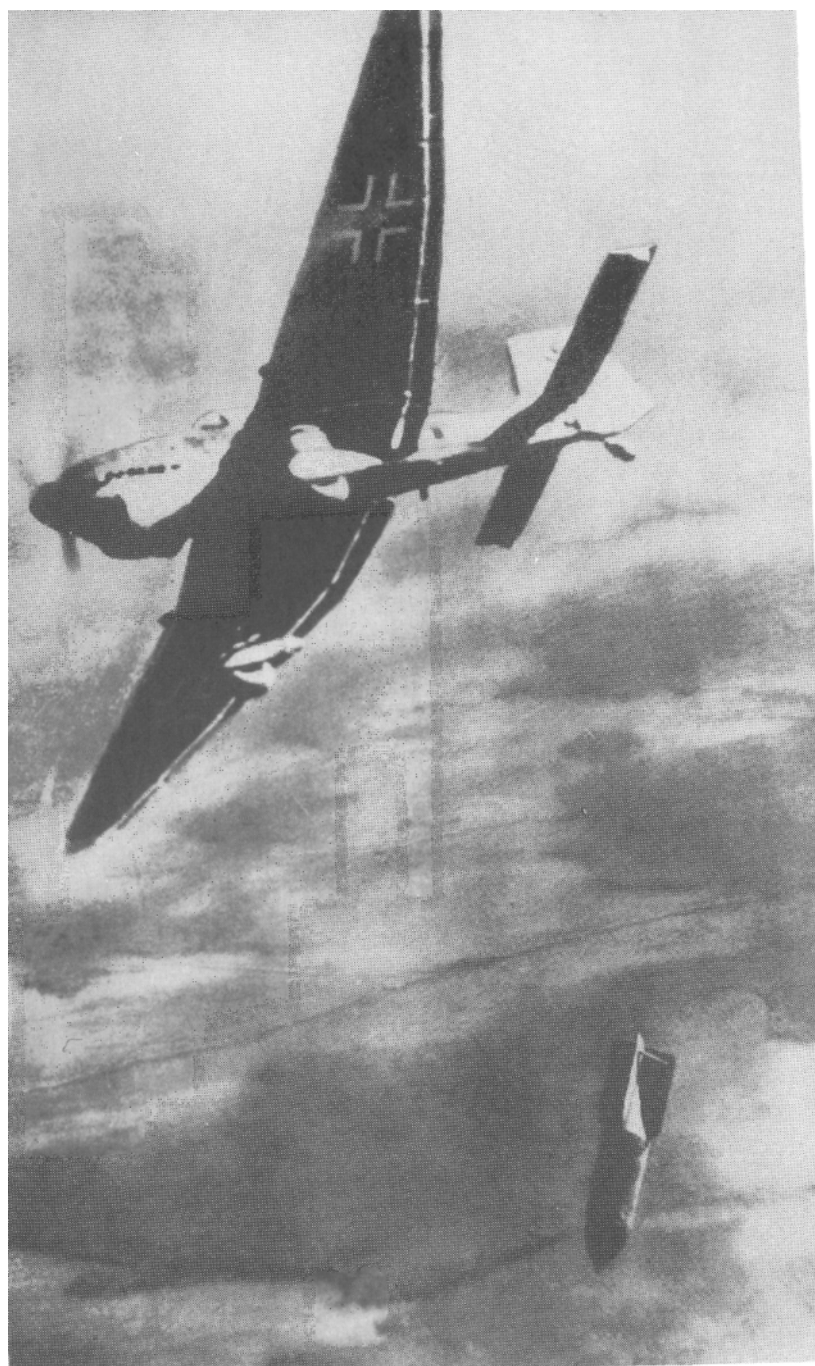
hiányozni. Ő gondoskodó apja volt egységének, és a Führer küldöttje a harcban. Vele sokat veszítettünk, de nemsokára egy ifjú ember lép a helyére. Ennek ellenére a személye pótolhatatlan marad. Tartsátok magatokat az ő irányvonalához, aki tanított benneteket. Maradjatok hűek a szelleméhez.

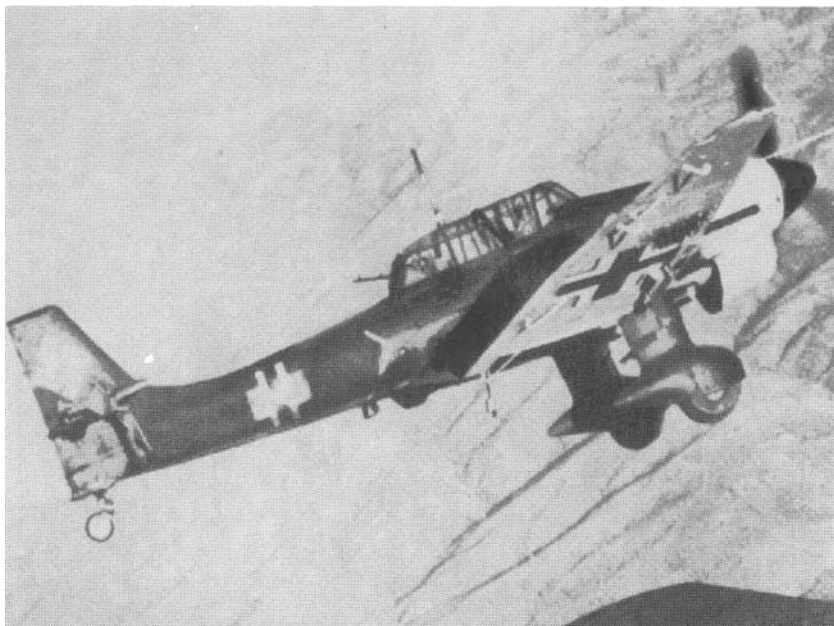
A búcsúztató után a koporsót a sírnál két gerendára tették, hogy kötélén a sírba eresztthessék. A díszszázadot Rumm vezényelte. Kardját kihúzva adta a parancsot. – Díszszázad, vigyázz! Jobbra nézz! Fegyverrel tisztelegj! – Ő maga is tisztelgett a kardjával, majd visszalépett, és sortüzet vezényelt. A dörrenések a templom faláról visszaverődve elenyésztek a sztyeppében. A zenekar halkán játszott, és a koporsó lassan alászállt a sírba.

Rumm a szertartás végén a szolgálatvezetőre ruházta át a század vezetését. Lehajtott fővel állták körül a sírt a Schöfferszázad pilótái. Parancsnokukra gondoltak, aki annyi légvédelmi tűzön és légi harcon átvezette őket, és most itt marad egyedül, idegen földben.

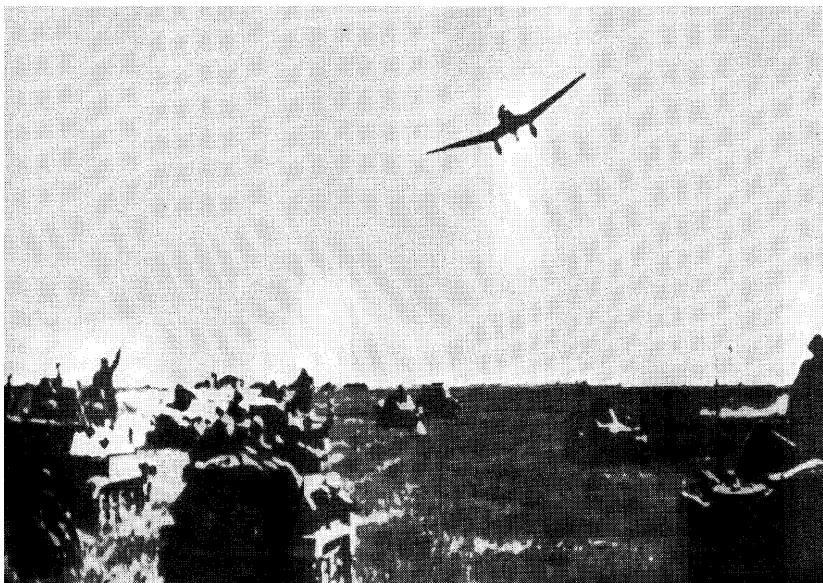
Közben a sztálingrádi csata a tetőpontjára hágott. Október volt, nyomasztó vigasztalanság terjedt. Ez az ország még sokkal erősebb, mint gondolták. Megkapták a parancsot a téli fedezékek építésére. Ez változást jelentett. Egy közeli erdő fáit letarolták válogatás nélkül, és a közeli elhagyott épületeket is lebontták. Ez volt az építőanyag.

Az ellenséges elhárítás egyre erősödött. Esetenként százánál is több ellenséges vadással találkoztak, de azok a légi harcot csak túlerőben vették fel. A légvédelem a Volga keleti partjáról tüzelt a folyón át. Az orosz tüzérség ha a Stukák felettük jártak, a lövegcsöveit leengedte és álcázta magát.

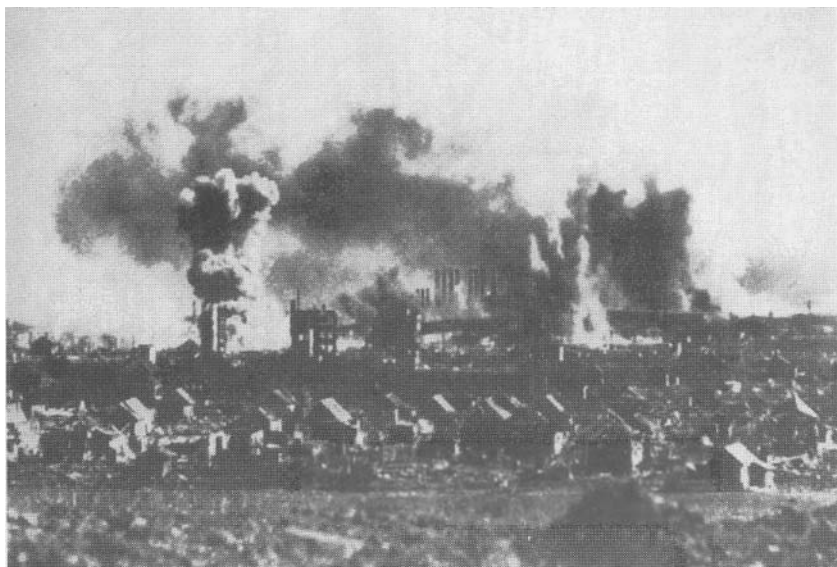

Századparancsnoki gép, farkán a sárga jellel

Egy JU-87-es átrepül egy német páncélosék felett

Sztálingrád az égő olajtartályokkal és gyárakkal

Bombatelitalálat egy Brozinnij környéki hídon

*Egy páncélosból kitekintő irányítótiszt, aki rádión keresztül cél-
megjelölést ad a Stukáknak*

Mire Oblivskaján elkészültek a bunkerek, megérkezett az áthelyezési parancs Karpovkába, mely a Don és a Volga között volt, Sztálingrádtól nyugatra.

Időközben egy munkacsapat érkezett. Az idős embereknek a repülőtér szélén kellett szállásokat építeni. Ezen a kies sztyeppén nem volt egy fa sem, ezért szétszedték az oblivskajai bunkereket, és szállítógépekkel szállították ide az anyagot 120 km távolságról.

Mivel az egység gépszáma alig érte el a századerősséget, hamarosan utánpótlás érkezett.

November közepén naponta, a sztálingrádi bevetések szüneteiben zavaró repülésekre mentek a nagy Don-kanyarhoz. Ott az orosz csapatösszevonásokat kellett megfigyelniük. Jelentéseikre a német hadvezetés nem reagált. A nagy Don-kanyar északi szélén, Voronyezs irányában, Klemensktől délre támadtak egy pontonhidat, melyen át az orosz páncélos- és gépesített egységek átkeltek a Don nyugati partjára, és ott békésen leálltak. Alig volt légelhárítás. Ide a fiatalok is repülhettek, míg Sztálingrád fölé nem volt ajánlatos küldeni őket.

A Don-kanyarban dőlt el Sztálingrád sorsa, és kezdődött a német vereség. Az oroszok akadály nélkül alakíthatták ki a hídfőjüket, melyeket az esetenkénti zavarórepülések nem veszélyeztettek.

Amikor az egység egy sikeres kalacsi támadás után 200 km-es sebességgel végigviharzott ezen terület felett, csupán néhány román tüzegegységet láttak, melyek a volgai távlatból homokváraknak látszottak. Biztos hogy voltak még csapatok, de azok a vélhető támadási irányban várakoztak. Északon egy teljes német gépesített hadosztály várakozott támadásra készen, viszont ezen a csaknem kétszáz kilométeres szakaszon csak ki-

sebb egységek voltak, melyeket önálló alakulatként nem is vettek számba.

Az utolsó posta október közepén jött hazulról. Azóta csak a semmitmondó híreket hallgatták.

Nik számolta a napokat. November közepén kellene jönni a híradásnak, hogyan zajlott le a szülés. De nem jött posta. Harkovban visszatartották a leveleket, mert a ló'szer és az élelmiszer elsőbbséget élvezett. Pedig a posta is fontos lett volna.

Naponta négy-öt alkalommal támadták a doni hidat, de az orosz utánpótlás zavartalanul áramlott a nyugati partra, mert az oroszok semmibe vették: ezeket a támadásokat. A szállítás csak akkor és addig állt le, míg a gépek ott tartózkodtak. A Stukáit átélhették azt a színjátékot, hogy az orosz utánpótlás szállítása az ő felügyeletük mellett történik. Ilyet még eddig nem láttak. Az ellenség a hídfő építésénél nem volt tekintettel a veszteségekre, mintha szorította volna óTcet egy határidő. Ugyanakkor a német főTiadiszállás semmiféle ellenlépést nem tartott szükségesnek.

A hídfő' elleni támadásnál Stürm fő'törzsó'rmester, fiatal rádiósával, Katschmarekkel lezuhant. Egy orosz készenléti állást támadtak a Don innenső' oldalán, és égve zuhantak egy olajtartályra. Ismét elment egy a régiek közül. Olyanok lettek raj- és századparancsnokok, akiknek sokszor még a nevét sem tudták. Az olyan emberek elvesztése, mint Sturm, óhatatlanul a repülési színvonal csökkenéséhez járult hozzá. Az utánpótlásnak alig volt alkalmja a helyes repülés elsajátításához. A légi harcoknál gyakran értetlenül néztek, és vártak egymásra. Ilyesmi régebben nem fordulhatott elő. Ha Schöffner visszajönne, ordítogna és könnyezne a látványon.

Még mindig nem jött meg a posta. Helyette a törzs egy tábori színházat vezényelt hozzájuk, két férfit és két nőt. Megfékezésük hihetetlennek tűnt, mivel az orosz nőkön kívül már hetedik hónapja nem láttak nőt. Egy fehér hajú nő jelentzett elsőként az uraknál, de a második vállalkozóbb szelleműnek látszott és mosolygott. Összeecsücsörítette a száját, testes combjait a ruha sem tudta leplezni. Egyéni tulajdonságait ugyan még nem ismerték, de erotikus csemegének tűnt virágzó nőiességével. A tapasztalt nő elhárította a segítő kezeket a kiszálláskor. Szűk ruhát viselt, mely kétségkívül kidomborította gótikus vonalait. Mosolygó, szemgyönyörködtető látvány volt. egy férfit sem különböztetett meg a nézésével, egyaránt rámosolygott mindenkire. Ennek ellenére jobban lázba hozta a repülőteret, mint egy első fokú készültség.

A november közepén beköszöntő köd lehetetlenné tette a légifelderítést, a törzsek csak a többnapos földi adatokra támaszkodhattak. Pár nap múlva érkezett a hír, hogy az oroszok támadásra készülődnek, de senki nem tudta, hol. A talajon sűrű köd ült, a gépekkel nem lehetett felszállni. A repülőtéren a két Stuka-ezred százhusz gépe várta a felszállási lehetőséget, hogy a földi csapatoknak támogatást nyújthasson.

Délben már tudták, hogy az oroszok a nagy Don-kanyarnál áttörték a vonalakat, a román és az olasz állásokat elsöpörték. Késő délutánra már elfoglalták a kalacsi utánpótlási vonalakat. Estére már minden bizonyossá vált.

Az ezredtörzstől Mantler altiszt a kocsijával még ráhajtott a hídra, amikor a hátuk mögül meglepte az ellátóoszlopot egy orosz páncélosegység. Ez az utánpótlási oszlop csak pisztollyal és puskákkal rendelkezett, a T-34-esek persze letiporták őket. A kocsikat az árokba lökték és simára vasalták. Aki megkísé-

relte a menekülést, azt legéppuskázták és simára taposták a lánctalpaikkal. Ez a vasalás új orosz játéknak látszott. A páncélosok az egyes emberekre vadásztak. Hernyótalpaikkal addig forogtak rajtuk, míg a testrészeket a fagyott talajba simították. Agy és hús, egyenruhadarabok, széttört fegyverek; csizmák, melyekben még lábak is voltak, autódarabok, lőszer és ellátmány, minden egyetlen péppé összedolgozva, értelmetlenül megsemmisítve az út két oldalán. Az első T-34-esek a hídon átrobogva megsejték Kalacsot. A kórházból a sebesülteket az ablakokon át kidobálták. A vöröskeresztes nővéreket, akik az utolsó pillanatig kitartottak a sérültek mellett, megölték.

Akinek kitüntetése volt, annak a homlokára vagy a mellére szegezték fel. A tiszteket a birodalmi hadilobogóval takarták le vagy azzal akasztották fel őket. Ezen vérfürdő szemtanúi, akik még idejében el tudtak menekülni, rémülettől eltorzult arccal beszéltek a történekről, és a félelem izzott a szemükben.

Karpovka 25 kilométernyire keletre feküdt Kalácstól. Elfoglalásával november 21-én bezárult a katlan, csupán délnyugat felé volt egy keskeny kijárat. Ott azonban sem út, sem híd nem volt. Az oroszok végül azért foglalták csak el, hogy az illúziókat végképpen szétzúzzák. A sztálingrádi gyűrű ekkor már tömör volt.

1942. november 22-én reggel az egész repülőtéri állomány a földön vette fel a harcot a támadókkal szemben. Csak jöttek a hóförgetegen keresztül, nem tudták merről és hányan.

A géppuskákat kiszerezték a gépekből, de az oroszok első sorban a légvédelmi ágyúktól tartották magukat távol.

A színházi csoport, a szépen öltözött Lottival egy katlan közepén rekedt. A színészek egész egyszerűen menekülni akartak, mindegy hogyan. Végül is a német hadsereg ilyet még nem élt át. Az okos Lotti minden rendfokozatot és elvet félretéve a repülőszemélyzetet cserkészte be. Volt olyan okos és sokat látott, hogy tudja, a megmenekülés csak a kisemberektől várható.

A Reschan-század volt a házikóhoz a legközelebb, és úgy adódott, hogy Lotti őket tisztelte meg legtöbbet a jelenlétével. Figyelemkeltő, ringó járásával gyakran megfordult a század körletében. Ahol megjelent ott megállt a munka, még az ellenségről is megfélemedtek, noha azért voltak itt.

Rumm készítette a repülésbeosztást az esetleges áthelyezéshez, ő határozta meg, ki kivel, hova repül. Lotti a katonák közt állva összecsuicsörített ajkakkal nézte Rummot. Három-négy ember fért el a rádiós mellett, de akkor a tetőt nem lehetett lezárni. Az egyetlen akinek a gépén még volt hely, az elosztásra késve érkező Nik volt.

Amikor Lotti meghallotta hogy Nikhez osztották be, láthatóan fellélegzett. Többé nem tévesztette szeme elől Niket, minderi mozdulatát követte barátságosan, de bizalmatlanul.

– Na, kicsi, én lettem a taxisofőröd. Nem örülsz nekem? Lotti válaszul a hosszú szempilláit rebegettette. Nik megrémült csábító nézésétől, mert a szerelemben nem ismerte a hátamenetet.

Gyorsan elvitte a raktárbunkerhez, és hosszas keresgélés után kiválasztott neki egy megfelelő méretű repülősoverallt. Aztán a saját bunkeréhez vezette: – Itt a kályha, edények. Csinálj valami hasznosat. Főzz valamit, mert megéheztünk!

Tychen délután elstartolt, hogy mélyrepülésben felderítést végezzen. Alig talált vissza, pedig a bal kerék a sínzálon elvált

alkalmazta, de a repülőter előtt elvesztette a vasutat a szeme előtt.

November 23-án éjjel az orosz tüzérség tervszerűtlenül lőni kezdte a repülőteret. A tüzérségi tűz erősödött, melyre géppuskákkal válaszoltak. Amikor visszatértek a bunkerbe, Nik látta hogy Lotti a köpenyébe takaródva a kályha előtt remeg. Inkább a félelemtől, mint a hidegtől didergett.

Elvitte a tábori konyhához, hogy segítsen a tea főzésénél. A lány onnan a konyhasók heves tiltakozása ellenére egy kanna forró teával az állásokhoz ment.

Dél felől mintegy három méter magas vasúti töltés határolta a repülőteret. A túlsó oldalról tüzérségi támogatás mellett páncélosok készültek átgördülni rajta. Az orosz előrenyomulás iránya keresztezte a nehéz légvédelmi lövegek területét, akik még az éj folyamán sündisznóállást alakítottak ki. Amikor az első páncélos átgördült a töltésen, a lövegek elkezdtek tüzelni. A repülőter most a páncélosok és a tűzokádó lövegek közé került. Az ellenséges tüzérség is bekapcsolódott a küzdelembe. A hajnali félhomályt a robbanások megvilágították, mint a kísérteties fényben álló ravatalt. A páncélosok nem jutottak lövéshez, mert a légvédelem kilőtte őket. A maradék a töltés mögé húzódott vissza. Az oroszok a támadást leállították, mert a légvédelmi lövegek tüze nem szerepelt a terveikben.

Nik visszaszaladt a konyhához valami meleget inni. Lotti a sarokban egy ládán ülve remegett.

Hajnali 5 óra 45 perckor érkezett a légi hadtest parancsa: *A motoros gépek kirepülhetnek. A kiszolgálószemélyzet földi bevetésben marad.* Hat órakor megindultak az első gépek, akik

minden irányból egyszerre akartak felszállni. A keveredéshez az ellenséges tüzéség játszotta az aláfestő zenét.

Egy Stuka az átláthatatlan ködben nyugat felé startolt. Egy román ME-109-es délről, és egy ME-110-es pedig északról. A veszélyt meglátva egyik pilóta sem vette le a gázt, sőt az egyik még nagyobb gázadással megpróbálta a gépét a másik kettő felett átemelni. A JU-87-es és az ME-109-es a repülőtér közepére már annyira felemelkedtek, hogy az ME-110-es elmegetett volna alattuk. De ebben a pillanatban a JU-87-es és az ME-109-es fülsiketítő robajjal egymásnak csapódott, egy pillanat múlva az ME-110-es is nekik szaladt. A reptér közepén égő roncsalmaz lett belőlük. Az oroszok azt gondolhatták hogy egy lőszerraktárt találtak el, mert fokozták tüzüket a lángok irányába.

A német vadászok gépállásaira egy Stuka zuhant, mert a pilótája gyorsan akart felemelkedni a talajról. Ezért négy vadászgép is felrobbant a startra kész pilótaival együtt. Egy JU-87-est a levegőben ért tüzéségi találat, a szétrobbanó gép darabjai a Roschan-század emberei felett repültek el. Egy ME-109-es szintén tüzéségi találatot kapott felszállás közben, egy Stukának a futóműve szakadt le a belövéstől; ennek ellenére még felszállt, meghazudtolva minden elméleti megfontolást. Ez a gép Karpovka falunál zuhant le, miközben lángba borította a hadsereg-parancsnokság több épületét. Egy román század felszállás közben kapott számos találatot a repülőtér északi peremén. A gépek lángra lobbantak. A románok megrohanták a német gépállásokat, és könyörögtek hogy velük meheszenek. Ezt a kérésüket nem tudták teljesíteni, mert a saját emberek számára sem volt elegendő hely. A kialakuló pánikban egyesek a gépszárnyakra kapaszkodtak fel. Egy román tiszt

a pisztolyát előrántva tüzelt annak a gépnek a kabinjára, amelyik nem vette fel. Csak a fedélzeti rádiós rövid géppuskasorozata riasztotta el a további lövöldözéstől. Ez másokat is ki-józanított.

Ezt az alkalmat használta ki a 3. század szolgálatvezetője, egy öreg újoncrémítő, és embereivel a katonákat a fedezékek mögé terelte.

Rumm gépén a farokkerék kilyukadt egy repesztől, pótlására a másik század gépeinél keresgélt. Behring Roschan gépe mögött szállt fel, de Nik a lemerült akkumulátor miatt nem tudott indulni.

Jeschent felszállás közben eltalálta egy repesz. Másik gépet kellett neki is keresnie, mert a szerelőknek már nem volt használható pótkereke.

Egy óra múlva jelentették Niknek, a gépe startra kész. Nik még lenyelt egy korty pálinkát:

– Na, kislány, felkötni a nadrágot, és nézd meg a pulzusodat. – Átadta neki az üveget. Lotti is húzott belőle bátorításul.

– No akkor kipróbáljuk, hogy az Iván mennyire söpörte tisztára a repülőteret

A tüzelés valamennyire alábbhagyott. A háború e pillanatban nem a reptéren, hanem attól mintegy ötszáz méternyire tombolt. A század négy gépe volt még a repülőtéren. Nik az embereivel a géphez ment. Rumm is nyugodt volt, és rá sem nézett a Nik mellett remegő verebekre.

– Harder, próbáljunk egymásnak tűzoltalmat adni!

– Világos, főhadnagy úr. Először szálljon fel ön!

– Nekem mindegy. Lehet maga is az első gép.

Fritz Engel, legfontosabb emberként elhelyezkedett az ülésben. Az ejtőernyő ebben az esetben illuzórikus volt, mivel a

felhőalap kétszáz méternél volt, és ebben a magasságban már jelentkezett az eljegesedés veszélye is. Braun altiszt a hátsó ülés és a rádió között kapott helyet, Lotti Engel balján kuporgott, és alig látszott ki a gépből. Nik a tetőt félig behúzta, mintha az egy tűzérési belövésnél védelmet nyújtana.

Amikor elhelyezkedtek, még egyszer visszaszisztelegtek a század embereinek. Látták, amint Jeschen egy farokkereket cipel a szerelőjéhez, S még valamit láttak: Janscher tizedes a legnagyobb nyugalommal igazgatta egy teher-vitorlázógép vontatókötelét. Nik megtörölte a homlokát. Vajon teljesen megbolondult ez a Janscher?

Esett a hó, a látástávolsága csak ötszáz méteres volt. Mivel a JU-87-esen nem volt jégtelenítőberendezés, ezért az oroszok felett maximum 250 méter magasan repülhettek el.

A repülőtérről környékén az ellenség az éj folyamán könnyű légvédelmi ágyúkat helyezett el.

Roschan eligazítása szerint Kalács felett átrepülve, a Don felett kellett megközelíteni a Gsir-folyó torkolatát, ahonnan a csiri pályaudvarhoz repültek, mert az állítólag még német kézen van. A Don keleti partja lapályos, de a nyugati oldalon a dombok meghaladták a négyszáz méteres magasságot. Ezt minden pilóta jól tudta, és azt is hogy mit jelent ez, amikor az eljegesedés határa kétszáznál van.

Nik kivárta míg Rumm felemelkedik, majd nem lévén előtte akadály, ő is nekiindult. A nyitott páncéllemez felett látta hogy Lotti arca félelmet tükröz, és görcsösen kapaszkodik az ülésbe. Láttá, amint Rumm a felszállás után a gépét lenyomta, és végigszorozta az orosz állásokat. Nik a bombáit ejtette ezekre az állásokra, majd mélyrepülésben lőtte az oroszokat, de ugyanígy cselekedett Engel is. Lotti lecsukta a szemeit és vé-

gighányta Engel szőrcsizmáját, aki elégedetten bólogatott hozzá. Ennek a babuskának még ezt is elnézte, csak kissé eltolta a tetőt, hogy friss levegő áradhasson be.

Rumm lassabban repült, így Nik hamarosan beérte. Ettől kezdve mélyrepülésben, egymás mellett húztak a Don irányába. A magaslatokról lőtték őket, de gyorsan és alacsonyan repültek, így nem sok kárt tehettek bennük. A Csir torkolata felett nyugati irányba fordultak, de a pályaudvarnál újra lőtték őket. A jelentések tehát ekkorra már nem voltak igazak.

Csak Surevikinál láttak német csapatokat, ekkor magasabbra emelkedtek. Oblivskaján, a régi repülőtéren szálltak le, ahol szinte egy új élet kezdődött számukra.

Hein mosolyogva várta őket egy üveg pálinkával. Nik kimászott a gépéből, mögötte Engel azon fáradozott, hogy Lottit segítse kimászni, aki az átéltek hatására torkaszakadtából ordított.

Nik és Rumm ráhúztak az üvegre. Rumm nevetve megkérdezte:

- Elvesztette az utasát, vagy éppen a sminkjét igazítja?
- Ő ordít, de hogy az örömtől vagy a félelemtől, azt nem lehet tudni.

Nik fellépett a gépre:

- Nos, kisasszony, hogy szolgál az egészsége?
- Óh, Harder úr, inkább halott, mint élő vagyok. Még mindig úgy érzem, a gyomrom a torkomban van. – A hányadéktól elég siralmasan nézett ki.

- Gyerünk, kislány, fogd a kezem, ott túl van víz, és lemoshatod magad.

Kiszállt a gépből. A szárnyon megcsúszott, Niknek kellett elkapnia. Amint lemosakodott visszanyerte a színét, és már nevetett.

A katlanból történő felszállásra végszükségben került sor, mert nem kockáztathatták hogy a gépeket rövid idő alatt szétlőjék, és a hajózáállomány elvérezzen a földi harcokban. Az 52 gépből így is elveszett 23; ebből 14 a visszarepülésnél, 9 még a repülőtéren tört össze. Ám az Oblivskajában leszálló gépek már másnap bevetésre mentek vissza, a katlanhoz.

Noha a felszállás maga is kockázatos volt, Janscher egy vitorlázógépet is kötött maga után. Ezt személyzettel és felszereléssel jól túlterhelték. Janscher az engedélyezett 11 helyett 13 embert vett fel, nem véve figyelembe a terhelési előírásokat. Fél hétre már minden üzemképes gép elrepült, ám a Wolf-század gépállásainál még mindig ott állt Jeschen gépe, magasra emelt farokkal. Janscher a starthelyen állt, majd nekiindult. A vitorlázó már elemelkedett, de ő még vég nélkülinek tűnő gurulásban volt, majd végre felemelkedett. A repülőtér szélénél már lőttek rá, de elfordulni nem tudott, mert a sebessége még kicsi volt.

Amikor Janscher a légvédelmi állások felett járt, a magasból három ME-109-es zúgott alá, és minden csövükből lőtték az ellenséges állásodat. Janscher így szerencsésen eljutott a Dón közelébe. Ott ismét az ellenséges állások felett kellett elrepülnie, de nem lőttek rájuk.

Vagy egy lövéstől, vagy csak úgy egyszerűen elpattant a vontatókötél, és a vitorlázógép eltűnt a felhőkben. Pilótájának sikerült a felvonulási úttól távolabb letenni a gépét. A benne ülők kiugráltak, és körvédelmet alakítottak ki. Az oroszok mintegy hétszáz méternyire meneteltek tőlük, de nem voltak

járműveik. A Stuka egy darabig körözött felettük, és lőtte az orosz gyalogosokat. Néhányszor még átrepült felettük, majd északkelet felé elment. A földön pedig a géppuskákkal még távol tartották az oroszokat.

Janscher visszarepült Karpovkára, és az izzó ágyútűz ellenére leszállt abból az iránybői, melyből nem vártak gépet. A repülőtéren maradtak arra gondoltak hogy belövést kapott, és azért kellett kényszerleszállnia. Janscher nem magyarázgattott, hanem drótkötelet keresett, de nem talált.

Jeschen hadnagy gépe végérvényesen használhatatlan maradt. Most odament Janscherhez, és meghallgatta a kérését. Jeschen segített kötelet szerezni a tűzerektől; amit egy tizedes nem ért el, azt egy hadnagy megszerezte.

A kötelet felerősítették. Újra elstartolt a gép, de előtte kiszedték a géppuskát és minden nélkülözhető felszerelést, a rádiós mellé pedig beült Jeschen. Jeschen hadnagy akkor értette meg Janscher tervét, amikor az a vitorlázógép mellett leszállt, és azt a vontatóköteléhez erősítette. Nem szólt egy szót sem. Csak később kérdezte meg, mi lett volna ha nem engedélyezi ezt a leszállást? A válasz egyszerű volt: „Akkor is leszálltam volna...”

Janscher a második felszállásakor bombákat is vitt magával, ezekkel támadta leszállás közben az oroszokat.

Amikor a kötelet felerősítették, Janscher nem nyugati, hanem keleti irányban szállt fel. A start versenyfutás volt a halállal. Egyszer már úgy tűnt fejreáll a gépével, de a huszárcsíny sikerült, és elemelkedett a talajtól.

Alig 300 méteres látás mellett érték el a Dont. A nyugati part dombjairól lőtték őket. Janscher is megtalálta a Csir torokat, és nyugat felé repült tovább. Azt hitte ő is hogy a vas-

útállomásnál eléri a német vonalakat, ám az állomásnál tüzelő légvédelmi ágyú eltalálta a bal szárnyát. Alig tudta a gépet tartani. Más nem maradt, mint a régi jelszó: „Gázt le, gyújtást ki, szemeket fel, botkormányt a hasra, és várni, amíg törik a gép...” Ez a repülőstudomány az ilyen esetekben.

A szállító vitorlázó még elérte a német vonalakat, melyek az állomás nyugati szélénél voltak. Személyzete kiugrott és támadta a motoros gép felé rohanó oroszokat. Mindenki mindenkit lőtt. A német állásokból gránátvetőkkel adtak támogatást a repülősöknek. Már majdnem elérték a német árkokat, amikor Janscher fejlövést kapott, és a helyszínen meghalt. Miért rúgta fel az Égi Uraság a játékszabályokat?

A legfelsőbb hadvezetés, miután ez a tett nyilvánossá vált, eltekintett a büntetéstől, ami az életben maradó Janscherre várt volna. Áthajtott Janscher repülő múltjáért előléptetésben részesült, és megkapta a Vaskereszt II. fokozatát. Menyasszonya hetedik hónapos terhes volt, és a völegényét várta házassági szabadságra.

Nik és Hein felkeresték egykori barakkjukat. Az egykori szép építmény romokban hevert, egy mély gödör volt a helyén.

Lotti hasznosítani akarta magát. Teát akart főzni, és fát gyűjtött a tűzhöz.

Nem mozdult Nik oldaláról. Nem szólt egy szót sem, de az arcára volt írva, mindenre képes lenne, hálából a megmenekülésért. Körbesétálta Niket:

– Nem tudom hogy mondjam el, ezért tegezve mondom, mert úgy jobban hangzik. Ezeket a napokat nem felejttem el, amíg élek. Tudom, buta tehén voltam, de mára már valami más lettem.

Egyszerre távoli ágyúdörgés hallatszott. Ez időben Oblivskaján ilyesmit hallani különleges dolog volt. Rumm kiadta a parancsot:

– Böck törzsőrmester, készítsen elő egy gépet! Meg kell néznem a környéket, itt valami nincs rendben.

Tychen is így vélekedett: – Főhadnagy úr, vigyen magával néhány bombát. A visszatéréséig már bevetésre készén állunk, ha az oroszok áttörték volna a frontot.

Alig pár kilométerre hallották Rumm bombáinak robbanását. A repülőtér megélnékvült. Az ezred-segédtsízt jött egy kocsival, és csikorgó fékkel állt meg.

– A gépeket felkészíteni! Az oroszok áttörték, a század egyedül maradt. – Elrobogott, és ezt a színjátékot más századoknál is eljátszotta.

Roschan jött futva:

– Nem tehetünk mást, fiúk! Egy kisebb német egység áll szemben hatalmas túlerővel. Ha mi nem segítünk, akkor egy óra múlva itt az orosz.

– Vannak páncélosok?

– Úgy hallottam, nincsenek. Lovas kocsikkal jönnek. Velük szemben csak néhány gyalogoszázad és tartalék egység, meg egy tábori sütőde áll.

A gépekhez rohantak, ahol egy szerelőre három gép jutott. Lotti kibomlott hajjal futott utánuk. Ő is férfi módjára dolgozott, hiszen senki sem akarta hogy estére már oroszok legyenek a repülőtéren.

Amikor Rumm feltűnt a láthatáron, Roschan a rajával már felszállt. Őt követte a Tychen-raj. Roschan és Tychen teljes gázzal repültek.

Északról, a nagy Don-kanyartól Oblivskajáig törtek előre az oroszok. Ha rejtve maradnak, akkor estére már a kezükbe került volna a repülőtér. A gépek még alig érték el a 700 méteres magasságot, de máris a cél felett voltak. Az oroszoknak nem volt légvédelme, csak tüzésége és géppuskái. Amikor egyre több gép érkezett, az oroszok menekülni kezdtek. A német földi csapatok is irtani kezdték őket. Dél és öt óra között Nik tizenkét bevetésre repült. Minden alkalommal felhasználta a lőszerkészletét az utolsó darabig. Délután ötkor jött a jelentés, hogy a maradék orosz megadta magát. Hárromezren voltak 600 némettel szemben, közülük 800 adta meg magát, a többi meghalt.

Lotti a kezeit véresre tarázta, és büszkén mutogatta a sebeit. Amikor a gépek visszatértek és jelentést tettek, szemmel láthatóan megnyugodott. Tágra nyílt szemekkel nézte a fel- és leszállásokat. Ahogy előrehaladtak a dolgok, annál érthetőbbé vált számára minden. Már alig figyelt oda a gépeken levő géppuskatalálatokra.

Az est beálltakor jött egy gyalogos őrnagy, és megköszönte a támogatásukat. A pilóták nélkül megsemmisültek volna.

Lotti öreg bakák módjára a fogaival tépte a sültet, az etikett szolgálaton kívül lett helyezve. Ilyen jól még nem esett neki az étel, sőt a pálinkásüveget is meghúzta.

A következő reggelen a repülőtér távolabbi környékén is megjelentek az orosz csapatok. A Stukáknak még két bevetésre elegendő bombája volt a nyári offenzíva maradékából. Üzemanyag is alig volt már, csupán lőszer volt elegendő mennyiségben. Délben jött egy szállítógép, és elvitt magával minden mozgathatót, estére pedig megjött az áthelyezési parancs Morovszkajába.

Ott háterszági viszonyok uralkodtak, csak a sorban érkező frontegységek zavarták az idillt. Helyes kis házikók is voltak ott.

A repülőtér közelében szerzett a csoport egy kis épületet. Itt találkozott össze a 2. ezred maradványa az Immelmann-ezreddel.

A legközelebbi szép napon bevetésre mentek a karpovkai katlanhoz, vadászkísérettel. A repülőtérre akarták felszabadítani, hogy közbenső reptérként használhassák. Száz kilométert kellett az ellenséges terület felett átrepülni, hogy a katlanbeli, egykori repülőtérüket elérjék. A repülőtér környezetében tüzérségi és páncélosállások voltak, melyek találatai pontosan ülte. Ezeket támadták. A gyalogsági állásokat végigsorozták a nagykönyvben megírtak szerint. A bajtársak megtapsolták őket. Nekik viszont a visszamaradt légvédelmi osztály adott támogatást. Ezek a töltésre települtek át, és onnan tüzeltek az oroszokra, minden támadásukat megghiúsítva.

Az utolsó berepülésnél Rumm gépe egy gépágyútalálalatot kapott, és emiatt kényszerleszállt a repülőtérre. Jól szállt le, de a gép a kiurulás során összetört.

A következő napon Behring csinált kényszerleszállást a leszállójelre. Amikor kimászott a gépéből, Rumm már ott állt mellette:

– Na, most már ketten várhatjuk az elszállításunkat.

A repülőtérre serény munka folyt, a belövések gödreit betemették hogy a leszállópálya használható maradjon.

Napokig nem tudtak a katlanba berepülni, mert a Don és a Volga között a felhők szinte a talajra ülte. A folyók a hidegben is párologtak, mintha fűtöttek volna alattuk. Ez időben az oroszok észak felől Milorevónál az állásaikat megerősítették.

1942. november 29-én napos idő volt. Mialatt Nik az ezredel a katlanba repült hogy a bajtársainak segítséget vigyen, odahaza a felesége a reggeli órákban egy kislányt szült, aki közel állt ahhoz, hogy a köldökzsinór megfojtsa. Amikor végre levegőt kapott, hangosan felsírt. Vajon távoli apját hívta?

Az ezred Don feletti átrepülésénél néhány löveg ijesztgetésül lövöldözött utánuk. Karpovka hóba fagyva, ködbe burkolva feküdt alattuk. Már az odarepülés alatt valami nem volt rendben Nik motorjával. Kereste a hibát. Megkísérelte kézi szivattyúval az üzemanyag betáplálását, de ez nem segített. Tychen gondterhelten nézett át hozzá. Minden bombát egyenként kellett volna vetnie, de az első rácsapástól már nehezen tudta a gépét felvenni. Féloldalasán repült tovább, és a légcsonar egyre lassabban forgott. Nik éppen letette a gépét a repülőtérén, amikor zörgést hallott a motorból és a légcsonar teljesen leállt. Kigurulás közben ráadásul fejreállt egy tüzérségi belövés gödrében.

Alig lépett ki a gépéből, máris hallotta a csata tombolását. Mindenfelől lőtt a tüzérség. Az elmúlt napokban közelebb jöttek, mert a Stukák bombázásai között hosszú volt a szünet. Ha nappal két löveg tört össze, éjjel az oroszok tízet hoztak a helyébe.

A bajtársai futva jöttek elébe, de mindenkit megelőzve Hein:

– Boldog viszontlátást, Nik. Már azt hittem, a karácsonyt egyedül ünneplem, a te bamba tekinteted nélkül.

Rumm a karjaiba kapta: – Isten hozott, ebben a szarban. Mit csinál a háború odaát?

– Köszönöm a kérdését, főhadnagy úr, úgy eszi a gépeket hogy az siralmas.

Nik a gépében tartott néhány üveg italt. Itt a katlanban élelem még csak akadt, de ital, az már nem. Faggatták, mi a hely-

zet a katlanon kívül? Elmondta, hogy a 4. páncélos hadsereg Roth tábornok vezetésével megkísérelte a katlan felnyitását, de eddig még nem sikerült.

A megélénkülő ellen Jeges tűz elől a régi bunkerjükbe mentek. Rumm után Solben is meglátogatta. Nyomott hangulatban az otthoniakról beszélgettek, többet, mint azelőtt. Mikor lesz ennek vége? Vajon kiszabadulnak-e a körülfűrésből?

Solben, szokásának megfelelően sisakban ült a bunkerben, és vöröslött az orra, Hein elmesélte, hogy két napja egy orosz U-2-es jön rendszeresen, amit maguk közt „varrógép”-nek neveztek. Ez a kis kétfedelű gép brummogva érkezik. Solben a szolgálatvezető bunkerjében üldögélt, amikor ez a gép ledobálta a „tojásait”. Az egyik a bunker tetejét átfúrta, és Solben orra előtt fűródott a talajba. Ennél a bombánál elektromos gyújtó helyett mágnesest használtak, emiatt gyakran befűledt. Solben épp egy falat húst akart lenyelni, és ijedtében a kijárat helyett a szemközti falnak rohant. Akkor sérült meg az orra. Ha nem sérül meg, talán meg sem állt volna az orosz állásokig.

Később a bedöglött bombát kiszedték és a latrinába dobták. Azóta Solben a szükségleteit csak messze távol végzi el.

Napokig tartott a rossz időjárás, egy gép sem mutatkozott az égen.

Egy este egy Őrnagy jött a gyalogosoktól, oldalkocsis motoron. Amikor az Őrnagy elment, Rumm lógó orral jött ki a bunkerből: – Fischer főtörzsőrmester, a század maradványa sorakozzon fel!

Az egység felsorakozott, de a ruházatuk nem volt egységes. A szakács a sérüléseit a sisak alatt egy színes ronggyal kötötte be.

– Mindenki figyeljen! A helyzet komolyra fordult, a repteret kiürítjük. Az egység Tatcinskába vonul vissza. Elrepülés majd onnan. – Mindenki lesápadt a hír hallatára. Az emberek eddig is nyugtalanok voltak, de reménykedtek, majd csak értük jön az ezred. A lövegek egy részét már fel kellett robbantani a lőszerhiány miatt. Sztálingrádnál van ugyan elegendő lőszer, de nincs mivel ideszállítani. A század 60 főből állt, most a maradék 12 ember a 2. századhoz csatlakozik, mivel ott is kevesen vannak. Hogy a kiürítés után még mi következik, azt előre nem lehet tudni. A századot én vezetem, és egy gyalogos zászlóalj része leszünk, melyet Senger százados vezet. Az előkészületeket azonnal meg kell kezdeni. Csak a legfontosabb felszereléseket vihetjük magunkkal. A beosztásokat a szolgálatvezető készíti el.

– Az esti előadás a komikusok halála miatt elmarad – ordította Hein.

Nik összeráncolta a homlokát: – Úgy tűnik, ez az első lépés a mennybemenetel felé. – Rumm hallgatott, az arca megkövült.

A kiürítés másnap reggel kezdődött meg az orosz tüzérség tüzelése közepette. A földi harcban járatlan hajózó személyzetet vonták ki először, közben a gyalogsági és tüzérségi egységek még tartották a repülőteret. Őket éjjel vonták vissza. Ezzel a katlan egyik legfontosabb pontja orosz kézre került. A repülőtér eddig is három oldalról körbezárt volt, és csak egy folyosón lehetett kijutni belőle.

A visszavonulási út hamar eldugult. Órák hosszat álldögáltak a gépkocsioszlopok. Reménytelenül összetorlódtak, és semmi remény nem volt a továbbhaladásra. Megkísérelték egy másik

útra való áttéréssel az előbbrejutást, de az is eldugult, mert egy tiszti egység miatt lezárták.

Senki nem tudta merre járnak. A század menetelt, a repülő's szörmezsizma meleg volt, de alkalmatlan a gyaloglásra. Röviddel a sötétség beállta előtt érték el a pitomniki földutat, a céljukat. Ez a falu tömve volt, az ott lévő néhány házban és melléképületben már égy gyalogos zászlóalj tanyázott.

Rumm felmérte a helyzetüket:

– Bajtársak, csak úgy jutunk szálláshoz, ha megbeszéljük az ittlévőkkel. – Némi vita után három helyen szalmát leszórva pihenésre térhettek. A század járművei reggelre érkeztek meg, a vezetők és a kísérők félig megfagytak az ülésekben. A forró ital is alig segített rajtuk.

Az egyik szállásmester nagyon nézegette a járműveket, Rumm csak a repülő's felszerelésre való hivatkozással tudta megmenteni azokat.

Továbbmenve hat kilométert tettek meg egy szánalmas területen át. Gödrök és romok behavazva, megfagyva. Fehér, végtelen ország. A katlant kialakító oroszok ezen a környéken találkoztak, de még a körülzárás megerősítésével voltak elfoglalva, így rájuk nem sok figyelmet fordítottak.

Állásokat kezdtek kiépíteni, repülő's szemmel jól *álcázva*. A fegyverzettel nem törődött senki. Habár a századnak csak pisztolya és géppisztolya volt, délutánra már két légvédelmi ágyú is állt az állásuk mögött. Fischer főtörzsörmezsizma az állások mögött egy mélyedésben egy fabarakkot foglalt le. Az ott lévő fészerben a teherautókat is el tudták helyezni. Az egyik fél század aludhatott benne, a másik addig az állásokban őrködött. Az épületek olyan mély gödörben voltak, hogy kívülről nem is lehetett látni őket.

Balra a gyalogosok, jobbra a páncélosok állasai csatlakoztak a repülősökéhez. A gyalogosok felszerelése teljes volt, míg a páncélosoknak csupán pisztolyaik voltak. Néhány óra múlva egy páncélos hadnagy jelentkezett, és csereüzletet kötöttek. A repülősök átadtak géppuskákat lőszerrel, és cserébe kézigrányt kaptak.

A katlan veszedelmesen szűkült. Az autóoszlopok végérvényesen elakadtak, és végtelen hosszúságban álltak az utakon. A káosz elérte a tetőpontját.

Egy vontató a húsz kilométerre lévő Sztálingrádból még ágyúlöszert hozott, így a lövegeket újra lehetett használni. A gyalogosoknak két páncéltörő agyújuk volt, de a repülősök és a páncélosok jobban bíztak a saját lövegeikben.

Két napig minden jól ment. A harmadik napon jelentek meg az első orosz csapatok néhány tankkal. De a lövegek egyelőre hallgattak.

Már harmadszor ment a szolgálatvezető a hadtáphoz ellátmányért, de mindig csak vegyes főzeléket és keményre fagyott kenyeret kapott. Ezt is némi ökölcsapdosás után adták ki.

A negyedik napon megkezdte a működését az orosz tüzéség is. Az egység éjjel a hóban rostokolt, és várta a meleg ételt. A törzs nem szenvedett hiányt, de a csapatok már éheztek. Nik és Hein készítették elő a megoldást. Megbeszélték az emberekkel, így most senki nem aludt. A szolgálatvezető előkészítette a gépkocsikat. A szállásmesteri épülethez mentek, kibontották az épület oldalát: a két disznó, a tehén és a két borjú még ott volt. A sertéseket letaglózták, a békés barmokat felrakták a teherautókra. Erős havazás volt, ami minden nyomot eltüntetett. Egy mellékúton mentek előre, majd a főúton

vissza. Innen ismét egy mellékúton közelítették meg az állásokat. Ott egy gödörben már frissen élesztett késekkel várta őket a szakács. Az emberek egyik fele aludni tért, a másik fele segített a feldolgozásban. A maradékot elásták és hóval betemették. A húst is a hó alá rakták a szállás és az állások között. Reggelre már mindennel elkészültek, s a hó minden nyomot eltemetett.

Tíz órakor már jött egy százados törzstisztek kíséretében, és az első útjuk a repülőökhöz vezetett. Átnézték a körletet, de nem találtak mást, mint a hadsereg által adott ellátmányt. Az ételből mintát véve eltávoztak: A gyanútlan Rumm persze mindvégig ott állt mellettük.

A vétlen gyalogosoknál és a páncélosoknál hasonló vizsgálatokat tartottak, de amikor egy tűzéségi sorozat megrengette a földet, gyorsan eltávoztak.

Hein és Nik a húst rejtő órákason állva, vidáman szemléltek az eseményeket. Alig távozott el a bizottság, a szakács elővéve a húst szaftos sültet készített belőle. Ilyen jót már régen ettek. Rumm elképedt, amikor a szakács egy hatalmas adag húst tált fel neki:

– Mi ez? Meg akar szégyeníteni?

– Nem, főhadnagy úr. Behring és Harder törzsőrmesterek organizálták. – Az öreg szakács ez egyszer büszkén nézett a főnökére, hogy nem ő a tolvaj.

Rumm fűttengett és megkérdezte:

– Minden ember kapott belőle? – A szakács megnyugtatta.

Az első összecsapásnál Solben a vállába kapott egy gránátzilánkot. A pitomniki kórházba vitték. A szolgálatvezető csoportjából is meghalt egy ember, ketten pedig megsebesültek.

Solben örült hogy elkerül az első vonalból, noha a bajtársai közt érezte magát a legbiztosabban. A kötözőhely a vasútállomás várótermében volt berendezve. De nem váróterem, hanem a pokol előtornáca volt. Solben itt feküdt három nap és három éjjel élelem nélkül, a halottak és a súlyos sebesültek között. A halottakat nem vitték el, mert nem volt hozzá személyzet. Ha valaki meghalt, egyszerűen ott maradt fekve. A megfagyashoz elég hideg volt, és ez látszott a legegyszerűbb megoldásnak. Minden ésszerűen ment. Nem végeztek kezelést, mert az drága volt, és nem volt mivel. Sebesült viszont volt elegendő. Solbent három nap múltán, mint könnyű sérültet elbocsájtották. A súlyos eseteknek is csak vigasztaló szó jutott, mert gyógyszer és kötszer már nem volt. Az orvosok a kimerültségtől estek össze a műtőasztalok mellett, és maguk váltak súlyos esetté. Mindenkinek volt felesége, anyja és gyermeke, de maradtak ott ahol voltak, és várták a halált. Solbennek szerencséje volt, mert jött egy JU-52-es, és hazarepítette egy igazi kórházba.

Éjjel minden harcképes erőt az állásokba kellett vezényelni, mert az oroszok egyre közelebb férkőztek hozzájuk. Éjjelente hódombokat építettek, és nappal amögött húzódtak meg csendben. Órákig feküdtek a hidegben mozdulatlanul, lövés nélkül, Kitartásuk és türelmük félelmetes volt. „Szláv tunyaság”, mondták egyesek, pedig ez nem az volt. Az oroszok más-ként éltek, másként szenvedtek és éreztek. Előre gondolkodtak, hosszan és türelmesen vártak.

Már beláttak a levesestálakba, de még mindig nem lőttek. Csak a tűzéségük tevékenykedett időről időre. A katlanba érkező éhség és tél tábornokok vitustáncba kezdtek. A légi utánpótlás is egyre csökkent.

Elkezdődött az oroszok támadása. Először csak lassan, aztán egyre felgyorsulva. Jelentkeztek az első sérülések és halálesetek. Rumm a súlyos sérülteket a kötözőhelyre vitette a gépkocsikkal. Ott a gyógyszerek már kifogytak, és a papírkötyszer is a végét járta. Az orvosok tanácstalanul álltak a sérültek mellett, és csak jó tanácsokat tudtak adni. A rossz idő miatt kimaradtak a sebesültszállító gépek és az utánpótlás. A kórház tele lett, érzéstelenítés nélkül operáltak. Aki halni akart, azt hagyták meghalni.

Rumm a lopott hús maradékát kiásatta, és felkészültek a visszavonulásra. Berlinben ezt állásváltotatásnak mondták. Amint világosodott, az oroszok a hóhalmok mögül előretörték. A német géppuskák megsemmisítő tüzet lőttek, de fényes nappal pár orosz dobótávolságra dolgozta előre magát. Rumm is előkészítette a gránátjait, és válaszolt a dobásaikra. Az ellenséges tüzéség többnyire hosszúakat lőtt, így a géppuskás állásokat veszélyeztette.

Az első orosz támadás visszaverése után ismét csend lett, csak a tüzéség fokozta a tevékenységét. A saját lövegek még hallgattak, nehogy elárulják magukat. Délben újra támadtak az oroszok, minden talajmélyedésből egy Iván tört előre. A géppuskások ismét arattak. Az elsőfokú készség lépett érvénybe: a döntő szakasz megkezdődött.

Egyszer felkiáltott az egyik őr, mert egy orosz melléje dobott egy kézigránátot. Mindenki a jól álcázott lövegek felé nézett. Vajon ott vannak még? Ott voltak és látták, hogyan irányozzák a csöveket. Közvetlen közlől hús T-34-es gördült elő. Félelmetes volt ezeket az acélszörnyeket a lövészárokból nézni, mert a repülősök eddig csak felülől néztek le rájuk.

Az ágyúk elkezdtek löni. Három páncélos kigyulladt, további négy leállt. De az oroszok tovább támadtak, a támadók hullámai lövéstávolságra követték egymást. Az ék a páncélosok és a repülősök közt betört a védőárokba. További négy páncélos kigyulladt, néhány tank előretört és eltűnt a mélyedésekben, de a legtöbbnek nem sikerült ez a művelet; ezek vagy égtek, vagy mozgásképtelenek lettek.

A könnyű hóesésben a jeges szél az orosz „hurrá”-t hozta a német állásokba. A betört ellenséget kézigránátokkal felszámolták ugyan, de a támadás nem lanyhult. Előugrottak a hóhalmok mögül, néhány lépést előretörték, és máris a következő mélyedésben feküdtek. Mindenfelől támadtak. Két páncélos tiszt egymásnak vetve a hátát, elkeseredetten küzdött, míg egy orosz szuronnyal az egyiket mellbe szúrta és győzelmi jelként felemelte. Ez már nem harc volt, csak gyilkoltak. A veszélyekre nem ügyelve szúrtak, lőttek. A másik páncélos tiszt kézigránátot előrántva bajtársának gyilkosát torkon ragadta. Együtt robbantak szét és repültek a levegőbe.

Ismét felállt egy új hullám, és hurrázva rohanta meg a német árkokat. Alig tisztították meg az előzőektől a vonalakat, máris jöttek a következők. Niknek alig volt ideje az orrát megvakarni. A puskapor maradványai csípték, marták a bőrét, de küzdeni kellett tovább. Hein már csak gránátokat dobált, mert a lőszere kifogyott. Az oroszok a betöréseket kiszélesítették. Most a fő figyelmet a betört ellenségre kellett fordítani, de ugyanakkor az új támadó hullámokat is nézni kellett volna. Nem tudtak egyszerre kétfelé figyelni és löni.

A repülősökre és a páncélosokra a vég leselkedett. Kora délutánra az állásokat fel kellett adni, már csak a széleken lévő futóárkok megtartásával próbálkoztak. A gyalogosok mögött

lévő páncéltörő ágyúuk repeszgránáttal lőtték a betörő oroszokat, de ez sem segített. Az ellenség szilárdan tartotta magát az elfoglalt állásokban.

Rumm az egyik géppuska mögött állt. A levegő tele volt acéllal, vasszilánkkal, felfröccsenő jeges rögökkel, emberrészekkel. Kemény hideg volt, mégis izzadtak.

– Karácsony előtti hangulat – kiáltotta Rummnak Hein, aki bólintott és köpött egyet. A repülősök fele már elesett, sok pedig sérülten ott maradt az árkokban. Nem tudtak rajtuk segíteni.

Oldalt, a páncélosoknál az utolsó löveget is szétlőtték, és a kezelők is elpusztultak.

Fischer szolgálatvezető is meghalt, géppuskasorozat végzett vele. Az emberei közül csak Bock, az írnok maradt életben.

A páncélos hadnagy a két törzsőrmesterével együtt szintén elesett. Rumm vette át a vezetésüket. Ott nagyobb veszteségek voltak, mint náluk. Csak a gyalogság vonta ki magát az öldöklésből, ők jobban értették a dolgukat.

A páncélosok egy részét végezetül a megmaradt lövegek mellé állították, más részük a repülőökhöz került.

Pitomnikben új ellátógép szállt le.

– Végre kialakult a légihíd – mondta Nik, de Hein rávágta:

– Igen, egy függőhíd.

A támadás estére leállt. Rumm öröket hagyott a géppuskák mellett és a többiekkel visszavonult. Megsüttette a húst, a maradék anyagot pedig a gépkocsikra rakták. Eközben az egyik kocsi telitalálatot kapott.

Rumm a visszavonuláson gondolkodott. A támadás gyilkos erejű volt, és a veszteségeiket nem tudták pótolni. Nik a bal kezébe kapott egy szilánkot, s pokoli fájdalmai voltak, egy pán-

célos egészségügyi kötözte be ideiglenesen. Mivel más kötszer nem volt, a széttépett ingek és gatyák szolgáltak kötszerül. Hein szemébe pedig egy jégdarab repült.

Egy gyalogostiszt hozta a hírt, hogy két óra múlva erősítést kapnak, de az elvesztett állásokat vissza kell foglalniuk. Rumm Csak nézte ezt a tiszte, mintha egy más bolygóról jött volna, de nem szólt semmit.

– Minden felszerelést a törzshöz kell szállítani. Nem szabad, hogy az ellenség kezébe kerüljön. – Rumm hirtelen éber lett.

– Na nem, kedves uram, az anyagaink maradnak. Azokkal én rendelkezem. Ezekkel a készülékekkel ne foglalkozzon, A sebesültjeink szállításához pedig a kocsikra szükségünk van, megértette?

A főhadnagy a vállát vonogatta. Tisztelgett, és sietett vissza a biztonságba.

Tényleg érkezett hatvan ember erősítésül. Ezek repülősök, páncélosok, hadtáposok, és néhány gyalogos voltak. Sérülteket is hoztak magukkal.

Rumm nézte a hóban toporgó embereit. Elkecseregett arc- cal nézett Nikre:

– Ez a sima halál.

– Én már semmin sem csodálkozom, de mit akar tenni a főhadnagy úr?

– Mit lehet tenni? A parancs szerint a vonalat meg kell rohamoznunk az est leszállta előtt. A parancsot nem lehet megtagadni.

Az egység megindult. A sisakokat mélyebbre húzták, csak a sápadt arcok világítottak ki alóla. Senkinek nem volt olyan illúziója, hogy ezt a vállalkozást túléli. A roham beutaló volt a

halálba. A bajtársak búcsút vettek egymástól, és egymás mellé álltak.

„Fel, roham”; gyakorolták ezt a német hadseregben eleget, de most mindenki érezte a halál sötét árnyékát. Minden készen állt a pusztulásukhoz. Az orosz géppuskák láthatatlan állásaikból szórták a halált hozó tüzüket.

Egy ellenséges géppuska tévedhetetlen biztonsággal lőtte a fagyos hóban fekvőket, az aknavetői a vonalak mögé lőttek. A sztálinorgona a gyalogságnál okozott vérfürdőt.

Rumm égő szemekkel nézett körbe, várta az esztelen parancs visszavonását. Egy világ omlott össze benne. Az ő világa, mely katonát és tekintélyt tisztelő; ahol éppúgy meg lehet halni, mint bepiszkolódni. Felugrott, majd lángoló ütést érzett a vállán. Növekvő fájdalommal visszaesett. Csodálkozva nézett a mellette jéggé dermedt, halott Stuka-pilóta szemébe. Hihetetlennek tűnt számára hogy őt is találat érte, aki az ezred utolsó parancsnoka a katlanban.

– Mi van velem? Behring, segítsen felállni! – mondta és nézte a vállából omló vért.

Hein is bámulta, mint egy csodát. Az inge felszakadt derékgig. A válla átvérzett, és a lapockájából egy öklömnyi húsdarab lógott ki. A kezét nem tudta mozgatni. Hein megvakarta a fejét:

– Ezzel nem maradhat itt, főhadnagy úr!

Mivel a gyalogosok oldalt, a lövészárkaikban lapultak, Nik érthetően, hangosan parancsot adott.

– Csoport, figyelj rám! Felugrás és vissza a lövészárkba. – Alig harminc ember mozdult a parancsára, ennek a fele is azonnal visszazuhant a földre. A maradék visszakúszott Rumm mélyedéséig.

– Vége, főhadnagy úr – jelentette Nik, és letörölte az arcáról a vért. – Alig tíz ember maradt élve, pompás teljesítmény. – Ő is úgy érezte hogy a karját megütötte, és nem tudta, mi is történt vele. – Most elrendelem a visszavonulást.

Letépték a legközelebb fekvő halott ingét, hogy az élőket bekötözhessek. Alkonyodott. Nik és Hein a halottak kézigránátjait még az előttük lévő lövészárókba dobálta, hogy az oroszok előretörését késleltessék.

Hogy az oroszok miért nem mentek azonnal utánuk, az érthetetlen maradt. Már a győzelmüket ünnepelték? Negyedóra múlva teljesen besötétedett. Az orosz géppuskások tervszerűtlen tüze lehetővé tette hogy visszavonuljanak. Nehéz feladat volt Rumm visszahozása; a teherautóhoz vitték. A gépkocsivezető elesett, ezért a szakácsnak kellett vezetnie a kocsit.

Nik a szakácsot a felvonulási útra irányította. Néhány óra alatt értek a pitomniki repülőtérhez, mert az út mindkét oldala eldugult. Mindenki egyszerre akart visszavonulni, mások meg velük szemben akartak menekülni. Mindenki kiabált mindenkivel, rangfokozat! különbség nélkül. A hó pedig esett, egyre csak esett. A lánc talpasok széttapostak mindent, és az utánuk jövő gépjárművek reménytelenül ide-oda csúszkáltak. A tisztek éppúgy részesei voltak a kavarodásnak, mint a legénység. Az éhség és a pánik eltüntette az emberi távolságokat. A zabálás fontosabb lett, mint a legjobb bajtárs. Négy tiszt gépisztollyal a kezében megkísérelte a forgalmat irányítani, de mindenki arra ment, amerre akart,

A szakács letért az útról. A szántóföldeken át hajtottak, hogy elérjék a repülőtérre. Pálinkával tisztogatták Rumm sebeit, aztán mindhárman a kocsi oldalához húzódva kikötötték magukat a

platón talált rongyokkal. Rumm nem aludt, egyszerűen elájult. Hein is bekötötte a vállsérülését. Legjobban még Nik tartotta magát, és segítette a vezetésben a szakácsot.

A repülőtér széle menti mélyedésben két napig várakoztak a dermesztő' hidegben. Már az utolsó falatot is megették, és éppen az utolsó üveg italuk volt soron. Az ágyúdörgés egyre közeledett. Kétszer szállt le közben egy-egy HE-111-es. Lőszert hozott, és sebesülteket vitt el. Közben érkezett egy JU-52-es is. Nik és Hein megpróbáltak a közelébe férkőzni, de lehetetlen volt, mert a gépeket azonnal tiszti kordon vette körbe.

A helyzetük egyre reménytelenebbé vált, csak a kétségbeesés növekedett. A zűrzavar és az ellenség erősödött, az erkölcs gyengült. Világvége-hangulat uralkodott.

A 4. páncélosdadsereg, mely Roth tábornok vezetésével a katlan felszabadításáért harcolt, s melynek a torkolattüzeit éjjelente még látták, visszavonult. A szakács elment élelmszert keríteni, de nem jött vissza. Egyértelművé vált, hogyha jól álcázott kocsijukat elhagyják, a cirkáló SS-járőrök kezébe kerülnek. Azok nem teketóriáztak. Rumm megitta az utolsó kortyokat, és ismét ájulásba zuhant. A takarója alatt képzelődött és harcolt. Olyannyira, hogy a szalmát is eljárta maga alól, és a kocsi csupasz deszkáin feküdt.

Ismét leszállt egy HE-111-es, és a mélyedésük felé gurult ki, ám alig kétszáz méternyire tőlük leálltak a motorjai. Mielőtt a tisztek körbevehettek volna, Nik és Hein már a gépnél voltak. A hajózkodók kiszálltak, és egyik pilóta felismerte a stukásokat, mivel a nyári támadás idején tőlük kapott ellátmányt. Mindent megértett: ha valaki kérdezné, a három stukás az ő személyzetéhez tartozik. A fedélzeti szerelő a motorokkal fog-

lalkozott, ezért a lövésszel a mélyedésükhöz mentek, ahol Rumm feküdt. Ketten támogatták a géphez. A pilóta eligazította az embereit:

– Ha kérdezik, az iderepüléskor, vadászok támadásánál sérültek meg. – A gépen tényleg voltak nyomai a lövéseknek. A motort rendbe hozták és odagurultak a repülésirányításhoz. A tiszti kordon egy része velük tartott, másik része gyalog követte okét. Hein és Nik ott szorgoskodtak a gépnél. A mellettük álló gyalogos őrnagy néhány naiv kérdést tett fel a repülésről, melyekre szakszerűen válaszoltak.

Szerencsére a törzsbeli tisztek nem tudták, hány fő tartozik a gép személyzetéhez. Nik és Hein segédkeztek a sebesültek berakásánál, tréfálkoztak a pilótával, és természetesen viselkedtek a tisztek szeme előtt.

Rumm apatikusan ült a vezetőülés mögött, és szürcsölgett a pilótától kapott üvegből. Mesélt az embereiről, a század maradékáról.

A sérülteket berakták. A felügyelő tisztek porosz alaposággal tartották magukat az utasításokhoz: nem vihettek magukkal egészséges embereket.

Az időjárás kedvező volt, a felhők 500 méteren lógtak, és 3000 méterig egybefüggő tömböt alkottak. Felhők voltak a Don felett is, csak Suranikinél szakadtak fel. A gépet vezető törzsőrmester gyakorlott pilótaként, felszállás után azonnal belekanyarodott a felhőkbe, és csak a sós sztyeppe, felett jött ki belőlük. Itt már sem barát, sem ellenség nem volt. A felvonulási utakon senkit nem láttak.

Hein a megfigyelő helyén, Nik a hátsó lövész mellett helyezkedett el. A lövész egy fiatal altiszt volt, aki most repülte a harmadik bevetését. Nik mindenestre mellette akart lenni,

ha ellenséges támadást kapnának. Isteni érzés volt újból a magasból lenézni.

Egyórányi repülés után érték el a front vonalát, amely Tatcinskajától keletre feküdt. Itt a pilóta enyhe ívben észak felé fordult. Nik körbeszimatolt a levegőben. Alattuk a front, és öreg repülősként olyasmit érzett a fenekében, mely felett nem szabad elsiklani. Nem tévedett. Hirtelen északon gépeket látott forgolódni:

– Légi harc! – kiáltott a pilótának. – Nézz jobbra, előre, vadászok táncolnak.

– Azok oroszok! – kattant a mikrofon. Azonnal egy felhőt keresett, hogy a lehető' legkésőbb fedezzék fel. Nik úgy vélte, a vadászoknak látniuk kellett őket, ha nem aludtak.

Hamar átrepültek a felhőn. Oldalról hat Lagg 5-ös kanyarodott feléjük. Hat vadász és egy HE-111-es. Jobb lett volna a katlanban maradni? A sérülteknek és a személyzethez nem tartozóknak nem volt ejtőernyője. Lent, balról a tüzérség lőtt; tehát ott a front. Az orosz légvédelem is löni kezdett rájuk.

Nik kényelmesen elhelyezkedett a löállásban, mint a régi napokon. A lövész feltette a tárákat. Vidámnak igyekezett magát mutatni, noha eddig még nem találkozott az ellenséggel.

Ám az ellenséges vadászok nem fordultak a védtelen HE-111-es felé, hanem más irányba tértek el. Itt valami nem stimmel, mondta Nik magában, és nézte az eget. És tényleg, ezer méterrel az ellenség felett négy ME-109-es fordult hasonló módon. A német vadászok csak az oroszokra figyeltek, akik viszont éhes szemekkel méregették a szállítógépet. Az ME-109-esek arra vártak, hogy az oroszok lecsapjanak a HE-111-esre.

– Hé fiúk, az oroszok felett négy Messer, akiket az ég küldött nekünk!

– Van Isten! Már azt gondoltam, azok is oroszok.

– Na, akkor már alulról szagolhatnánk az ibolyát. Felszabadultan nevettek. Csak a Nik melletti altiszt maradt sápadt a leszállásig.

Amikor a frontvonalat átrepülték, egy Lagg 5-ös ostobán, hirtelen rácsapással rájuk támadt. Nik kibiztosította a géppuskáját, de már jött két Messer is. Mielőtt az orosz lőhetett volna, már újabb két német vadász érkezett. A Lagg kigyulladt, egy másik a felhőbe menekült. Két Messer körözött a felhő körül a régi jelszó szerint: „ebből az utcából egyszer ki kell jönni.”

Hein átkiáltott a pilótához:

– Most nyomd meg a német vonalakig. Most vagy soha! A gépen lévő szegény gyalogosok egymásnak dőltek. Lent a front távolodott tőlük, de a nehéz légvédelmi lövegek még néhány üdvözlőket küldtek utánuk. Egyszerre csend lett, és meglátták Tadcinskáját. A HE-11 l-es vajpuhán szállt le, és a repülésirányítóhoz gurult.

A harcálláspont előtt találkoztak Roschannal, aki kritikusán nézte az egymást támogató, három rongyos pilótát. Tágra nyílt szemekkel rohant hozzájuk:

– Ez nem lehet igaz! Fényes nappal kísérteteket látok? Rumm megkísérelt tisztelegni, de ez csak kísérlet maradt.

Hein őt támogatva jelentette visszatérésüket a századhoz.

Az ezredben mindenki őket köszöntötte. Rummmot azonnal ellátták. Alig mozgott, de minden kérdésre válaszolt. A feszültsége csillapodott, de a láza változatlanul magas volt, és a sebe

gennyesedett. Egy sebesültszállító JU-52-vel vitték a hátszágba.

Nik és Hein két napig az asztal alá itták magukat. Akkor szabadságot kaptak, és beutalást egy kórházba. Elutazás előtt az ezredparancsnoknál kellett jelentkezniük. Az néhány emberi szót mondott a bátorságról, egyben közölte, hogy egy hazai iskolába fogjak őket küldeni. Átadta nekik a Német Kereszt aranyfokozatát, melyet már régebben megítéltek nekik, de csak most tudták átadni.

Jeschen az irigységtől az ajkába harapott, de gratulált és jobbulást kívánt nekik.

– Hadnagy úr! Mi történt Lottival, miután elmentem?

– Semmi. Egy napig bögött, és amikor az ágyúdörgés közeledett, egy HE-111-es elvitte Münchenbe.

Az ezred csak hiányosan kapott felfrissítést, és a gép is kevés volt. Bevetésre Morovskaja irányába jártak, Milrovótól és Rostovtól délre egészen az Azovi-tengerig. A feladott egykori hátszágot, meg a katlangyűrűt támadták. Sztálingrádot a körülzárt 6. német hadsereggel, melyhez eredetileg 300 000 ember tartozott, feladták és leírták.

1942. december 20-án Nik és Hein egy JU-52-essel Kurszkig repültek, ahol elváltak egymástól; ki-ki hazament. A december 21-én hazaérkező Nik megtudta, hogy apa lett.

11. fejezet

A HÁZASPÁR

Az ajtón belépő Nikre egy újszülött gügyögött. A rokonok örvendtek a hazatérésének, de a felesége szinte belebetegedett, mert már hosszú ideje egyedül volt, és az újszülött minden idejét lekötötte. Nik saját szakállas állat vakargatta. Ez lenne az örömteli távházasság?

Nik csontvázra lesoványodott. Beesett szemekkel nézte a bölcsőjében fekvő kiseddet. A felesége végül megjegyezte, úgy mellékesen, hogy a bőgőmasina egy kislány.

Természetesen beszélt nekik a Sztálingrádban töltött napjairól. Ilyenkor Eugénia befogta a füleit.

– Kérlek, hallgass erről a borzalmas háborúról! Most itt-hon vagy, és nekünk elég a rosszból.

Valóban rosszul nézett ki. Nik éjjelente ha zajt hallott, a párnája alatt keresgélte a pisztolyát. Vissza kellett fognia magát hogy reggel ne köpjön a padlóra, a vécén pedig elfelejtette a vízöblítés használatát.

A melléképületben meghalt egy öreg hölgy. Eugénia szá-nalmasan siránkozott. Nik rendben lévőnek találta, hogy egy jó embert meggyászol, de a hölgyet csak néhányszor látta. Katonák ezrei feküdtek széttépve a szemei előtt, és most egy öreg nő holtteste rázná meg? Jó, gyászolják a halottakat a fronton is, de kevés idejük maradt rá, mert már újabb gyászolandóhoz hívták őket. Eugénia kicserélődött. Megvadultan átkozta ha a bajtársairól beszélt, akiket nem tudott felejtani.

Egy napon a sógoránál volt vendégségben. A felesége ott-hon maradt, mert nem érezte jól magát. A sógorral fél éjjelen át ittak a viszontlátás öröme, s még további ismerősöket is felkerestek. Éjfél körül ment haza felhevülve. Az ital életének szerves része volt, mely naponta csökkentette a bevetések fáradtságát és az elesettek feletti fájdalmát.

Eugénia reggel sírógörcsöt kapott. Nik nem tudta az okát. Mert ivott? Mert örült a visszanyert életének, mert örült hogy újra itthon lehet? Elvégre a fronton is ittak. Nik egyszerűen boldog volt mert élt, és csak egy könnyű lövést kapott. Éppúgy komolyabban is megsérülhetett volna. Egy asszony vagy megérti ezeket, vagy sem.

Elgondolkozott és számvetést csinált magában: nem azért jött, hogy a feleségével primitív vitákat folytasson.

A karácsonyt családi körben töltötte. Nik csak teát ivott, és tartotta magát a polgári szokásokhoz. Ő volt a település első polgára, aki megkapta a Német Kereszt aranyfokozatát, s látványossággént hordozták körbe. Eugénia szerint ez tette legálissá a távházasságukat. Niknek a helyi párthierarchia előtt kellett tájékoztatást adnia Sztálingrádról. Megkérdezték: – Vajon a katlant hamarosan felnyitják?

– Nem, ennek semmi esélye. Mi már csak a megadás hírért várjuk. – Ez hideg zuhanyként érte azokat, akik mást vártak volna egy olyan személytől, aki a zubbonyán a Führer kitüntetését hordta.

A pitomniki-katlan egyre kisebb lett. Nik beleélte magát a bajtársai helyzetébe, akik mélyedésről mélyedésre vonultak vissza. Gamrak maradt az utolsó repülőtér, de már körötte is keményen harcoltak. Nik tudta, a megadás már csak napok

kérdése, mert a túléléshez nem volt elegendő felszerelés. A hadijelentések is kezdtek hangnemet váltani.

A katlan szűkülésével a zárógyűrű egyre tömörebb lett. Szentestén, a karácsonyi ünneplés közepette T-34-esek betörték Tatcinskaja repülőterére, és félelmetes vérfürdőt rendeztek. A páncélosok nekiszaladtak a gépeknek, az ágyúikkal szétlőtték azokat, majd beletaposták a roncsokat a keményre fagyott hóba. Csak néhány őrszem állt a helyén, mert a többiek a melegedőben ünnepeltek. A telefon-összeköttetés megszakadt a 15 km-re lévő fronttal, nem kaptak és nem adtak tájékoztatást a helyzetről. Csak a betörési hely szomszédjai jelezték, hogy motorzajt hallanak nyugat felől.

A repülőtér valamennyi gépe a páncélosok martaléka lett. Nik egysége két nappal ezelőtt kapott áthelyezési parancsot Nikolevkájába, a Fekete-tenger mellé, így megmenekültek a tömegmészárlástól. Más egységek teljesen megsemmisültek, az állományuk alig egyharmada élte túl a mészárlást.

Nik már karácsony másnapján hallott a történetekről, hogy egyetlen gép sem menekült meg a páncélosbetörésnél. Csoháldkozó felesége előtt itta a pálinkát a teáscsészéből. Elnézett a sirankozó felett, aki otthon még a háborúról hallani sem akart. Ha Nik tudta volna hogy az egységét két nappal előbb áthelyezték, talán nem mélyedt volna el annyira az ivásban.

1943. január végén érkezett meg a hír a 6. hadsereg megadásáról, egy utolsó rádióadásként a katlanból. A rossz időjárásra hivatkozott egy személytelen hang. „A csapatrészek között az összeköttetés megszakadt. Súlyos ellenséges támadások. Nincs gyógyszer. A rádió az adását befejezi. Üdvözlét a Hazának.” Recsegés, a készülék kikapcsolva. Egy hadsereg jelentett, és megkezdte a kálváriáját.

A déli fronton oda vonultak vissza, ahonnan az 1942. évi nagy nyári támadást megkezdték: a Donechez.

A kórházi beutalás csak a szabadság végén érkezett meg. Addig két hónapig járt az ambuláns kezelésekre. Elérkezett a búcsúzás napja. Az öreg nagymama még kopogtatta Nik hátát a botjával:

– Nikolaus, maradj bátor! A kozák egy rabló banda. Ne repülj magasan és gyorsan.

12. fejezet

VISSZA A KELETI FRONTRA

Nik jelentkezett a kerületi parancsnokságon. Az egysége Níkovszkajában volt. Odautazni hatnapos út, hatalmas kiterjedésű, partizánoktól hemzsegő vidéken át. Amikor megérkezett közölték vele, az egysége már egy hete Gomelben van.

A harmadik napon érkezett egy JU-87-es Schweinfurtból. Nik felkereste a pilótáját. Megtudta, hogy egy szállító vitorlázógépet kell neki elvontatnia. Nik csatlakozott hozzájuk.

A Kijevtől délre eső részig minden simán ment. Akkor az erősödő szélben az ifjú pilóta túl lassan repült, és a vontatmánytáncolni kezdett a levegőben. Hol alatta, hol felette voltak a vitorlázógéppel. Így ment ez egy darabig. Mivel rádiójuk nem volt, a vitorlázó pilótája a gép ablakát eltolva kézzel igyekezett gyorsabb repülésre biztatni a vontatóját. Amikor egyszer mélyen lelógtak a vontató alá, lekapcsolt és simán leszállt egy szép réten. A motoros is visszafordult, majd néhány kísérlet után Ő is leszállt. A környékről összeseregltő orosz parasztok segítségével megfordították a gépeket. A segítségüket csokoládéval és cigarettával viszonozták.

A veszélyesnek tűnő felszállás végül simán ment, és folytathatták az útjukat. Egy ilyen köztes leszállásért Németországban eljárás indult volna, de itt Oroszországban csak kisebb repülési szépséghibának számított. A gomeli repülőtéren napfényes idő várta őket, de Nik egysége már innen is továbbment Brjanszkba. Újból be a vitorlázóba, és irány Brjanszk.

Délután érkeztek meg és látták, a rét tele van Stukákkal. Többen voltak, mint egy ezred.

A repülésirányításnál várta Roschan, akinek csomagot hozott a feleségétől.

– Na, Harder, ismét egészséges?

– Igenis, főhadnagy úr! Tökéletesen egészséges vagyok, és egy csomagot hoztam önnek a feleségétől.

– Hogy van a feleségem? – kérdezte fáradtan.

– Csodálkozik, hogy a főhadnagy úr miért nem megy szabadságra.

– Ezen én is csodálkozom.

Roschan a szállásukra vitte Nikét. – Örülök Harder, hogy a régi emberek visszatérnek. Ami itt van, az hajmeresztő.

Klöckl, amikor meglátta Nikét, felkiáltott: – Hála Isten, ismét egy régi arc. Nagyon örülök, Harder. Itt most mindenki bevetésre jár Tatcinskajához. A helyzetet egyébként ismeri az elmúlt évről.

Nik egyedül találta a harcállásponton Hörzinger alezredest. Csizmakoppanással és megszokott feszes testtartásával lépett az új főnök elé.

– Harder törzsőrmester, a 2. osztály 6. századából jelenti, szabadságról visszatért.

Hörzinger negyven év körüli, elegáns tartású tiszt volt.

– Harder törzsőrmester, nagyon örülök. Már sok jót hallottam magáról. Szerencsére a régi emberek visszatérnek. Remélem teljesen egészséges? A katlan gondolom megviselte magát is!

– Igenis, alezredes úr, bevetésre készen állok. A főnök mosolygott.

– Az ezredünk most kapott néhány beutalót. A katlanbeli harcosoknak tartottunk fel néhány helyet. Mivel Behring maga nélkül nem akart utazni, vártunk magára. Remélem, friss szel-et hoz majd magával. Addigra új R-4-es gépeket kapunk, melyeknek maga is örülni fog.

Másnap Hörzinger jó utat kívánt nekik. Két óra alatt Breslauban voltak, ott utána kellett járni, melyik géppel mehetnek tovább. A gépen sok tisztet láttak, akik repülőre ültek hogy mihamarabb hazaérjenek. Minszknél dobálós lett az idő', és az urak hányni kezdtek. Egy őrnagy a folyosón állt, kezében egy zacskóval. Nik gyorsan töltött neki az üvegjéből. Az őrnagy felhajtotta, és köszönte az emberségét. Hein magában úgy vélte, hogy a pilóta is besegített a gép mozgásába.

A repülésirányítónál felfedeztek egy olasz Savoia gépet. Ezzel mentek Milánóig, majd onnan vonattal San Remóba. A következő nap reggelén már Bortigherában voltak.

Bortighera egy kellemes városka. Csodálatos régi épületek, sima strand fénylő homokkal. Pompás fasorok szegélyezték az utakat, a palotákat kertek zárták el a külvilágtól. Magasan a város felett volt egy hatalmas szálloda, mely középkori várként magaslott a város fölé.

Az étkezés jó volt, még egy bordély is rendelkezésre állt. A napok gyorsan teltek a strand napsütötte homokján. Már olyan barnák voltak, mint egykor Afrikában. Barna arcukhoz jól illett világoskék egyenruhájuk.

Esténként a Savoia vendéglőbe jártak. A tulajdonos nem tudott németül, ezért az ellenség nyelvén, angolul beszélgettek. Búcsúzáskor a főnök jégbe hűtött, citromkarikákkal díszített italt szolgáltatott fel. Az emelkedett hangulatban Hein

vetette fel a gondolatot, hogy Münchenen keresztül menjenek vissza.

A következő napon már legfeszesebb tartásukkal álltak a szállodát vezető őrnagy elé, akiben ez a tartás a régi háborús emlékeket idézte fel. Megértette a kérésüket, új menetlevelet adott nekik, és jó utazást kívánt.

Az Italia-expresszel, a Brenner-hágón át utaztak. A vonat zakatolásából Nik csak a Münchenbe, Münchenbe szót hallotta ki.

13. fejezet

MÜNCHEN

Münchenben egy szállodába mentek, és alkonyaiig aludtak. Nik a várakozástól már a saját levében főtt. Félt hogy felébred az álmaiból, ha Elisabethet meglátja.

Hein átvezette a városon. Egy étterembe vitte, ahol a maradék élelmiszerjegyeikkel valami finomat akartak enni. Amikor továbbmentek, már este tíz volt.

A bárban még kevesen voltak. Már rendelni akartak, amikor megjelent egy lány. A lány közeledett, majd a terem közepén megállt, mintha gyökeret vertek volna a lábai. Szemét tágra nyitotta: Lotti rohant az asztalukhoz. Átölelte Niket, és csókolgatta a vendégek szeme láttán.

– Nik, Nik, hát lehetséges ez? Éltek mind a ketten, pedig már misét is mondtam értetek. – Ezután Hein került sorra, akinek kifejezetten jólesett a sok csók. Lotti izgalma nem csitult. Hirtelen a függönyhöz szaladt és átkiáltott a szomszédos terembe:

– Elisabeth, bemutatom neked... nem, én ezt nem tudom megtenni.

– Na, mit nem? – hallatszott Elisabeth hangja. Nik szíve nagyot dobbant.

– Egyszerűen nem tudom megmagyarázni. Már beszéltem neked róla, hogy Sztálingrádból ő hozott ki engem. És most itt ülnek mintha ez a legtermészetesebb dolog volna, amikor már

halottnak hittem őket. Gyere, nézd meg, ő az akiről te is meséltél, vagy csak névrokonok?

Nik éppen a bár vezetőjével fogott kezét. A háttérben állt Elisabeth, és a kezével a szívét fogta. Az arca vöröses lett, és nem tudott mozdulni. Hirtelen átölelte Nikét a karjaival, közben heves zokogás rázta a testét. Ajkaik egymásra találtak. Nik elsimította az arcából a haj fürtjét, melyről évekig álmodott.

Hein ezalatt már csillogó szemekkel nézte azt az üveg pezsgőt, melyet a főnök küldött az asztalukhoz. Ő is megjelent egy fehér hajú hölgyet kísérvé:

- Engedjék meg uraim, hogy bemutassam a feleségemet.
- A hölgy nevetve mondta, hogy Lotti sokat mesélt róluk.
- Meddig tart a szabadságuk?
- Még tizennégy napig – brummogta Hein.
- Remek – felelte Heilbergné, miközben állandóan Nikét nézte. – Harder úr, ismerőse önnek Körblerné?
- Igen, gyerekkorunk óta ismerem, de már régóta nem találkoztunk.

A főnök intézkedett, és a bár egyik szeparéjába üjtek át. Lotti és Elisabeth is velük ment.

A Heilberg család is csatlakozott a társaságukhoz. A főnökné likőröket és pálinkát rendelt. Nik felugrott:

– Én segítek neked, Elisabeth! – És elkísérte a bár mögötti teakonyhába. Amikor az ajtó bezárult mögöttük, Elisabeth már a karjaiban volt.

– Elisabeth, hónapok óta mindig erről a pillanatról álmodtam, s most valósággá vált.

– Óh, te buta, miért szaladtál el a múltkor? Minden más-ként alakulhatott volna. Ha visszagondoltam, csak te jutottál az eszembe.

Miután visszamentek az asztalukhoz, Elisabeth szabadságot kért a fiúk tartózkodásának idejére, amit meg is kapott.

Amikor már kimentek az épületből, akkor mutatta meg Lotti a táskáját, mely tele volt italokkal. Hívta Elisabethéket is, de az csak szótlanul rázta a fejét és Nikhez simult.

Elisabeth lakása az első emeleten volt. A szobáját vastag szőnyeg borította. Kinyitott egy kis tapétaajtót, ami mögött volt a fürdőszoba és a kis konyha.

– Kellemes lakás – mondta Nik, de átölelve tartotta.

– Két és fél éve lakom itt, de akár hiszed akár nem, te vagy a negyedik ember, és az első férfi, aki ide belép. A másik három Heilbergné, Lotti és Mária voltak. A konyhát és a fürdőszobát csak Lotti látta.

– Akarsz valamit enni? Vagy inkább innál?

– Nem, csak téged szeretnélek – mondta Nik. Levetköztek, Elisabeth az ágyba bújt, és eloltotta az éjjeliszekrényen lévő lámpát.

Amikor Nik felébredt, Elisabeth már nem volt ott, mert reggelit készített. Nik a kávé illatára ébredt, és gyorsan megborotválkozott. Aztán házaspár módjára ültek az asztalhoz.

– Nik, miért rajongasz annyira Heinért?

– Ő a legjobb barátom.

– Nekem is egyre szimpatikusabb. Amikor megismertem, csak szájhősnek tartottam.

Nik nevetett. Nagy lókötő, de igaz barát. Csak a nőekkel van bajban, mert számára minden nő egyforma.

Csak este találkoztak Lottiékkel. Hein is úgy érezte, csak álmodja hogy Lotti karjaiban van.

A szobában sötét volt, alig derengett valami fény. Elisabeth ott feküdt Nik karjaiban és a fülébe súgta:

- Niki, van egy kérésem. Elmondhatom?
- Miért ne mondhatnád el? *
- Gyereket szeretnék tőled, Niki.

Az eltöltött napok csak fokozták szerelmüket. Nik úgy érezte belehal, ha Brjanszkba kell indulnia, és kétezer kilométer fogja őket elválasztani.

Szombaton Heilbergék még nagyobb búcsúestet rendeztek. Elisabeth ezen az estén meglepően sokat ivott. Nem tartóztatta magát, mert az eljövendő szomorúságot akarta legyőzni. Lefekvéskor Nik vállához simult:

– Érzem, Nik, fiam lesz. Egy hónapig leszek még Münchenben, aztán Hamburgba utazom. – Hirtelen kiugrott az ágyból, és egy szépen összekötözött csomaggal jött vissza. – Látod, Nik, babaholmi. A nővérem eskövöi ajándéka, és tíz éve fekszik a szekrényben.

Késő délelőtt ébredtek. Alig hogy felöltöztek, Lottiék csengettek az ajtón. Eltelt a két hét, mint egy pillanat.

A riemi repülőtéren a nőket a kapunál hagyták. Nik és Hein a gépük felől érdeklődtek: egy óra múlva megy egy HE-1 li-es Minszkbe. Jelentkeztek a pilótánál, egy főhadnagynál. Csomagjaikat berakták a gépbe, visszamentek a kapuhoz, és akkor jött a nagy búcsú. Egy tizedes jött értük: a gép tíz perc múlva indul.

A légi irányításnál még egyszer visszafordultak. A nők intettek.

A gép a felszálláshoz gurult, majd lassan felemelkedett, és keleti irányba fordult. Nik letörölte a könnyeit, melyeket Hein teljesen rendben lévőnek talált. Elővett a táskájából egy üveget.

– Egészségedre, Nik! Szép napokat töltöttünk el, és most a Führerért, a népért, a hazáért, előre!

14. fejezet

A HÁBORÚ MEGY TOVÁBB

Nik az út alatt alig beszélt. A gépük érintette Brünt, Ostravát, Krakót, Lublint, Brestet, Barakonovicsit, és este érkezett Minszkbe. A barakkban már volt néhány továbbutazásra várakozó.

A következő reggelen Nik teljesen összetörtén ébredt, míg Hein kipihente magát. Reggel egy JU-52-essel mentek Brjanszkba, az óriási erdők és a sztyeppe felett. Mindenki örült nekik, hogy visszajöttek. Tychen a szobájában két ágyat tartott fenn számukra, így szerencsésen ismét együtt lehettek. Roschan szabadságra ment, ezért Jeschen vezette a századot.

A délutáni bevetésnél Hein és Nik még otthon maradtak. Sok új arcot láttak: a kölni Hans Blumau és a hamburgi Hannes Schvanke kivételével mindenki ismeretlen volt. A földi személyzetnél is csupán egy-két ismerőst találtak.

Nik visszakapta a régi társát, Fritz Engelt, aki már egy hónapja ismét a századnál volt. Hein egy új rádióst kapott, egy mannheimi altisztet, aki a pilótáját veszítette el. Jeschen este kihirdette, hogy Hein és Nik melyik rajban fog repülni.

Este a harcálláspontról visszatérő Hein Solbennel szaladt Össze. Örömmel köszöntötték egymást. Solben egy hónapja került vissza a századhoz. Schönebergben feküdt, egy kórházban Rumm főhadnaggyal.

1943. június eleje volt, amikor mindketten újra az ellenség felé repültek. Őreitől északra és délre páncélosokat támad-

tak. Orelt egyébként már csak kis szigetként tartották a német csapatok.

Hein csomagot kapott. Együtt nyitották fel, és láttára az ájulás környékezte őket: pezsgő, likőr, egy doboz valódi kaviár, dobozos sonka, csirke, füstölt libacomb, száz cigaretta, ananász-konzerv. A tetején egy levél Niknek. Úgy olvasta, mintha évek óta nem látta volna Elisabethet.

Tychen bekapott egy falat sonkát:

– Finom dolgok. A feleséged küldte, Nik?

Behring félbehagyta a pakolást. Bután nézett Nikre és Tychenre. Nik egy segélykérő mozdulattal válaszolt:

– Nem, nem, csak hasonló.

– Már nem vagy hűséges?

Hein is bekapcsolódott a beszélgetésbe:

– Tudod, Münchenben Nik találkozott az ifjúkori szerelmével, ott ahol én Lottival.

Néhány nap múltán Roschan főhadnagy is hozott levelet Elisabethtól.

Az Iván Öreitől délre, valamint Kurszknál erős csapatokat vont össze. A kurszki pályaudvarra is nagy löszerszállítmány érkezett. Ezt látogatták meg a Stukák. A megfigyelők szerint a látogatás után az egész környék lángokban állt.

Az ezredet egy vadászcsoporthoz kísérték. Az oroszok Kurszknál megerősítették a légvédelmüket, és számos vadászgépet is vezényeltek oda.

Már jóval a célterület előtt megjelentek az első Lagg-ok. A vadászok hancúrozni kezdtek, és két orosz rögvest fekete füstöt húzva zuhant lefelé. Amikor a légvédelem löni kezdte őket, a kötelékek szétbontakoztak. A 3. osztály már ráfordult a pályaudvarra, s mire az 1. osztály gépei odaértek, az első

gépek már felfelé húztak a bombavetésből, fekete füstfelhők közepette. A két osztály a bombaterhét a vonatokra dobta, és teljesen szétzúzta azokat. Miközben izzó szilánkok repültek az ég felé, a légvédelem tüzében légi harc dúlt. Az utolsó kötelékek egy tehervonatot támadtak, melynek az eleje az állóv máson állt, míg a vége még a szabad mezőn volt, és harckocsikat szállított. Látták a járműveket a levegőbe repülni, majd visszaesve a vasúti pálya mellett széttörni.

A csoport egyenes vonalban húzott fel a magasba, ahol harc dúlt. Már 1200 méternél voltak, amikor Tychen gépéből egy lángnyelv csapott ki, és a gép tűzfelhőbe burkolódzott.

– Sas-1, mindenkinek! Ki volt az?

– Sas-8, Tychen gépe volt, főhadnagy úr.

A zuhanó gép mellett egy, majd még egy ejtőernyő lobbant szét, de az égő gép füstje eltakarta őket.

Ismét égve zuhant lefelé egy JU-87-es. A légi harcban három gép, egy Lagg, egy ME-109-es és egy Stuka repült egymásnak. Mindhárman égve egy erdőre zuhantak.

Hein és Nik gépét is találat érte. A német vonalak mögé is követték őket az ellenséges vadászok, mindaddig míg a Messerek el nem üzték őket. Ilyesmi régebben nem fordult elő, akkor az oroszok félénkebbek voltak. Az orosz légtérben most találkoztak először az Air Cobrákkal, melyekkel nem lehetett tréfálni. Angol és amerikai pilótákkal repültek, és azok egykönnyen nem adták fel a harcot. Ha tüzet kaptak, akkor is kötelességszerűen támadtak mint a németek, akik újra és újra harcba indultak. Az orosz front feletti biztonságos repülés már a múlté lett.

Hein és Nik arcukat a kezeikbe temették. Tychenről azt gondolták hogy sérthetetlen, mert a legtöbbet tudta, és ennek megfelelően repült. Az ezred legjobb pilótája volt. Látták az

ernyőjét a robbanások és a lángok között a föld felé süllyedni. Látták azt is, hogy földet érése előtt még néhány vagon felrobbant, ott ahol ő földet ért. Vajon megúsza élve? Senki nem tudta erre a választ.

Mindenki szomorú volt. Roschan számára Tychen nyújtotta a legtöbb segítséget, mert rutinos pilóták hiányában a küzdelem egyre nehezebb lett. Nem akartak azok sem hibázni, de hiányzott a tapasztalat.

Tychen szerelője némán nézte üres gépállásukat. 1941 óta gondozta Tychen gépét, már Afrikában is vele volt.

Egy hónap múlva jelentette egy fogságból megszökött, SS-katona, hogy a fedélzeti rádiós az ernyőn égett el, Tychen viszont könnyű sérülésekkel megúsza. Egy szovjet repülőgépgyárnál kell neki az elkészült gépeket berepülnie. Az oroszok nagyon örültek, amikor megtudták kit lőttek le.

A napok tovaszálltak, és a háború egyre elkeseredettebb lett. Egy napon a Brjanszktól délre eső senki földjéhez repültek. Sem a németek, sem a partizánok nem birtokolták azt tartósan, de időnként a partizánoknak utánpótlást szállító orosz gépek szálltak le itt.

A század a mintegy tíz kilométer hosszan elnyúló ellenséges vonalakat támadta. Az utolsó rácsapásuk idején már alkonyodott, amikor Roschan gépének motorja megsérült.

– Motorkárosodás miatt kényszerleszállók. Védelmet kérek. Jeschen főhadnagy, vegye át a vezetést!

.Nik a rádióba kiáltott:

– Főhadnagy úr, csúsztaasson tovább. Az erdő szélén oroszok vannak.

– Nem megy, Nik. A légcsavar már leállt. Küldjenek értem egy „Gólyá”-t. – Akart még valamit mondani, de már földet

ért. Csak néhány érthetetlen szótöredéket hallottak a rádióból. Néhány méternyi gurulás után a gép hatalmas porfelhőben feje állt.

Ismét megszólalt Nik:

– Leszállok mellé. Tűzvédelmet kérek.

Jeschen ordított:

– Harder, ne szálljon le! Megtiltom a leszállást! – Közben már Nik a leszálláshoz készülődve kiengedte a fékszárnyait. Jeschen még egyszer ordított: – Haditörvényszék elé állítatom, ha a parancsom ellenére leszáll.

Halljátok bajtársak, halljátok? – szólalt meg egy hang.

– Ki volt az?

– A karácsonyi manó – jött a válasz. Ezalatt a század a kényszerleszállás helye felett repült, hogy védelmet nyújtson.

Nik visszahúzta a fékszárnyakat. Mit tehetne a kifejezett parancs ellenére?

A talajon, a gép mellett nem látszott semmi mozgás. A század még egyszer végigsorozta a fedélzeti fegyvereivel az oroszokat. Jeschen gyülekezési jelet adott, és a század hazafelé fordult, otthagya a parancsnokát a partizánok területén. Pompás teljesítmény volt.

– Meg van bolondulva, Harder? – támadt Nikre Jeschen a gépből való kiszállása után.

– Hogyhogy, főhadnagy úr? Eddig nálunk az volt a gyakorlat, hogy a kényszerleszállt bajtársat nem szabad otthagyni a bajban.

– Maga nem látta, hogy homokra érkeztek? Ugyanúgy átvágódott volna maga is, ha leszáll. Ne higgye, hogy maga már mindent tud. Ha ilyen pimaszul viselkedik, jelenteni fogom. Megértette?

– Igenis, főhadnagy úr. – Nik hosszan ránézett és hallgatott.

Klöckl százados is odajött: – Hol van Roschan főhadnagy?

– Kényszerleszállt, százados úr – felelte Jeschen együttérzést mímelve.

– Nem tudtak leszállni, hogy visszahozzák?

Nik felemelte a kezét:

– Le akartam szállni.

– Na és miért nem tette?

– Megtiltottam neki, mert a terület homokos volt, és Harder is átvágódott volna. Egyébként – fordult Nik felé –, tartsa a pofáját, amikor jelentek a parancsnoknak.

Jeschen lett ideiglenesen a század parancsnoka, „Hein a 2. rajt vezette. Nik Stieger zászlóssal repült, aki két hónapja volt a fronton.

A következő napon egy „Gólya” ment a baleseti helyszínre. A JU-87-es kabinjában vérnyomokat találtak, minden műszer és fegyver ki volt szerelve a gépből.

Néhány hét múlva elfogott partizánok vallották, hogy az egyik éjjel két bekötött fejű repülőst láttak a falun átvezetni. Hogy honnan jöttek és hova mentek, nem tudták.

A század Jeschenben a sikert és kitüntetést hajszolót, a parancsnok gyilkosát látta. Roschan jó főnök, derék bajtárs, képzett vezető volt. Schöffner után az utolsó tapasztalt századparancsnok, és ami a legfontosabb: mindenkit emberként kezelt, csak azután katonának.

Jeschen naponta várta a századparancsnoki megbízatását. Helyette a Német Kereszt arany fokozatát, Roschan pedig a Lovagkeresztet kapta meg.

Egyszer a velük repülő Klöckl százados csak a fejét rázta. Az ezred az egykori aranycsapat helyett már szinte csak névtelen pilótákból állt.

Július közepén az ezredet Oreltől északra helyezték át. Jeschen a felsorakozott századnak a hősiességről és rossz hozzáállásukról prédikált, saját magát szórakoztatta a szószátyárságával. Közben leszállt egy JU-52-es, és a század közelében állt meg. Naponta szálltak le ilyen gépek, de most kilépett belőle egy széles vállú főhadnagy, akinek a tartására valamennyien odafigyeltek. Egy zsákot és egy aktatáskát tartott a kezeiben. Átdobta a zsákot a vállán, és lelépett a lépcsőn.

– Emberek, Rumm jön!

Jeschen megfordult, és arca a színét vesztette. Már csak ez hiányzott neki. Láttá, hogyan fogadja a század Rummot. Jeschen tisztelgett, Rumm kézlegyintéssel viszonzta, miközben végignézett a sorokon.

– Jó reggelt, emberek!

– Jó reggelt, főhadnagy úr! – A katonák csodálkozva néztek. Mit akar ez az óriás náluk? Még egyszer végigtekintett a sorokon. Végre meglátta a jobbszárnyon álló Niket és Heint. Letette a zsákját, feszült arcvonásai kisimultak. Mély, mellkasból előtörő hangon szólalt meg: – Jó napot, Hein! Jó napot Nik!

– Jó napot, főhadnagy úr! – felelték őszintén örülve. Jeschen követte Rummot, és fintorogva állt mellette. Mi mást tehetne? Rumm Solbent és a többi ismerősét is üdvözölte.

Rumm jelentette Klöcklnél és Hörzingernél, hogy bevetésre kész. Azonnal századparancsnokká nevezték ki.

Az esti üdvözlésnél Hein, Nik, Solben és Jeschen ültek Rumm asztalánál. Jeschen nem tudott mit mondani a katlanról, mert

nem járt ott, pedig ez volt a beszélgetés témája. Rumm úgy ivott mint régen, mintha kamillatea volna az üvegben.

Néhány nap múltán Jeschen az ezred technikai osztályának lett a tisztje. Rumm a századot, Nik és Hein egy-egy rajt vezetett.

A német támadás néhány nappal előbb kezdődött mint az oroszoké, akik ezen a fronton háromszoros erőfölényben voltak. A vége balsiker lett, vereségek sorozata. A földi csapatok elképesztő vereséget szenvedtek. A repülősök ezúttal megúszták, noha az ezred pár napon belül elvesztette hajózóinak tizedet. Augusztus elején kiűritették Orelt, és Brjanszkba vonultak vissza.

Elérkezett 1943 szeptembere. Brjanszkból Satalovkába, régi, meghitt állomáshelyükre kerültek, Rumm emberségesebbé vált. Kezdett kételkedni a parancsok jogszerűségében, kritikusabb és gondolkodóbb lett. Egyébként a régi maradt, akinek a parancs az parancs.

Szeptember 14-én Satalovkát meglepetésszerűen támadták a Boston bombázók. Nagy károkat okoztak. Karel hadnagy, aki Nik rajában repült, a bombatárnál keresett magának fedezéket a légiriadókor. Nik visszaugrott, lehordta és fedezékbe parancsolta. A hosszú lábú hadnagy, aki nem hordott overallt, beugrott keresztben az egyik fedezékben fekvőre. Nik hallotta a bombák közeledését. Levágódott a földre, ott ahol volt. Az oroszok üdvözletei egymástól nyolcméternyire, háromszög alakban csapódtak be. Ennek a közepén hasalt Nik. Mindenfelé tűz- és füstgomolyagok emelkedtek a magasba. A robbanások megemelték a talajt. Nik zsáknak érezte a testét, és nézte a feje mellé földbe fűrődött repeszt, mely még rezgett.

Hein odaszaladt: – Mi van, Nik?

– Semmi, csak rosszul hallok.

– Ismét szerencséd volt! A vörösök legközelebb majd jobb célzózvizet isznak.

A századnak öt gépe tört össze. Az autóbuszban nem halották a légiriadó-jelzést, őket bomba találta. Három ember meghalt. Az ezred fekete napja volt ez.

A Rumm-századnál csak két bevetésre alkalmas gép maradt, a többit a szilánkok lyuggatták össze. A bombatelep is a levegőbe repült.

Este az ezred megünnepelte a születésnapját, és ittak az el-esett bajtársak emlékére.

A harcok még elkeseredettebbek, a frontok még áttekinthetetlenek lettek. Már nem tudták, hol az ellenség és hol a barát. Összekeveredtek, és ezt a gombolyagot már nem lehetett szétválasztani. A németek gyakran nyugat felé lőttek, mivel az ellenség betört a hátukba. Az orosz ágyúcsövek keletre irányultak, hogy a mögöttük lévő részeket felszabadítsák. Nem volt könnyű repülni.

Kaluga mellett Hein egy libatelepet fedezett fel. A tó és a környéke fehérlett tőlük. Elmesélte ezt a szolgálatvezetőnek, aki járműveket szedett össze, és elmentek az 50 kilométerre lévő tóhoz.

A legközelebbi bevetésnél Hein lemaradt, és a német vonalaktól azt jelentette, hogy a motor hibája miatt egyedül repül haza.

A tó közelében elfordult és fedélzeti fegyvereivel kíméletlenül lőtte a libákat. A gyanútlan állatok a motorzúgásra egy csomóba szaladtak össze. Odalőtt, nem hiába.

A szolgálatvezető órák múltán százötven libával tért vissza. Nem volt mindegyik ép, de azért használhatóak voltak. A bevetési szünetekben minden kéz ezeket a jóságokat tisztogat-

ta, darabolta. A szakács fakádakban páclébe rakta őket, a sérült példányokat pedig estére megsütötték. Rumm kissé csodálkozott, amikor két libacombot is feltálaltak neki. Nem tudta honnan jött ez az áldás. De nem kérdezősködött mert nem akarta hogy hazudjanak neki.

A szakács a szolgálatvezető szobájába is egyre újabb húsokat vitt. Alig tudtak megbirkózni vele. Késő estére az egész századnak gyomorgörccse lett. Ha nem ittak volna, nem lettek volna bevetésre alkalmasak.

Nik elmesélte Rummnak, honnan származik az égi ajándék, de az értelmi szerzőről hallgatott. A következő napon még egy csoportot állítottak össze. Amíg a szakács más századoknak libazsirt osztogatott, Rumm húsz emberrel vadászatra ment. Körbeállták a tavat, és két óra múlva 40 liba került terítékre. A szakács újabb tucát hordót töltött meg, de a konyhának is maradt elég. Néhány nap múlva aztán eltűntek a libák. Szorgos kutatással sem tudták kideríteni, hová repültek.

A front Satalovkához is közeledett, ezért Rogacsovba települtek át. Csak az egyik osztály került oda, az ezred többi részét szétszórták többfelé.

Rogacsovnál nyüzsögtek a partizánok. Innen Szmolenszkbe mentek. Kis idő elteltével Orsa, majd Mogiljevka következett. Már hozzászórtak, hogy a csaták nyugat felé közelednek. A hadijelentésekben naponta hallották: „A frontvonal rövidítése előnyös. Jobb helyzetbe való visszavonulásunk elősegíti a győzelmet...”

Katonai szempontból szomorú napok következtek. A századnál rendszeresen leítették magukat. Hetekig nem tudtak felszállni, mert már októberben elkezdődött az erős havazás, és

a látás nullára csökkent. A gépeket is szinte csak üvegekből tankolták, olyan kevés volt a benzinük.

Egy este Nik telefonhívást kapott Berlinből – A vonal másik végén Gerhard Dostal jelentkezett. Telefonkagylóval a kezében sírt, a beszédjéből nem lehetett egy szót sem megérteni. Később megírta, amit el akart mondani: jól van, és nappali vadász Berlinben egy FW-190-en.

November a havazások jegyében telt el, a december is gyorsan elszállt. A légi háború szünetelt, csak a földi csapatok harcoltak kétségbeesetten.

Karácsonykor, az ünnepség után Nik kiment a gépálláshoz, és ott olvasta el Elisabeth levelét. *„Nagyon boldog vagyok, de egyben szomorú is. A hetedik hónapban vagyok, és nem szeretném ha ebben az állapotomban látnál, de a bolond szívem azt dobogja: vágyakozom a viszontlátásodra...”*

Január elején a század Varsóba ment, átvenni az új gépeiket. Nik arról álmódott, milyen jó lenne egy ugrással Hamburgba menni. De nem mehetett tovább, noha a rossz idő miatt három napig várakoztak itt. Varsóból elvitték magukkal az összes szabadságost a frontra. Mindenki szívesebben repült, mert a partizánok a vonatokat gyakran felrobbantották. Nikhez a hadsereg egyik szállásmesterét osztották be, akibe nem sok szívélyesség szorult,

A század már ismét elegendő géppel rendelkezett, és januárban újra repülhettek, bár a látástávolság alatta maradt az előírtaknak. Ha rosszra fordult az idő az oroszok elemükben voltak, a német bakák viszont bajban voltak lövészárkaikban. Ezért repülni kellett, került amibe került.

Január végén Mogiljevka elővárosait is felégették. Az oroszok közeledtek, és a partizánok is fokozták a tevékenységű-

ket. A környéken naponta robbantottak fel mindent, ami katonai volt, ha mást nem akkor egy teherautót.

Megszilárdult a front, a Dnyeper vonalát tartani tudták. Az egységet áthelyezték Észtországba. Onnan repültek a Narvához, Leningrádba, Novgorodba és Sztaraja Rusától délre az Ilmen-tóhoz.

Ekkor érkezett egy gyászkeretes boríték, melyben Gerhard Dostal szülei tudatták, hogy fiuk a Berlin feletti légi harcban elesett.

Nik tíz napja várta már Elisabeth levelét, és helyette ez a halálhír érkezett. Ismét elvesztette egy jó bajtársát. Egyre kevesebben lettek, akik már a háború első napjától ismerték egymást. De Nik csak Elisabethről akart tudni valamit. A születés márciusra volt esedékes. Egyre nyugtalanabb lett, mert Hamburgot éjjel-nappal bombázták. Miért kellett neki ebbe a veszélyeztetett városba menni? Miért nem maradt a kedvelt délen?

Hamburgot újabb támadások érték. A fél város lángokban áll, mondták a szabadságról visszatérők. Nik levelet írt Elisabeth nővérének, de Hamburg városától kapott választ: *„A levél nem kézbesíthető. A Brandeis házaspár március elején egy légi támadásnál életét veszítette.”*

Megállt a szívverése, a cigaretta ráégett az ujjára. Mi lehet Elisabeth-tel? Miért nem írtak meg mindent ezek a hamburgi idióták? Azonnal írt nekik és sürgette a híreket. Végül megjött a válasz a Hansa-várostól. Elisabeth Körbler nincs a halottak közt. Várható szülése miatt kórházba került. Mivel az is megrongálódott, és a hölgy nővére is meghalt, a várható nehéz szülés és a bombatámadások miatt egy városon kívüli kórházba helyezték át. Ezután egy hónapos fiával, Nikolaus

Körblerrel egy dél-németországi szanatóriumba került. A hely sajnos ismeretlen.

A helyet nem ismerik, de ott vannak valahol délen. Kilenc reménytelen év után ismét elveszítse? Nem, ebbe nem tudott beletörődni.

Írt a hamburgi körzetvezetőnek, a kórháznak, és a Vörös-keresztnek. Ő a gyermek apja, és részletes felvilágosítást kért.

A körzetvezető válaszolt elsőnek. Mindent megtesznek hogy a hölgy tartózkodási helyét felkutassák, de az a szolgálati illetőségükön kívül van. A kórház közölte, hogy Körbler kisasszony a gyermekével egy bombatámadás után Lübeckbe került. Onnan a Vöröskereszt délre vitte.

Ezek után már csak a Vöröskereszt válaszára várt. Onnan sokáig késlekedtek a felelettel: Az embereket szállító vonatot két alkalommal érte támadás. Sajnos a vonat visszaútajában teljesen megsemmisült. A kísérők meghaltak, a papírok elégték. A Vöröskereszt jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy Körbler kisasszony tartózkodási helyéről felvilágosítást tudjon adni.

Nik a haját tépte. A parancsnokságra ment, hogy három nap szabadságot kérjen. Hörzinger alezredes csak a vállát vonogatta:

– Elvesztettünk öt gépet. Harder, nem adhatok egy nap szabadságot sem. Nincs haláleset a családjában.

A világ elsötétült előtte, romokban hevert. Az arca sötétebb lett, mint bármikor.

Repülni kellett. Nikben forrt a méreg, és elképzelhetetlen merészséggel vetette magát a harcokba. Hein nem sokat beszélt vele ezekben a napokban, de állandóan szemmel tartotta. Neki már az is eredmény volt, ha Lotti levelet írt.

Júniusban az egység kitérőt tett Finnországba, onnan indulva szétbombáztak néhány vasútvonalat. Két hét múlva már visszatértek Észtországba. Továbbra is a Narvához, Leningrádba jártak. Amikor a frontot viaszorították, Révaiba települtek át. Egy napon megjelent a légi hadtest parancsnoka. Érkezésekor mindenki Nikre és Heinre nézett. A jelentés után a tábornok előtt kellett felsorakozni a következőknek: Klöckl százados, Rumm főhadnagy, Jeschen és Panich hadnagyoknak, Niederer főtörzsőrmesternek, Behring és Harder törzsőrmestereknek.

Klöckl megkapta a Tölgyfalombokat, Rumm százados lett, Jeschen főhadnagy, Nik és Hein főtörzsőrmesterek lettek. Valamennyien megkapták a Lovagkeresztet is.

Niknek 750, Heinnek 724, Rummnak 600, Jeschennek 500 ellenség feletti repülése volt.

Július végén az ezredét Dünaburgba helyezték át, ott a partizánokra vadásztak. Már régóta köztudott volt, hogy az öreg Stukák letöltötték idejüket. A Lagg 1 l-esek és 13-asok úgy vadásztak ezekre a gépekre, mint a nyulakra. Ezek a gépek még a német vadászokat is lepipálták.

Fritz Engel, Hans Blume és Hannes Blumauer megkapták a Német Kereszt aranyát, és törzsőrmesterek lettek. A régi gárda már csak Rummból, Heinből és Nikből állt, csak ők kezdték repülő pályafutásukat 1941-ben.

Az egységüket csak hátrább és hátrább helyezték, a csatatér mindinkább közép-európai lett.

Vilnából egy alig 21 éves pilóta, egy ME-109-cel az oroszokhoz akart átrepülni. Röviddel a front előtt két német vadász lelőtte. Ejtőernyőjével az SS-ek közé ereszkedett le. Két nap múlva már a vilnai repülőtér sor került az ítélet végre-

hajtására. A hajózó állománynak végig kellett nézni a kivégzését.

Jeschen simogatta az állat: „Jól elintézték ezt a disznót. Mindenki tanulhat belőle.” Nem válaszoltak neki. Rumm hosszan nézte őt és Lovagkeresztjét, mely mindig oldalra csúszott rajta.

Este Jeschen egy vilnusi lánnyal szórakozott, akinek elcsavarta a fejét. Csak nem jött vissza. A következő napon sem. A harmadik nap jelentette egy kertész, hogy egy hulla fekszik a kertjében. A nyakát elvágták, a Lovagkeresztjét a fejébe tűzték. A nemi szervét levágták és a szájába dugták. Partizánmunka!

A partizánok eddig nem ténykedtek itt. Most elkezdődött a hajtóvadászat. Tucatnyi orvlövészt lettek le a harcok során, hét pedig fogságba esett. Őket a következő napon lötték agyon.

Nik az elmúlt hónapokban folyamatosan repült, az esedékes szabadságot sem kapták meg. Ezért a felesége többé nem akarta látni.

A Stukákat egy napon aztán leállították. Az egykori veszélyes madár letöltötte az idejét, mára már hulladék lett.

Hein Nik mellett állva nézegette az ezred gépeit: – Ez egy stabil ezred volt. A Kaszpi-tengert is kiszárítottuk volna, ha arra adnak parancsot.

Következő napon elveszett Nik levéltárcája. Abban volt Gerhard Dostal és a többi régi bajtárs fényképe, akik már nem éltek. Abban hordta Elisabeth képét is, melyet órákig nézegetett.

Nik ivott mint a régi időkben, és elkecseregetten nézte az ifjakat, akik vágyódással tekintettek a kitüntetéseire.

Nik kislánya már kétéves lett és gügyögött, de ahogy a felesége írta: „*Nem érdeklődik utánad, mert neked a háború fontosabb. Egyébként jókívánságaimat küldöm a kitüntetésedhez. A hírért egy asszonytól hallottam a bevásárlásnál. Már másfél éve, hogy itthon jártál. De neked soha nincs időd, hogy minket megnézz. Az ennivaló egyre kevesebb. Már csak egyszer eszünk naponta.*”

– Jó napot, alezredes úr – köszöntötték az ezredtői távozó Hörzinger.

– Most érkezett a parancs, hogy az ezredünket a PW-190-esekre képezik át, vadászbombázóknak. Az idősebb fedélzeti rádiósok is jelentkezhetnek az átképzésre. A meglévő pilótaengedélyeket be kell mutatni. Fél óra múlva mindenki jelenjen meg a papírjaival a bizottság előtt!

A meghatározott időre felsorakoztak. Rumm együttérzően nézte őket. Az iskoláról érkezett fiatalok érvényes engedélyükkel sem voltak alkalmasak a frontra, és mégis megkapták az engedélyt; nekik pedig nem volt papírjuk a tudásukról.

Utolsóként mentek a bizottság elé. Egy százados és két törzsőrmester vizsgálta az engedélyeket. Nik átadta az igazolását:

– Főtörzsőrmester, a pilótaengedélyét adja ide, ne a meghatalmazását.

– Nekem nincs engedélyem, százados úr. Engem a fronton képeztek át, nem voltam repülőiskolán.

– Hogy lehetséges ez? – rázta a fejét. Hörzinger is elcsoválkozott. – Alezredes úr, ez meglep minket, de az előírások értelmében nem tehetünk semmit.

Hörzinger még morgott valamit az iskolai szarról: – Jöjjön ide ez a két fickó.

Közben a százados Hein engedélyét kérte.

– Ugyanaz tökben, százados úr. Nincs engedélyem.

A százados úgy nézett a nyakukon lógó Lovagkeresztre, mint-ha álmot látna.

– Önök erről a mai napig nem tudtak? – kérdezte a parancsnokot és Klöckl századost.

– Nem akartunk felesleges komplikációkat okozni.

Szép kis helyzet. Az ifjú nyulacskák megkapják az engedélyt, az öregek meg leléphetnek. A hadtestparancsnoksággal is beszéltek telefonon, de az eredménytelen maradt.

– Önöknek iskolára kell menni. Ha megkapják a pilóta-engedélyüket, akkor visszatérhetnek az egységhez.

15. fejezet

OTTHON A SZÉTZÜLLÉS URALKODIK

1944. szeptember elseje volt. A lakosság már belefáradt a háborúba. A vendégmunkások uralták a városok és a falvak arculatát, szűkösen volt élelmiszer, s az éhség közelében jártak.

Az angolok és amerikaiak légi fölényük tudatában a földelken már parasztokra is lőttek. Támadták a városokat és a falvakat, lőtték az utcán az embereket, noha tudták hogy csak asszonyok és gyermekek vannak otthon. Ez a háború? Nik emlékezett még arra, hogy 1941-ben Körner főtörzsőrmestert azért fokozták le, mert vadászoktól szorongatva egy kikötő helyett lakóházakra dobta le a bombáit. A német pilóták is gyakran láttak ellenséges területen menekülő szekérkaravánokat, de nem gondoltak arra sohasem, hogy ezeket a védetlen menekülőket megtámadják. Kár lett volna a lőszerért és a bombákért.

Straubingben is tanácstalanság uralkodott, amikor a hallgatók megérkeztek: az iskola ugyanis már három hónapja egy csepp benzint sem kapott.

A két „növendék” kényelmes szobát kapott. Egyszer beállított a szobájukba az iskola szolgálatvezetője.

– Itt senki nem akar jelenteni?

Hein azonnal megválaszolt neki:

– Keresse meg az ajtót gyorsan, mielőtt egy gyújtót dugok a seggébe!

A szolgálatvezető mélyet sóhajtott, majd elkotródott. Néhány perc múlva az iskolaparancsnok százados állt az ajtóban. Nik felugrott: – Vigyázz!

– Köszönöm, pihenj! – Ránézett a fénylő Lovagkeresztekre, majd visszazökkent az iskolaparancsnok szerepébe:

– Az előbb senki sem jelentett a törzsőrmesternek! Nik vette át a szót:

– Százados úr, nem ismerek semmi olyan előírást, miszerint egy főtörzsőrmesternek jelteni kellene egy törzsőrmesternek. Szobajelentést csak a legénység és a tisztesek adnak.

– Önök most iskolán vannak, és kötelesek magukat alávetni az iskolai szabályoknak. Itt nincs front.

– Sajnos – morogta szemérmetlenül hangosan Hein. Amikor a százados fintorogva kifelé ment, Nik ismét hangos vigyázzt vezényelt.

Félóra multán a szolgálatvezető ismét meg akart győződni a hatalmáról, ezért benyitott a szobába. Hein épp egy pálinkásüveget tartott a kezében. Felugrott és odavágta az üveget a szolgálatvezető lába elé. Többet nem is jött feléjük.

Két nap múlva kezdődött a tanítás. A tapasztalt pilótákat egy fiatal tisztes oktatta. Az öreg frontharcosok békésen aludtak a hátsó padokban. Az oktató ezt látta, de békében hagyta őket.

Az időjárás kedvezőtlen volt. Unalmukban ittak, de a gyenge boron kívül más ital nem akadt, de az is édes és drága volt. Nagy ritkán sörhöz is hozzájutottak. November közepére hideg lett, de ezt az orosz telek után könnyedén elviselték. Nik két nap szabadságot kapott, melyet arra használt fel, hogy Münchenbe utazzék.

München! Amikor a pályaudvaron kiszállt a vonatból, arra az időre emlékezett, midőn Heinnel délről először ideérkeztek.

Hamarosan a bárhoz ért, de azt zárva találta. Vastag deszkákkal volt az ajtaja beszegezve. Végül egy házbeli mondta meg neki, hogy Heilbergék a Schwafzwaldba utaztak a rokonaikhoz.

Felkereste Lotti otthonát. Csengetésére egy öreg nő nyitott ajtót.

– Lotti már három hónapja Kölnbe utazott, és nem jön vissza onnan.

Ezután Elisabeth ajtaja előtt állt. Többszöri kopogtatás után végre kinyílt az ajtó. Egy kövér nő állt ott egy pórázon tartott kutyával.

– Elnézést a zavarásért, egy ismerősömet, Körbler kisasszonyt keresem. Talán asszonyom tudja, hol találhatom meg?

– Jöjjön csak, tiszt úr – kinyitotta az ajtót. – A lány a lakást bútorostól eladta, és már egy éve elköltözött Müncenből. Többet én sem tudok felőle.

Nik belátott a szobába. Elisabeth ágya még ott állt, de a dívány és a szőnyegek már hiányoztak.

Amikor visszaérkezett Straubingbe, a rádiósokat és a pilótanövendékeket már áthelyezték Weidenbe.

Weidenben óriási evészetét tartottak, mert az egyik vendéglőben fantasztikusan nagy gőzgombócokat kaptak néhány márkáért.

A gőzgombócok nagyszerűek, az oktatók türhetőek voltak. Nyolc nap múltán, december elején a növendékeket két részre osztották. Nik az egyik, Hein a másik csoport parancsnoka lett. Megjött a menetparancs is: irány Karlsruhe.

Karlsruhéban ismét ismerős tájakon jártak. Innen a Rajna menti Gernersheimbe mentek. Ott 75 embert kellett kioktat-

niuk a repülőtér védelmére. Egy Messerschmitt 109-es század állomásozott ott a törzsszázadával. Csodálatos fegyverek voltak beásva a repülőtérenél körben, hogy elriasszák az ellenséges vadászbombázókat, melyek ennek ellenére naponta szétlőtték a védtelen gépeket.

Itt világvége-hangulat uralkodott. Legtöbben az amerikaiak közeledtének hírére is eldobálták volna a fegyvereiket. A repülőtéren 12 darab modern, négycsöves gyorstüzelő ágyú és 24 darab négycsövesre Összeépített géppuska állt a rendelkezésükre. A törzsszázad katonáit és a pilótanövendékeket Hein oktatta a kezelésükre.

A védelemre való felkészülés nem talált megértésre a repülőtér parancsnokánál, egy őrnagynál, aki az egész védelmet bolondságnak tartotta. Amikor a harmadik napon aztán a szervezett tüzelés hatására négy Mustang a közeli erdőbe zuhant, akkor már ő is örömmel fogadta a helyőrség parancsnokának dicséretét.

1944. január elején a pilótaiskola Berlintonól délre, Köttbusba költözött. Ezen iskolában már nem volt oktatás, csupán az új parancsokra vártak.

Január közepén kapták a parancsot, hogy jelentkezzenek Köstlinben a légierő gyűjtőállomásán. Csak olyan ember mehetett oda, akinek a Német Kereszt vagy ennél magasabb kitüntetés volt. Tizenhét ilyen ember akadt; a többiek a repülőtéren maradtak, és más feladatokat kaptak.

Az Odera menti Frankfurton át Stargardba, majd onnan a behavazott Pomeránián keresztül Köstlinbe mentek.

A légierő gyűjtőállomásán egy főhadnagy fogadta őket, a mellén egy nagy tojással, ahogy a bakanyelv a Német Kereszt

aranyfokozatát nevezte. Sokatmondóan köszöntötte őket:

– Épp jókor érkeztek. Sok a munka és kevés az ember.

A főhadnagy elment, majd negyedóra múltán egy Lovagkeresztes, repülőőrnaggyal tért vissza, aki így szólt hozzájuk:

– Uraim, önök parancsnokok lesznek. A további utasításokat a bevetés irányítójától fogják megkapni. Az lesz a feladatuk, hogy azokat a katonákat akik akarva vagy akaratlanul az egységtől elszakadtak, visszaküldjék az alakulataikhoz. Nem könnyű eldönteni az egyes eseteket. Legyenek éberek. Már volt veszteségünk, mert az embereink lágyszívűek voltak, pedig a szökevények mindenre elszántak. Tudatában vannak, hogy az életükkel játszanak. Tehát mindig legyenek éberek!

– Ismerjük a jogokat – mondta Nik.

– Van valami óhajuk? Két csoportra kell osztódniuk. Jó lenne, ha a csoportokat maguk állítanák össze, mert ez megkönnyítené a munkámat.

Ott helyben két részre oszlottak; az, hogy a két Lovagkeresztes egy csoportba került, nem nagyon tetszett az őrnagynak, de nem szólt semmit. Az írnok kiállította a menetleveleket.

Az egyik csoport Schneidemühlébe, a másik Nikkel és Heinnel Golapba ment. Az őrnagy a maga módján rövid búcsút vett az embereitől.

– A schneidemühlei csoport Klemm századosnál, a másik pedig Rumm századosnál jelentkezik.

– Rumm? Őrnagy úr, ez a Rumm százados egy erős testalkatú tiszt lovagkereszttel és Stuka-pilóta volt?

– Igen. Nagyon tiszteletre méltó úr. Örülök, ha ismerik – és kétértelműen nevetett.

Többen a csoportból a név hallatára elsápadtak, mert attól tartottak hogy rosszul választottak.

Golap városka egy templomból és néhány keresztutcából állt. A különböző nagyságú házak számát senki nem tudta. Normális körülmények között jól éltek itt az emberek, de most más idők jártak. Páncélosok, járművek, vontatók, autóbuszok, lövegek mindenféle fajtában és mennyiségben, valamint szekerek és egyéb katonai anyagok voltak itt hátrahagyva. A város frontterület lett.

A helyőrség-parancsnokság a templomtéren volt. A templom bejárata előtt egy sebesültszállító jármű állt. Ott a parkolóban kezelték a katonáorvosok a félholt bakákat. Végtere is 1945 januárja volt, amikor a halottakat már nem számlálták, csak becsülték a számukat.

Megálltak a macskaköves téren. Letették a zsákokat, melyben a legszükségesebb holmikat hozták magukkal.

A helyőrség-parancsnokság táblája mellett egy másik is állt: „SS Rendkívüli Büntető Bíróság”. Beléptek Rumm szobájába.

– A Kettes Stukások maradéka jelenteni szeretné, hogy álmáshelyére megérkezett. – Rumm elképedt arccal lépett elő az íróasztala mögül, majd megropogtatta a csontjaikat.

Vég nélküli beszélgetés kezdődött. Rumm az íróasztal alól elővette a pálinkásüvegeket.

– Az egységünknek befellegzett, *mát* nem létezik többé. Az egész két hónap alatt elment. December közepén már rangidősként én vezettem az ezredet, aztán december 18-án a bal karomon megsebesültem. Ekkor az ezrednek még tizenkét gépe volt, a hozzá tartozó hajózállománnyal. Helmstett főhadnagy a harmadik századból vezette tovább a maradékot. A századunkból már csak én éltem, a többiek mind meghaltak. – Ök-

lével az asztalra csapott, és a szemeit könny öntötte el. – Akkor jött el a vég Allsteinban, amikor az oroszok a német földre léptek – letörölte a könnyet a szeméből. A háború végének kellett eljőnie, hogy Rumm könnyezzen. – Repülhettünk volna még, de lövést kaptam a karomba. A front rövidebb lett, mondták az okosok, de az utánpótlás egyre akadozott. Senki nem, gondolt ránk. Az utolsó pillanatig játszották a hős katonát! de minket már csak az Isten menthet meg! – Ha Rumm az Istent emlegeti, akkor minden megváltozott. – Nem a pártért maradtunk bátrak, hanem a hazáért. – Ha már pusztulni kell, Rumm nem változik semmit: lobogó zászlóval szeretné ezt megtenni.

– Igenis, százados úr – felelték nyomott hangulatban. Hein húzott egyet az üvegből.

– Százados úr. Miért kell a náciknak a szenvedést és a fájdalmat meghosszabbítani?

– Csak lassan a testtel, Hein. Itt az SD és az SS azt csinál, amit akar. Mi nem tehetünk mást, mint ökölbe szorított kézzel nézzük.

– Miért kerülhetnek ide csak olyan emberek, akiknek legalább Német Keresztjük van?

– Világos, Nik: Az elfogott nyulacskákban olyan benyomást kell kelteni, hogy világot járt frontharcosok akadályozzák meg a hazatérésüket.

Nik és Hein egy fogorvosnál kaptak szállást. Jól éltek, mert itt még nem volt élelmiszerhiány, mert ez volt Németország éléskamrája. A házaspár már menekülésre készen állt, de csak akkor akarták a házukat elhagyni, ha a többiek is mennek már. A már elmenekült lányuk szobáját kapta meg Hein, a képe ott függött a falon. Istenem, milyen jól érezte magát az ágyában.

Dr. Heidemann vad orgiával ünnepelte a megjelenésüket. Pontosan így tettek mások is: többet ettek a kelleténél, és többet ittak, mint amennyit elbírtak.

Kétfős járőröket képeztek. Nik Fritz Engeller volt szolgálatban. Kétóránként váltották egymást a járőrök a település bejáratánál. Mindenkit ellenőriztek, aki be akart lépni. Már az első napon jött egy gyalogos altiszt, aki a Vaskereszt I. fokozatával és a gyalogsági Rohamjelvénnnyel volt kitüntetve, menetlevél nélkül. Ezt az embert nem akarta Nik az SD-nek átadni.

– Ember, tűnjön el gyorsan a falu környékéről. Menjen vissza az egységéhez, vagy jó utazást kívánok magának.

Az altiszt feszesen állt előtte, de az arca visszanyerte a színt. Hihetetlennek tűnt, hogy nem fogták el.

– Nagyon köszönöm, főtörzsőrmester úr – ezzel eltűnt az út menti erdőben.

– Mi egyebet tehetnénk, Nik?

Nik nézte a távozót és vonogatta a vállát. – Én nem viszem az öreg frontharcosokat a hóhérokhoz.

Februárban a front tovább közeledett nyugat felé. A csatazaj erősödött, a menekültáradat fokozódott. A front már a kapuk előtt állt. Egész egységek állítottak ki maguknak önhatalmúlag menetlevelet, és menekültek vissza a hátsószágba. Sokan nem érték haza, mert az SS a helyszínen ítélkezett. Nem lőtték agyon az elítélteket mert szűkösen volt lőszer, inkább felakasztották az elfogottakat. A település fasorain ott lógtak a menetlevél nélkül elfogott német katonák holttestei. Csoda hogy a katonák ellenszegültek a gyűjtőcsoportoknak? A menekülő katonák magukkal hozták a fegyvereiket, a gyűjtőállo-

másokat pedig ellenségnek tekintették, mert a vágyaik útjában álltak.

Néha a vétlenek is a fákra kerültek. Az SD a háború éveiben legtöbbször a partizánok ellen harcolt, most meg azért, hogy a szétzúllást megakadályozza. De esztelen öldöklésük nem tette harcképesebbé a csapatokat. A katonák már nem akartak többé fegyvert fogni. A hat hosszú év bebizonyította, hogy már minden elveszett. Ezeknek a katonáknak csupán a feleség, a gyermek, a nyugalmas otthon volt a Vágyuk.

Engel főtörzsőrmester és Krause altiszt egy napon a közeli erdőbe mentek járőrözni.

– Tartsák nyitva a szemüket, mert ezek a kutyák mindenre képesek – hangzott az eligazítás. Az idő letelt, de még mindig nem tértek vissza. Rumm valamennyi emberével keresni kezdte őket: a közeli bokrosban feküdtek, arcra borulva. Hátulról lőtték le őket, a tettesek nyomtalanul eltűntek.

Nik egykori lövészét maga helyezte a sírgödörbe. Egy pohár pálinkát hintett rá. A háromszoros díszlövés után az emberek homloka gyöngyözött a csípős hideg ellenére.

A parancsnokság egyik törzsőrmesterét a járőrtársával egyetemben a nyílt utcán egy páncélos gázolta halálra. A többi jármű gondolkodás nélkül átgördült a hullákon.

Eddig csak pisztolyuk volt. Most géppisztolyt is kaptak, és élesre töltött fegyverekkel járőröztek. Egy hét múlva az esti járőr, a 3. század két törzsőrmestere haslövést kapott szabályos tűzharcban,

A front hat kilométerre állt, de a legtöbb tüzérségi belövés a várostól északra csapódott be. Szerencsére az oroszoknak nem voltak pontos térképeik.

A fogorvosok is útra készülődtek, könnyes szemmel adták át a kulcsokat Heinnek. A pincéjükben még hihetetlen mennyiségű alkohol volt, mert a fogorvosnak szenvedélye volt az italok beszerzése.

Golaptól északra volt egy repülőtér. Nik összetalálkozott öt női segédszolgálatossal, akik menekülni kényszerültek. El látta őket élelmiszerrel és innivalóval. Rábeszérték Rummot, hogy menjenek ki a közeli repülőtérre.

– Mi nem vagyunk a szeretői ezeknek a nőknek, de katonaként nem engedhetjük, hogy az oroszok fogságába kerüljenek. Nincs más választás, mint magunkkal vinni őket. Nyugaton, a Tömmiknél jobb kezekbe kerülnek.

Gépkocsira ültették az öt lányt, és nagy tempóval indultak észak felé. Kezdetben minden jól ment, de hirtelen a közelükben csapódtak be a lövedékek. A repülőtértől mintegy két kilométerre megsűrűsödött a levegő. A páncélöklöket és a géppisztolyokat készenlétbe helyezték, de az erdőn keresztül szerencsésen megérkeztek a repülőtérre.

– Százados úr! Ahol repülőtér van, ott gép is akad! És talán valamit ehetnénk is – mondta Hein.

A repülésvezetői irodában egy tartalékos századost találtak.

– Vannak itt gépek, de azt az utasítást kaptam, hogy készítsem elő a felrobbantásukat. A robbanóanyagot már elhelyeztük a gépeken.

Rumín nyájasan megnyugtatta:

– Most már van hajózószemélyzet. A robbanóanyagot kiszedjük, és elrepülünk a gépekkel.

– Sajnos ez nem megy. Ehhez a tábornok parancsára van szükség.

– A háborúban mindig adódnak olyan pillanatok, amikor improvizálni kell. Ha a tábornok tudta volna hogy pilóták jönnek ide, akkor biztosan nem adja ki a robbantási parancsot. – Az öreg tartalékos addig hadakozott, míg Rumm átvette a parancsnokságot.

Nik ezalatt három JU-87B-2-est talált a repülőtér szélén. A szerelők jelentették, hogy még egy ME-109-F, két ME-110-es, egy sérült JU-52-es és egy HE-90-es, valamint néhány vitorlázógép is van.

A fegyvermester örömmel végezte el a robbanótöltetek ki szerelését, mert elrepülhetnek a gépekkel, és így megmenekülnek a pusztulástól. Rövidesen jelentette, hogy a két Stuka, valamint a HE-90-es, és egy ME-110-es feltöltve, startra készen áll.

– Rendben van, főtörzs – veregette meg Rumm a vállát. – Hány ember van a repülőtéren?

– Negyven fő a törzsszázadból.

Éjjelre kényelmes szállást kaptak. Reggel Rumm eligazítást tartott:

– A HE-90-essel én megyek, mert maguk ketten még nem repültek ezzel a típussal. Maguk a Stukákat viszik. A start előtt alaposan nézzék át a gépeket. A fegyvermester velem repül, mert a bal karommal még nem tudom a kéziszivattyút működtetni.

– Az öreg kecskék megitatva! – kiáltotta a szerelő. A gépek felmordultak. Tehát még egyszer előre!

A következő percben már felszálltak a gépek a kifutópályáról. Egymás mellett emelkedtek 600 méterre. Gyönyörködtek a látványban. Különleges érzés töltötte el mindkettőjüket, mikor az égi gerendán ülve kicsi lett alattuk a világ. A botkormány

könnyedén játszott a térdük között. A gépek pedig szálltak, hogy akár egy ellenséges hadosztályt is megfutamítsanak.

Pokoli tűz bontakozott ki alattuk. Hein vetette le az első bombát. Óriási füstgomolyag emelkedett fel az orosz lövészárkok zezugos vonalából; barnás alakok szaladgáltak és kerestek fedezéket.

Nik 1500 méterről borított le. Strasser törzsőrmesterrel, egy 3. századbeli fedélzeti lövésszel lövegállásokat szemeltek ki maguknak. A föld fokozódó sebességgel közeledett. A keskeny földúton haladó teherautóból oroszok ugráltak ki, és futással kerestek menedéket.

Nik bombája a lövegek között robbant. Amikor gépét a zuhanásból felvette, törvényszerűen egy óriás ökle nyomta az ülésébe. Ismerte ezt az érzést, noha már jó ideje nem érezte.

Még egyszer leborított a géppel, és fedélzeti fegyvereivel lőtte az ellenséges állásokat. Valamennyi bombája és lövése célba talált. A támadás olyan pontos volt, mint a régi időkben.

Leszálláskor már tele volt a repülőtér. Kigurultak és megálltak. A gépekből kiugorva jelentettek, amit más tisztek is elismeréssel hallgattak.

Lázás gyorsasággal töltötték fel a gépeket. A stukás személyzet szeme izzott a lelkesedéstől, mint akik újra visszakapták a játékszereiket.

A szerelők „kész”-t kiáltva félreálltak. Egy büszke ezred utolsó gépei emelkedtek fel a magasba. Rumm a földön várta az ismerős hangokat: a távoli bombarobbanások dőrejeit.

Úgy volt, mint egykor Oblivskajánál: az előretörő gyalogságot megállították. Nik bombája a lőszerszállító kocsik közé esett, a kocsioszlop szétrepült, Hein bombái pedig az árkokat temették be.

Az elhárító tűz fényes csíkjaira ügyet sem vetettek. Fegyver- és emberdarabok emelkedtek a magasba. Az utolsó bevetés, az utolsó bombák... Az utolsó rárepülésnél fedélzeti fegyvereikkel takarították el a tüzelő lövegeket.

Ötször ismétlődött ez a színjáték a felhőkből levágódó halállal. Égő teherautók, szétszakadt állatok, elesett oroszok feküdtek a földön. Ez volt az utolsó ellenségre való repülés ebben a háborúban, melyet már senki sem jegyzett fel...

A gépeket ismét felkészítették, de már bombák nélkül, mert készülődtek a greifswaldi áthelyezéshez. Nik Öt embert vitt magával, Rumm hatot vitt. Félóra múltán, izgalom nélkül elérték Greifswaldot. Rumm jelentette a történeteket egy őrnagynak. A lányokat biztonságba helyezték.

– Fiúk, még egyszer felszállunk, és elhozzuk a maradék embereket. – A pilóták egyedül repültek, csak Rumm vitte magával a fegyvermestert.

Am Gölapot már elrepülésükkor körbezárták, és a repülőtéren a német katonák már foglyok voltak. Mélyrepülésben figyelték meg, hogy géppisztolyos oroszok őrzik őket. Megrázó kép volt, s a tehetetlenség marcangolta a bensőjüket.

A gépekkel áthúztak felettük, és nyugat felé elrepültek. Leszállásuk után az őrnagy repülési tilalmat rendelt el. A lányok még három napig ott maradtak, aztán egy parancs Berlinbe szőlította őket. A férfiak Stargardba mentek.

Stargard. Az oroszok nem voltak messze, már lőni tudták a várost. A lakosok elmenekültek, és üres házaikba a katonák költöztek be. A légierő gyűjtőállomása a Stettin felé vezető út egyik villájába költözött, ahol megfelelő szállásra találtak. A város a hadsereg egyik központi ellátóhelye lett, és az SD is

állandóan itt állomásozott. Saját fáik és utcáik voltak, ahova naponta akasztották fel a szerencsétlen áldozataikat. A város macskaköves utcáit Tigrisek és Párducok hernyótalpai szabdalták fel.

A főutcában egy tizennégy éves fiú lógott a fán, nyakában egy táblával: „Gyáva voltam harcolni!” Rumm letörten nézte a fiatal gyerek holttestét. Szégyellte magát az egyenruhájában. Néhány nap múltán aztán hívatta az SD-parancsnok. Rumm este a fegyverét alaposan megtisztogatta. A beszélgetés gépisztollyal történt...

A hadsereg hét tisztje is megszökött, és a parasztgazdákat fosztogatták, hármat meg is öltek. Keresték, de nem találták őket. Következő éjjel a stargardi mészárosokhoz törtek be a szökevények. A mestert megkötözték a hálósobájában, és a feleségét a szeme láttára erőszakolták meg. Minden fellelhető hús- és töltelékárut elloptak.

Megkezdődött a hajtóvadászat, és a következő éjjel egy SS-járőr kapta el a díszes társaságot. A rögtönítélő bíróság nem sokat teketóriázott velük. Reggel egy útkereszteződésben akasztották fel őket.

Február vége volt már, mikor Hein és egy altiszt voltak szolgálatban. A nagy forgalom miatt Rumm is odaállt, hogy jelenlétével segítse a munkájukat. Nik előírásosan jelentette neki a váltást.

Az út üres volt, csupán a vége felől közeledett egy teherautó nagy sebességgel. Nik és Strasser egy fa mögött álltak sisakban, amikor Rumm kilépett az útra. Magasra emelt tárcsával jelezte a kocsinak, hogy álljon le. A jármű a jelzésre lassított, és kitért oldalra.

Hirtelen felemelték a kocsi ponyváját és egy géppisztollyal lőttek.

– Fedezékbe! – ordította Nik. A fa mögé vágódtak, és a kocsi hátulját kezdték lőni. A teherautó ide-oda csúszkált az úton, de végül Stettin felé elmenekült. Olyan gyorsan robogott, hogy géppisztollyal utána lőni kilátástalan volt.

Nik letérdelt a hörgő Rumm mellé. Förtelmesen nézett ki, legalább tíz lövés érte a mellét. Szájából ömlött a vér, mely elszínezte a havas földet. Nik csak állt utolsó ezredparancsnoka mellett, és nem tudott segíteni rajta.

A következő napi temetésen az SS is képviseltette magát, ők adták le a díszlövéseket. Csoda, hogy Rumm nyugodtan feküdt a ravatalon.

Hagyták hogy a gyászvendégek elmenjenek, aztán kettesben álltak még a nyitott sírgödömél. Hein a köpenye ujjából előhúzott egy pálinkásüveget és egy hantot vett a kezébe. Nagyot húzott az üvegből, majd a szájából az italt a markában lévő rögre engedte.

– Egészségedre, Rumm. Jó utat kívánunk. Mi kitartunk a halálíg.

16. fejezet

MINDEN ELVESZETT

Március lett, mire áthelyezték őket Mecklenburgba. Ez közel volt az Odera menti fővédvonalhoz. Jól érezték magukat, de viszketett a bőrük, és nem volt semmi ellenszer a panaszaik enyhítésére. Hein kereste az okot: végül kiderült, hogy a kenőszappan okozta a panaszait.

Április 30-án a hátuk mögül közeli csatazajt hallottak. Nem kellett fronttapasztalat ahhoz, hogy a helyzetüket felmérjék annak teljes reménytelenségével. Nik és Hein már tapasztaltak voltak, de azt nem tudták, merre meneküljenek.

A parancsnokság menetleveleket adott ki, mert Strahlsundig az út még szabad volt.

Rügendammra már reggel tűzérési tűz zúdult; Strahlsund keleti felében az orosz géppuskák hangját lehetett felismerni.

– Itt a vég – mondta Hein, és megvakarta a fejét. – Hát így állunk! – Kibiztosította a géppisztolyát.

A romok közt egy civillel találoztak, aki jó utat kívánt nekik, mivel az SS senkit nem engedett át a rostocki úton.

Hirtelen egy páncélöklől dörejétől kísérve kigyulladt az egyik harckocsi. A sérült páncélos még az utca széléig gördült. Ők felugrottak, de százméternyire megállt egy másik T-34-es is. A motorját leállította, de nyitott tornyát körbeforgatta. Ismét a földre vágta magukat, miközben a házfalban lévő lyukra figyeltek. Nik már előkészítette a kézigránátját. Hirtelen fény villant, és egy fűszaggató robaj jelezte a becsapódást. Még egy

villanás, még egy robaj. Porfelhő. Beugrottak a romok közé. A T-34-es lángokban állt, a tornya lerepült.

Odaértek az SS-sorompóhoz. Egy őrzető feküdt ott, mellette két kilőtt páncélöklő. Nik lefogta a szemeit. – Köszönet neked. Az utolsó pillanatban megmentettél bennünket.

Felkapaszkodtak egy tehervonatra, de kétórás utazás után a nyílt pályán megállt a szerelvény, mert az amik szétbombázták a síneket. Innen gyalog mentek tovább. Délután megpróbáltak autókat megállítani, de senki nem vette fel őket.

Nik levette a rangjelzéseit, a Lovagkeresztjét, és egyéb kiüntetéseit is elrakta.

Déltájban egy kanadai jött a faluba. „Minden német katonára egy óra múlva legyen Schönebergben. Akit a faluban érünk, azt agyonlőjük.”

Útközben egy négerrel is találkoztak, aki lefékezett mellettük a kocsijával.

– Give me yuor pistol! – Hein nevetve átadta a pisztolyát.

– Na, már nem kell sietnünk. A háború átszaladt felettünk, és mi mehetünk a napfényes délre.

Felfegyverzett emberek közeledtek. A közelükbe érve látták, hogy ezek felfegyverkezett civilek. Ilyenekkel még nem találkoztak német földön. Közelebb érve kiderült hogy nem németek, és nagyon ittasak.

Közelükbe érve a csoport megállt. A vezérük, egy lengyel kényszermunkás, rájuk ordított:

– Náci disznók! Hol a pisztolyotok?

Hein csak nézett, Nik meg visszakiáltotta:

– Nincs fegyverünk! Áadtuk egy amerikai járőrnek. Mi kell még?

A lengyel letépte Hein nyakából a Lovagkeresztet. Hein ugyanolyan gyorsasággal reagált, s a kitüntetését visszavette, és öklével a lengyelre csapott. Nik körülnézett, de sem amerikai, sem kanadai katona nem volt a közelükben.

A lengyel fegyverrel ütött vissza, Hein arca vérbe borult. Nik ütött és rúgott. Még hallotta, hogy kerepel egy géppisztoly. Aztán minden elsötétedett előtte.

Schönebergben deket harangoztak...